

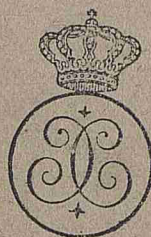
CUVÂNTĂRI

DE

FERDINAND I

REGELE ROMÂNIEI

1889—1922

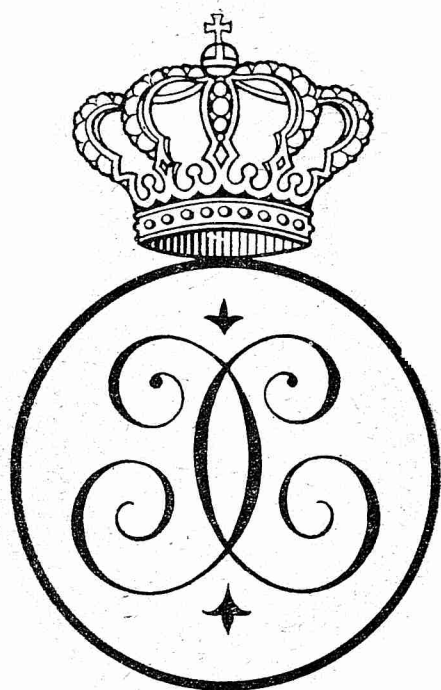

DIN PUBLICAȚIILE

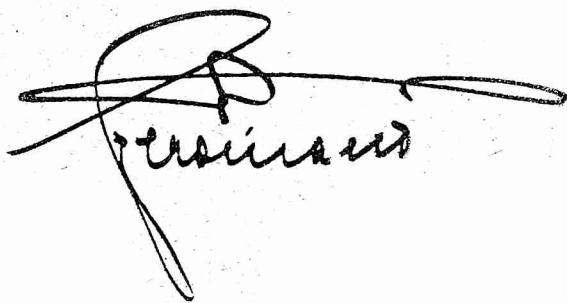
„FUNDAȚIEI CULTURALE — PRINCIPELE CAROL”

BUCUREȘTI

1922

Viinii nu se poate face vin si
trainei in viata unui stat de cat
pe tinerii nationale.

Petru Poni

CUVÂNTĂRI

DE

FERDINAND I

REGELE ROMÂNIEI

1889—1922

DIN PUBLICAȚIILE
„FUNDAȚIEI CULTURALE – PRINCIPELE CAROL“

BUCUREȘTI

1922

I

Cuvântare

la

Jurământul ca Rege.

C hemat prin grația lui Dumnezeu și voința națională de a fi urmașul Marelui Intemeietor, care Mi-a lăsat ca sfântă moștenire simțimintele de iubire și credință ale unui întreg popor, găsesc în dragostea mea pentru neam, puterea de a pași fără șovăire spre îndeplinirea mării, dar grelei mele sarcini.

Pilda Aceluia pe care Îl plângem toți ca pe un părinte și convingerea că numai printr'o neîncetată propășire se poate asigura viața trainică a unui popor, Imi vor fi călăuză în eforturile Mele spre a-Mi jertfi întreaga muncă a vieții pentru dezvoltarea puterilor acestui Stat.

În îndeplinirea acestei înalte datorii, pe care o îmbrățișez cu neclintită credință și nestrămutată dragoste, stă cea mai dulce mulțumire ce o pot dobândi. Printr'însa aduc cel mai mare prinos de recunoștință Aceluia a cărui amintire e cea mai scumpă legătură între Țară și Casa Mea.

În rodnicia Domnie care face mândria istoriei noastre, primul Rege al României a găsit cel mai puternic sprijin în unirea tuturor Românilor în jurul Tronului ori de câte ori împrejurări mari impuneau această datorie. Sunt sigur că, însuflețiți de același înalt patriotism, Românii vor ști și în viitor să dea Tronului și Țării unirea în cugetare

și în acțiune, care este singura cheazășie a unei sănătoase propășirî naționale.

Dumnezeu, care după atâtea grele încercări a binecuvântat munca aceloră cari s'au devotat binelui acestui neam, nu va lăsa să scadă. ceea ce cu atâta trudă s'a clădit și va ocroti, cu dragoste pentru acest popor, munca fără preget ce sunt hotărît ca bun Român și Rege să închin iubitei mele Țări.

Ședința Adunărilor legiuitoare întrunite.
28 Septembrie 1914.

II

Cuvântări

la

Academie, Universități

și

Institutul Geografic al României.

Cuvântare

la Academia Română.

Cu inima pătrunsă de recunoștință am ascultat cuvântarea prea iubitului Meu Unchiu și la rândul Meu, dar numai îndemnat de Rege, îndrăznesc a rosti câteva cuvinte înaintea acestei adunări de bărbați învățați, în mijlocul cărora pentru întâia oară am onoare de a mă afla.

Este în acelaș timp și o datorie din parte-Mi a lua cuvântul spre a exprima adâncul meu sentiment de recunoștință pentru marea distincțiune ce Academia Mi-a făcut, proclamându-mă Membru Onorific al acestui așezământ de cultură națională, unde tinerețea Mea neîncercată să se călăuziască de nepieritoarele lumini ale științei.

Am avut fericirea că s'au îngrijit de timpuriu a Mă învăța frumoasa limbă românească, și Mi-a fost drag să o învăț, pentru că ea Mi-a înlesnit cunoașterea de aproape a literaturii populare, a datinelor, a obiceiurilor, dar mai ales a bogatei istorii a neamului românesc.

Am putut citi și înțelege astfel numeroase publicațiuni ale Academiei, care Mi-au arătat cât de mult s'a făcut pentru propășirea

științelor și literilor în România. De câte ori am avut aceste scrieri înaintea ochilor, am zărit ca o vedenie minunată icoana Țării însăși; licărind altă dată ca o scânteie luminoasă pe cerul răsăritean, crescute atunci din zi în zi, se mări plină de vlagă și de fală, ca o stea cu raze limpezi pe malurile Dunărei și țărmul Mării Negre.

Iubitul Meu profesor, D-l Păun, Mi-a insuflat neîncetat dragoste pentru istoria națională, încredințat fiindcă spre a putea ști bine cine e și cât prețuește un popor, trebuie negreșit și mai presus de toate să se cunoască trecutul său. De aceea M'am îndeletnicit de a citi cu multă luare aminte monumentele noastre istorice.

Datoresc și eu ca toți Români o vie recunoștință D-lui Kogălniceanu, astăzi venerabilul Președinte al Academiei, care M'a întâmpinat cu așa de bine simțite cuvinte, căci prin culegerea ei tipărirea cronicelor noastre Mi-au ușurat apropierea de aceste comori de mari învățăminte, izvoare nesecate de fapte strălucite și de mândrie națională.

Cum să nu fim oare mândri, când citind acolo despre luptele vitejești și glorioase cu toți cei mai cumpliți ai noștri vrăjmași, când întâlnim numele și faptele atâtor Voievozi însuflețiți de iubirea de moșie până la jertfă? În toate vremile au trăit Români, și pe tron și în rândurile poporului, cari nu au uitat, precum zice Enăchiță Văcărescu:

Creșterea limbei românești

Și-a patriei cinstire.

Câte lucruri de cel mai mare interes nu am găsit, cu o firească și iertată mirare pentru Mine, în toți cronicarii, dar mai cu seamă în cei doi mai de frunte, Miron Costin și Ioan Neculcea! Cu deosebire Neculcea M-a fermecat cu limba-i curată, cu stilul împodobit cu icoane pipăite și cu așa de sănătoase povește. Cele patruzeci și două de cuvinte — cum le numește el — dela începutul cronicii sale, sunt ca o galerie

de cadre mici, dar cu măiestrie zugrăvite, pe care ochiul nu se mai satură privindu-le. Câte chipuri vii, fapte, legende, cugetări înțelepte în fiecare din ele!

Atunci am înțeles cum și de ce el a insuflat talentul unui Alexandri, unui Bolintineanu. Dintre toate însă Mi-au dat de gândit viața și întâmplările lui Miclescu-Cărnul, învățătorul lui Petru cel Mare, purtătorul numelui român până în Suedia, unde scria latinește; și până în China — Țara Chitailor — ca sol al Rusiei; și când aceasta? Intr'un timp în care puțini s'ar fi gândit că în România se pot desvolta asemenea oameni învățați și cu înalte destoinicii sufletești. Apoi dacă două, trei sute de ani focul sfânt al științei ardea cu atâta lumină în țara noastră, din sânul căreia se naștea un Petru Cercel, domn întreg la minte și poet plăcut, apoi Cantemirii, unul istoriograf mare, altul poet nu mai puțin mare; un Neagoe Basarab care înalță pe malul Argeșului cel mai măreț locaș Dumnezeesc, vestit în toată lumea; cum să nu punem cea mai nestrămutată credință în viitorul țării noastre, binecuvântată de Dumnezeu, în care nici împilările dușmanilor, nici întunericul unor vremi amare, n'au putut năbuși izbucnirea geniului național. Când privesc înapoi la șirul atâtor fapte mărețe pilde și dovezi vii, ale pūterilor neamului românesc, cum să nu fiu mândru că soarta M'a adus în această frumoasă țară, înzestrată cu atâtea daruri și cu mare viitor. Mă voiui sili dar a învăța neîncetat, a mă lumina și a asculta povește bune, spre a putea fi folositor noui mele patrii, care M'a întâmpinat cu atâta căldură, arătându-Mi atâta iubire.

O dovadă nouă, cu deosebire măgulitoare pentru Mine am primit-o astăzi prin înscrierea Mea ca Membru Onorific al Academiei. Încă odată vă exprim adâncă Mea mulțumire pentru această înaltă distincție de care Mă voiui sili a Mă arăta pururea vrednic.

Ședința dela 16 Martie 1890.

Cuvântare

la Academia Română.

A trecut câțva timp, decând n'am mai călcat pragul acestui așezământ de înaltă cultură; am primit deci cu o adevărată și netăgăduită plăcere invitația Domniei voastre, de a lua parte la ședința de azi și de a prezida la distribuirea premiilor, prin cari se încoronează munca și talentul.

Dacă ieau acuma locul de onoare ocupat un lung șir de ani de Augustul Meu predecesor, vă mărturisesc că sunt două sentimente opuse ce se luptă în inima mea. Cu jale mă gândesc la aceia, a căror trecere într'o lume mai fericită a lăsat goluri dureroase în rândurile acestei societăți de învățați și cari, cu inima lor caldă și patriotică, închinaseră o mare parte a muncii lor Academiei Române, contribuind astfel nu puțin a-i face un nume de onoare între societățile științifice.

Cu cuvinte calde ați reamintit, Domnule Președinte, pe marele Rege, care fusese sufletul acestui institut cultural, și care ca Protector *márinimos* luase parte activă la lucrările ei, cu graiul și cu pâna. Să-mi

fie îngăduit Mie, succesorul Lui, de a-mi opri pentru o clipă gândul meu în fața unui alt fiu al țării, care ca om de Stat fusese un sfetnic înțelept și un prieten credincios al Marelui Rege.

În activitatea sa politică, el a avut drept deviză: „*Salus rei publicae suprema lex*“. Principiul călăuzitor în lunga lui ședere pe pământ îi fusese convingerea, că adevărata valoare a vieții constă în munca încordată, că numai acela merită cinstea oamenilor care pune cunoștințele și puterile sale în serviciul obștesc.

Pentru dânsul cea mai mare satisfacție era de a munci și a produce cu suflet înalt, cu inimă curată, cu conștiință nepătată.

Mie, Regelui său, să-mi fie permis să profit de întâia ocazie pentru a închina aceste cuvinte de recunoștință vechiului și credinciosului prieten, D. Sturdza, care fusese atâta timp Secretarul general al Academiei.

Sunt convins că tălmăcesc prin aceasta și sentimentele onoraților mei colegi.

Însă nu este momentul de a plânge pe aceia cari nu mai sunt; muncă lor, activitatea lor, firea lor, să ne fie nouă, generației de astăzi și celei de mâine, un imbold pentru nouă muncă, nouă activitate.

Mă găsesc dar și cu sentimentul de bucurie plină de nădejde în mijlocul D-voastre pentru întâia dată ca Protector și Președinte de onoare, și vă aduc cu acest prilej mulțumirile Mele călduroase pentru demnitatea ce Mi-ați oferit.

În aceste zile de grele griji și de uriașă răspundere, mi-a fost o adâncă mângâiere sufletească, când am aflat că sesiunea anuală de estimp a fost inaugurată prin proclamarea Mea ca Protector și Președinte de onoare, și încă prin o rezoluțiune cu totul gingașă, aceea de a primi pe Regina, prea iubită Mea soție, între membrii de onoare. Mândră de această nouă demnitate, Ea asistă azi pentru prima oară

de drept, la ședința acestui învățat corp, și prin Mine Ea vă aduce vouă, noilor Ei colegi, adânc simțita Sa recunoștință.

Una din cele mai înalte podoabe ale unei femei netăgăduit este cultul frumosului; el înalță sufletul și purifică mintea; și blagoslovită este ființa care a primit dela natură darul de a tălmăci altora concepția frumosului prin pensulă sau prin pană.

Poeta pe Tronul țării, pe care cu fală Academia o numără între membrii ei de onoare, Regina *Carmen Sylva*, a călăuzit pe nepoată, cu dragostea unei mame, pe potecile înflorite ale gândului poetic și ale frumosului și Ea a îndemnat-O să dea la lumină ceeace de mult luase formă în sufletul și în mintea Soției Mele.

Ultimul imbold însă, pentru a picta și cu pana, I l-a dat dragostea ce-i umple inima pentru frumusețile scumpei noastre țări.

Ea a înțeles farmecul iernii, când giulgiul tainic al zăpezii acopere munții și șesurile noastre. Ea s'a înveselit cu natura întreagă, când primăvara îmbracă câmpiile noastre cu haina lor cea înflorită de mireasă. Apusul soarelui al serilor de vară, când scaldă holdele cu razele lui aurii, face să vibreze și în inima Ei acorduri calde. Pacea toamnei, când Cel-de-sus revarsă purpura pe frunzele codrului, I vorbește de dor împlinit și de liniște sufletească. Mai sunt și cântecele noastre populare, este sufletul sănătos și plin de viață ce-l găsim în poezia și filozofia poporului nostru, ce au împins-O a înlocui pensula cu pana, și de aceea am salutat cu atâta plăcere numirea Reginei ca membru onorar al Academiei.

În anul 1890, când am fost primit în sânul Academiei, bătrânul Kogălniceanu, atunci președintele ei, Mi-a adresat următoarele cuvinte:

«Noi bătrânii ne ducem, dar salutăm pe junele Principe, ale cărui forțe ne vor întineri în restul zilelor noastre și vor îmbărbăta la muncă pe cei cari rămân în urma noastră».

Eu unul n'am uitat cuvintele acestui mare om de Stat și de litere, și dacă interesul viu și necurmat ce-l port și voiu purta mereu acestui institut de înaltă cultură, poate contribui a vă îndemna la o activitate neconținută și o muncă încordată, aș saluta cu mare mulțumire, dacă tinerele elemente, cari închină forțele lor studiului științific, ar deveni demnii urmași ai generațiunilor cari au pus temelia Academiei și cari au clădit-o, până a ajuns locașul frumos, sub al cărui acoperiș se întrunesc bărbații de știință din toate colțurile unde răsună frumoasa și mult duiosă limbă română.

Să lucrăm deci neconținut cu gând curat pentru dezvoltarea tot mai largă a culturii neamului; să nu cruțăm nici timp, nici muncă pentru a cunoaște cât mai amănunțit istoria lui — călăuză neprețuită pentru a ne cunoaște pe noi înșine; — să cultivăm, să păstrăm cu sfințenie și gelozie limba noastră, să ne îndeletnicim a-i da în scrierile noastre și în vorbire chipul cel mai curat; să ne ferim de străinisme, în locul cărora vom găsi în bogata comoară a limbii, vorbe românești.

Lucrând astfel, nu numai că facem operă culturală, împlinim și un act de patriotism.

Academia are frumoasa menire de a da pilda cea bună în această privință.

Dar și știința adevărată, știința de care deja Confucius spunea într'una din maximele lui, că nu cunoaște hotare, știința care nu cunoaște etate și nici numără ani, căci trăește fără sfârșit, găsi-va, sunt sigur, ca totdeauna, așa și în viitor, limanul ei sfânt sub aripele materne ale Academiei.

Ca instituția noastră să propășiască mereu înainte, și pe câmpul acesta atât de vast, să ajungă a fi un adevărat focar științific, care să răspândiască razele lui binefăcătoare și departe peste hotarele noastre, — aceasta este una din cele mai dulci urări ale Mele.

Ca fiecare om, ca fiecare popor, așa și fiecare instituție trebuie să aibă înaintea ochilor și înaintea minții un ideal. Știu bine că idealul, când e vorba de știință, rămâne totdeauna o dorință, dar prin muncă încordată, tot vom putea ajunge până la un înalt grad de perfecție și mi se pare că, faptul că invențiunile, descoperirile nouă, ne deschid nouă orizonturi, ne arată căi nouă de cercetare, fac știința atât de atrăgătoare, și ne împing meren înainte, nepermițându-ne să ne oprim la jumătate drum.

Publicațiunile Academiei, pe cari le urmăresc cu mult și viu interes și din cari un număr important are o valoare reală, îmi sunt cea mai sigură cheazășie, că ne găsim pe o cale bună și că buna voință nu lipsește; totuș nu vă zic astăzi cu Propertius: «In magnis et voluisse sat est»; cine urmează această maximă a prietenului lui Ovidiu, se oprește pe drum, și noi a ne opri nu voim.

Deci, mereu înainte în opera noastră și atuncea rodul muncii nu va întârzia să se arăte într'o lumină strălucitoare. Sprijinul Meu vă este asigurat.

Încă odată vă mulțumesc, scumpi Colegi, pentru primirea călduroasă ce Ne-ați făcut, Reginei și Mie, și felicit din inimă pe noii premiați, sfătuindu-i să nă se odihniască pe laurii culeși, ci din contră să considere succesul câștigat ca un puternic îndemn pentru nouă activitate tot mai rodnică.

Sedința dela 29 Mai 1915.

Cuvântare

la Academia Română.

Evenimentele războinice ne-au împiedicat să prăznuim, așa cum am fi dorit, în anul 1916, jubileul Academiei Române. O putem face azi, cu inimă recunoscătoare către Pronia Cerească, când visul atâtor generații de vrednici Români s'a înfăptuit. Am venit dar, cu deosebită bucurie, în mijlocul Domniilor-voastre, împreună cu Regina și Principele Moștenitor, ca după acești ani de lupte grele și mari să reluăm firul însemnatelor preocupări de cultură ale Academiei Române, sărbătorind roadele unei activități de jumătate de secol.

În lupta sfântă pentru unirea tuturor Românilor, Academia Română și-a avut partea ei importantă pe terenul cultural; de aceea izbânda Țării este și izbânda ei. Când, din imboldul lui N. Crețulescu și al lui C. A. Rosetti, s'au pus bazele societății literare cu scopul de a se ocupa mai ales de limba și literatura română, alegerea întâilor membri ne arată gândul de înalt patriotism ce a călăuzit generația din 1866, care, bine încredințată că numai pe baza unității de limbă

și cultură se poate clădi trainic viitorul unei națiuni, a reunit în cercul restrâns al viitoarei Academii pe bărbații luminați din toate ținuturile românești, și astfel România Mare de azi își găsia de o jumătate de secol patria comună sub acoperișul tânărului așezământ.

Aruncând privirile asupra istoriei noastre, rămânem uimiți cum neamul românesc a putut ieși biruitor din atâtea greutăți, din atâtea primejdii, și cum n'a fost înghițit de prăpastia ce adeseori se deschidea în drumul lui. Citind și recitind însă poezia populară găsim cheia acestei extraordinare puteri de împotrivire. În doinele și cântecele lui se oglindește toată durerea acestui popor, care cu atâta trudă s'a luptat cu vremurile întunecate ce stânjeniau zborul lui spre soare, dar în clipele de cele mai negre restriște, tot din poezia populară trăgea nădejdea într'un viitor mai fericit; în ea găsia forțe nouă cari îl îmbărbătau în lupta uriașă pentru existență. În ea se putea citi, ca într'o carte deschisă, toată gândirea, toată simțirea, întreaga filozofie atât de simplă și totodată atât de adâncă a unui popor care azi, ca plugar, trage brazda cea adâncă în ogorul său, punând într'ânsa toată nădejdea anului, mâine ca ostaș credincios Țării și Tronului, făcând scut din pieptul său, luptă și moare ca un erou, cu un zâmbet pe buze. Î-am urmat la munca pașnică pe acești copii ai unui sol roditor și am admirat răbdarea lor; i-am văzut în luptă și am binecuvântat avântul lor; dar, când pe front am ascultat doinele lor, atunci în inima Meă s'a înfipt încă mai tare convingerea nestrămutată că, un popor care în toiul luptei își tălmăcește cugetul și simțirea în versuri, un atare popor nu poate pieri. Și multe din aceste poezii, culese sub bubuitul tunului, sunt așa de frumoase ca cugetare și ca limbă, că ele merită să fie cunoscute mai pe larg.

Academia Română, prin menirea ei, chemată să fie păzitoarea

credincioasă a limbii și a culturii naționale, în timpul când întene-
ietorul Dinastiei atât de strâns legat de institutul nostru științific, își
închina toată munca pentru câștigarea neatârării și clădirea Regatului,
sprijinit fiind în opera sa de o pleiadă de bărbați luminați, dintre
cari un număr însemnat a fost podoaba acestei învățate adunări,
Dumnezeu a binecuvântat munca Domniilor-voastre atât de roditoare
pe terenul istoric, științific și literar. Semințele aruncate cu credință
și cu dragoste în ogorul întelenit al culturii românești, în curgere de
jumătate de veac, și-au adus rodul însutit. Iar lupta pentru unitatea
limbii ne-a condus, prin vitejia ostașului român, la sfărâmarea grani-
țelor vitrege dintre frați și la întregirea Statului Român în hotarele
sale firești, până la marginile graiului românesc. Doina de jale a marelui
poet Eminescu :

Dela Nistru pân'la Tisa,
Tot Românul plânsu-mi-s'a,

a vrut Domnul să se preschimbe în cântec de vitejie și biruință. Au
căzut lanțurile cari ne împiedicau mersul liber, s'au prăbușit hotarele
cari ne înăbușiau. Respira-vom în voie și mai larg, după măsura în-
tregului nostru neam. Dar față de acest mare eveniment istoric al
realizării visului de unire națională a tuturor Românilor în acelaș Stat,
și datoriile noastre se sporesc într'o măsură neînchipuită. Cele mai
grele probleme de organizare economică și culturală ne stau înaintea
și, pentru a păși cu sorți de izbândă la sănătoasa lor deslegare, se
cere mai presus de toate unire în cugete și hotărîre la muncă fără
răgaz a tuturor forțelor ce ne-au mai rămas în urma grelelor jertfe
ale războiului.

Nu mă îndoesc că Academia Română, căreia i-a fost dat să lupte

cu atâta spor în domeniul pașnic al culturii unitare române, ne va da și în viitor pilda înălțătoare a unirii tuturor la muncă pentru trainica așezare a României Nouă pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu.

Sedința dela 14 Mai 1919.

Cuvântare

către Delegațiunea Academiei Române.

Sunt adânc mișcat de caldele și frumoasele cuvinte și urări, ce-mi aduceți din partea Academiei Române, cea mai înaltă instituție de cultură românească, aceea care de atâtea decenii, neîntrerupt și fără preget, chemând la sânul ei elementele culturii românești ce trăiau sub stăpâniri străine, a întreținut în inimile lor veșnic vie și neșovăitoare scumpa și sfânta speranță, că va sosi odată ziua împlinirii idealului de întregire a neamului românesc.

Azi, când acest ideal s'a înfăptuit, rolul Academiei Române nu a încetat; tot ei îi rămâne cea mai mare parte a sarcinei de a lucra la desăvârșirea, la consolidarea acestei întregiri a neamului, prin unificarea culturii românești, prin înlăturarea diversităților de gândire, ce dominațiunile străine au impus elementelor românești de sub stăpânirea lor, spre a le stăpâni mai cu înlesnire.

Nu mă îndoesc o clipă că Academia Română își va îndeplini această misiune cu aceiași pricepere și cu aceiași râvnă, cu care a

munxit pentru pregătirea înfăptuirii celor de azi. Cât despre mine, știți ce caldă iubire port în inima Mea Academiei Române. Vă încredințez că-i voi păstra și în viitor întreaga mea iubire și că voi face tot ce-mi va sta în putință pentru a o ajuta la greaua, însemnata și prețioasa operă ce va avea de îndeplinit.

Sedința dela 15 Ianuarie 1920.

Cuvântare

la Academia Română.

Simt totdeauna o vie plăcere când mă pot găsi în mijlocul Domniilor-Voastre.

Intr'o serie de ședințe Academia a sărbătorit memoria lui Alexandri a marelui nostru poet, care, tălmăcind în versurile sale inima și gândul poporului nostru, a făcut ca el să fie cunoscut și peste granițe. Academia va mai închina o ședință memoriei acelor membri, cari se odihnesc pentru vecie într'o altă lume. Dacă nu pot lua parte la aceste pioase manifestări, totuși, în gând depun și eu o cunună de lauri pe mormântul acestor dispăruți.

Am ținut să viu astăzi, împreună cu fiul Meu, căruia I-ați făcut deosebita cinste a'l alege ca membru onorific al acestei înalte instituțiuni culturale, ca să asist la ședința în care comemorăm pe Tudor Vladimirescu, acest mare erou național.

Eșit din pătura cea mai sănătoasă a țărânimii române, Tudor Vladimirescu este întâiul care, în timpuri întunecoase a deșteptat spi-

ritul național și a fost inițiatorul acelei mișcări, ale cărei consecințe — neprevăzute poate de dânsul — au fost toate evenimentele mari, cari s'au perindat în viața Țării, până ce am ajuns în zilele noastre la înfăptuirea unității noastre naționale.

Mă folosesc de acest prilej spre a vă reînvi sentimentele Mele de dragoste pentru Academie și viul interes cu care urmăresc lucrările ei, sentimente ce am moștenit, ca o plăcută datorie, dela neuitatul Meu Unchiu și pe care sunt sigur că și fiul Meu le va păstra atunci când, odată, el va ocupa scaunul ce'l ocup aci.

Din tot sufletul fac cele mai calde urări pentru prosperitatea Academiei Române.

Sedința dela 5 Iunie 1921.

Cuvântare
la punerea pietrii de temelie a palatului
Universității din Iași.

Sunt fericit că Majestatea Sa Regele, prea iubitul Meu Unchiu, M'a însărcinat ca în numele Lui, să președ această serbare națională.

Este o adevărată sărbătoare ori de câte ori se ridică sau se sporește un așezământ de cultură; sărbătoarea, însă, este îndoită pentru Noi când ea se face în a doua Capitală a Țării, în orașul în care nădăjduim că, de aci înainte ne vom putea găsi adesea; în orașul care, spre îndeplinirea ursitei neamului românesc, jertfit-a desigur și interesele sale.

Jertfa însă nu a făcut Iașul mai puțin priincios ca să fie și el un centru de viață sufletească a României. Dinpotrivă. Adevărat oraș universitar, în el se poate întemeia acea lume de gândire curată și senină în care mintea omenească, vecinic însetată după lumină, clădește pentruca iar să clădiască, mărește concepții, cari sunt podoaba cea mai scumpă a neamului omenesc.

Universitatea, al cărei falnic palat îl înălțăm astăzi, este deja un vechiu așezământ în această Țară. Fără a mai aminti începuturile pe cari ar trebui să le răscolim în toată istoria vremurilor trecute, sunt 60 ani de când ea a fost desăvârșit alcătuită cu caracterul de învățământ superior și general pe care, de atunci încoace, nu l-a mai pierdut.

Desigur nu clădirea, ori cât de măreață, face meritul unei școale. Munca încordată și dragostea adevărului, acea flacăra nemistuită care însuflețește pe școlar și pe învățător, au făcut să iasă descoperiri minunate și frumuseți neperitoare din cele mai smerite lăcașuri. Dar, în vremurile noastre și cu dezvoltarea științelor experimentale, clădirea înzestrată cu toate trebuincioasele științei, are și ea partea ei însemnată în răspândirea și propășirea culturii.

Gândul d'a înălța acestei Universități un palat vrednic de dânsa nu este nou. La întruparea lui au lucrat multe sânguințe, multe bunevoințe. Astăzi el se făptuește, și ziua în care nădăduim să sărbătorim desăvârșirea lui nu este departe.

Regele este sigur că din acest palat, în care se vor despica tainele științei și se vor propovădui cu înțelepciune adevărurile neperitoare, cari sunt temelia neclintită a Statului, toate împodobite cu acel cald patriotism fără de care viața nu are preț, vor eși noile generații oțelite pentru marea menire dăruită acestei Țări.

Cu noile generații, într-o zi — și rog pe Cel A-Tot-Puternic ca aceea zi să vină cât mai târziu — voi avea și Eu să aduc prinosul Meu de muncă pentru întărirea, înălțarea și propășirea scumpei noastre Români.

23 Mai 1893.

Cuvântare
la inaugurarea Universității românești
din Cluj.

Cu adâncă mulțumire sufletească am răspuns la invitația de a asista la sărbătoarea de azi; am considerat ca o datorie plăcută pentru Regina și Mine de a prezida la inaugurarea Universității române din Cluj în ziua solemnă când un nou duh își face intrare în aceste ziduri.

Salut cu vie plăcere între oaspeții noștri pe savanții reprezentanți ai Universităților străine și pe acei ai Universităților și instituțiilor științifice din țară, cari prin prezența lor au vrut să arate dragostea frățească ce o simt față de tânăra lor soră, aducându-i urări calde și simpatia lor îmbărbătoare pentru viitor, dând astfel acestei serbări culturale un caracter de solemnitate deosebită.

Un frumos obicei din vechime cerea celui ce avea să vorbiască într'o ocazie solemnă, să-și înceapă cuvântul cu o binecuvântare: *sit orator antequam dictator*.

Socotesc că rare ori acest nobil sfat a fost mai potrivit ca în împrejurarea de față.

Ca un curat prinos al inimilor noastre recunoscătoare, ridice-se dar, duioasă și smerită, închinăciunea noastră către vestitorii, înaintemergătorii și făuritorii acestei zile de glorie; către slăviții și din veac adormiții mucenici ai neamului acestuia, știuți și neștiuți, mari și mărunți, ca și către acest nemuritor sobor de morți ai războiului din urmă. Căci dacă bucuria de astăzi e numai a noastră, a celor rămași, meritul e al lor, al celor duși, al tuturor; dela Mihai, izbăvitorul dintru'nceput, dela marii ostași ai gândului și faptei românești de aici, străjeri neadormiți ai limbii și legii, până la cel de pe urmă cioban și plugar sărac, cari au păstrat cu îndărătnicie patrimoniul național, toți, dar absolut toți, au partea lor în opera de astăzi, în strălucita minune a României Mari, în hotarele Daciei Traiane, pe cari nu le-a fost hărăzit s'o vadă, dar care, fără truda și jertfa lor de fiecare clipă, n'ar fi fost cu puțință.

Când viteaza Mea armată s'a aruncat peste munte, ea a putut găsi astfel în energia poporației și în conștiința ei de neam sprijinul moral necesar biruinții; iar când pe urma oștilor biruitoare au descălecat dascălii și cărturarii regatului Meu, ei au aflat nestinsă vatra de foc sacru pe care românimea ardeleană — vestală credincioasă — îl păstrase prin veacuri.

Cuvine-se dar, cu adevărat, să-i unim pe toți în aceeași binecuvântare astăzi, împreună cu vitejii cari cu sângele lor generos, au scris și pecetluit, după datină, hrisovul stăpânirii noastre veșnice prin aceste mândre ținuturi. Binecuvântat și slăvit în veac fie numele lor!

Rod al acelorași străduinți e și Universitatea română, pe care o inaugurăm astăzi aici.

Aici, în acest oraș, care sub stăpânirea de ieri ajunsese centrul

concepției maghiare în Ardeal, fosta Universitate ungurească, întemeiată în bună parte și cu banul românesc, și de formă cu cele mai dulci făgăduinți de toleranță — cursurile erau să fie paritetice — a devenit în curând focarul gândirii maghiare exclusiviste față de orice alt sentiment național. Nicăieri, poate, nu s'a simțit mai nemilos pumnul stăpânirii trecute pe sufletul românimii, ca în Clujul unguresc cu Universitatea lui.

Dumnezeu însă n'a îngăduit ca această unealtă crudă să-și vadă scopul îndeplinit. Și iată, prin voința acelor puteri misterioase, cari pot fi întârziate dar nu zădărnice, se desface astăzi, ca un semn luminos al idealului nostru înfăptuit, templul senin al învățaturii și iubirii de patrie, Universitatea românească a Clujului românesc.

Ieri încă, datoria către neamul românesc era deslușită: înfăptuirea unirii naționale. Astăzi, prin mărirea teritoriului și prin înglobarea în Statul român a unui însemnat număr de cetățeni, cari, aparținând altor neamuri, reclamă dreptul de a trăi pe pământul care i-a născut, problemele politice, sociale și economice au crescut mult și în aceeași măsură s'au înmulțit îndatoririle tuturor acelor cari sunt chemați a juca un rol în viața Statului.

Nu numai după forța brută sau după numărul baionetelor, nici după întinderea teritoriului, se măsoară puterea unui Stat modern, ci mai cu seamă după gradul culturii sale intelectuale.

Prin știință și lumină putem numai întări prezentul și pregăti temeliile unui viitor rodnic.

Precum în ordinea vieții materiale spiritul pune în mișcare materia, asemenea și în ordinea vieții sociale forța unei națiuni crește prin impulsivitatea dezvoltării sale morale. Și cine oare poate da această impulsivitate mai eficace decât creșterea unei națiuni: Universitatea.

Cuvântul Universitate — *Omnium scientiarum universitas* — ne

spune menirea ei. Îmbrățișând tot domeniul gândirii, la ea, ca la un izvor nesecat, aleargă tineretul studios ca să-și potoliască setea sa de lumină și de știință, și cu cât ea se va ridica mai sus pe aripile luminoase ale cugetării, cu atât mai bogat, mai limpede și mai binefăcător va curge acest izvor.

Astfel apare în viața Statului Universitatea în puterea rolului ei atât de înalt, atât de nobil, nu de a scoate un număr cât mai mare de titrați — nu cantitatea, ci calitatea este factorul important — ci de a forma generații de oameni de caracter, însuflețiți de vederi largi, pătrunși de iubire de Patrie și de dragoste de învățătură și de muncă, dornici de a pune energia și capitalul lor de știință în slujba acestei țări.

Am ferma convingere că tânăra Universitate română, ai cărei nași suntem astăzi, va ști să răspundă în viitor tuturor așteptărilor Mele. Așezată într-o țară în care diferitele naționalități au trăit fiecare viața lor proprie culturală și intelectuală, în raport cu aspirațiunile etnice și cu puterile lor civilizatoare, ea are frumoasa menire de a deschide ușile sale tuturor acelora cari au dorința să se încălzească la razele luminii ei arzătoare, dovedind lumii întregi că în România întregită știința nu face deosebire, cărui neam aparține tânărul studios; cu aceeași dragoste îi va primi pe toți sub aripile ei materne.

Închinat adevărului, pe căi de dreptate — singurele cari duc la concordia între diferitele seminții ale lumii — acest așezământ de înaltă cultură va putea fi de folos neamului și umanității, cinstindu-se și cinstindu-ne deopotrivă prin munca sa științifică.

Iar ca un semn vădit al prețuirii și iubirii Mele față de el și față de ținutul care îl adăpostește, am hotărât, în amintirea acestor serbări, a dăruî un fond de 400.000 lei, a căror dobândă se va întrebuința pentru înființarea pe lângă această Universitate a unui *Institut pentru studiul istoriei române*, atât de vitreg tratată sub stăpânirea trecută.

Urările călduroase pentru un viitor strălucit și pentru propășirea pe calea adevăratei științe, ce fac astăzi pentru noul așezământ național de înaltă cultură, le cuprind în cuvintele ce zic din tot sufletul: *Vivat, floreat, crescat alma mater Clusiensis ad scientiae honorem Patriaeque salutem !*

1 Februarie 1920.

Cuvântare
la masa ceremonială dată cu prilejul inaugurării
Universității din Cluj.

După înălțătoarea serbare la care am asistat azi dimineață sub acoperământul noului templu român al culturii și științei, simt o adevărată plăcere sufletească de a vă exprima viile Mele mulțumiri pentru cuvintele calde cu cari ne întâmpinați aici pe Regina, pe Mine și pe Familia Mea și de a aduce prinosul Meu de recunoștință tuturor acelor cari au contribuit la frumoasa ei reușită.

Au alergat la serbarea de azi oameni de știință, dascăli și cărturari deopotrivă, cum îi numiau strămoșii noștri, pentru a aduce prinosul lor de dragoste. Am ascultat cu recunoștință urările aduse de solii națiunilor amice și pe cele ale reprezentanților vechilor Universități, cari în cursul veacurilor s'au ridicat sus pe cerul științei, trimițând razele luminii lor peste mări și peste țări.

Tuturora le zic, aci pe pământul în veci românesc, bine ați venit,

și le exprim bucuria și recunoștința Noastră pentru manifestările lor de cordială simpatie.

Când o ființă își face intrarea în viață, multe sunt urările ce i se aduc. În timpurile vechi se consultau augurii pentru a deduce din semne sacre viitorul noului cetățean. Am auzit multe glasuri tălmăcind sentimentele de bucurie și nădejde, am ascultat cu deosebită mulțumire făgăduelile îmbucurătoare atât din partea diriguitorilor acestui așezământ de înaltă cultură, cât și prin interpretul tineretului, care, cu focul sacru al vârstei lui, se aruncă plin de nădejde în brațele larg deschise ale învățăturii. Putem spune cu toată încrederea că horoscopul este cât se poate de prielnic noului membru al marei lumi a științei.

Prăznuim astăzi o zi de curată bucurie națională română, dar în acelaș timp o serbare a științei, a acestei fiice eterne a luminii, care în sborul ei întinde aripile sale peste Univers, neținând seama nici de neamuri, nici de hotare.

Știința și geniul dacă se adapă la izvoarele unei culturi naționale păstrându-și cu mândrie în cursul evoluției lor baza națională și caracterul lor, propriu țării unde s'a născut, *eundo crescunt*, și fiind produsul luminii și purtătorii ce pătrund ca razele soarelui până la cele mai ascunse colțuri, ca și ele devin patrimoniul Universului.

Fie ca și aici în Clujul românesc, cultura latină să ajungă să uniască în acelaș sbor și iubirea înfocată de patrie și razele luminii științei cari să se reverse departe, până peste hotarele noastre.

1 Februarie 1920.

Cuvântare
la Cercul studențesc „Petru Maior“
din Cluj

Am ținut să viu astăzi în mijlocul vostru, pentru că voi înfățișați viitorul mândru al Țării, după un greu trecut plin de restriște pentru chinuitul nostru neam, dar și de învățături de mare preț și de aspră oțelire în lupta vieții.

Salut în voi viitorul acestei Țări, care ni se arată sub o lumină așa de frumoasă și de plină de făgăduinți.

Un neam care știe să prețuiască pe bărbații cari au lucrat cu toată inima pentru înfăptuirea zilelor mărețe ce le trăim, un neam care a dat dovezi de cea mai desăvârșită vitalitate, cum rare ori se vede în istoria popoarelor; un astfel de neam are în sine chezașia sigură a strălucirii viitorului său, viitor pe care voi sunteți chemați a-l făuri.

Țara are încredere în inimile voastre pline de abnegațiune și vede

în voi pe vrednicii conducători de mâine, cari, strânși uniți în jurul Fiului Meu, veți urma pilda bărbaților, cari clădind România de ieri, ne-au dat România de azi.

Dacă idealul nostru sfânt a fost înfăptuit în mare parte, ne mai rămâne a duce la îndeplinire transformarea și consolidarea noastră internă. Fără patriotismul curat, fără muncă încordată, fără respectul de ordine și autoritate și fără credința în Dumnezeu, nu se poate înfăptui nimic mare.

Inima caldă și entuziasmul cu cari am fost întâmpinat aci sunt o dovadă vădită că gândul și dorința noastră se vor izbândi.

2 Februarie 1920.

Cuvântare

la inaugurarea Universității din Cernăuți

După înălțătoarea serbare a inaugurării Universității surori din Cluj, am așteptat cu deosebită bucurie prilejul de a-mi îndeplini și față de Universitatea din Cernăuți aceeaș plăcută datorie, prezidând împreună cu Regina și cu Principele moștenitor, inaugurarea cursurilor acestui înalt institut cultural, care prin revenirea Bucovinei la sânul patriei mame a îmbrăcat o haină nouă potrivit trebuințelor naționale ale Statului Român. Dar temelia care este căutarea luminii și cercetarea adevărului rămâne neclintită și știința împodobită de aci înainte cu haina românească își urmează neconținut cu aceeaș râvnă sborul spre sfere tot mai înalte și noi o urmărim cu aceeaș necurmată dragoste.

De aceea, în aceste timpuri de mari frământări economice și sociale, salut cu deosebită plăcere acest prilej care ne permite să ne adunăm noi cărmuitorii țării și ai culturii și să ne îndreptăm cugetul nostru la menirea celor mai înalte așezăminte de învățătură cari în-

fățișează, pe deasupra sbuciumărilor vieții de toate zilele, năzuința eternă a minții omenești către progres și adevăr.

Precum trupul rămâne o materie inertă și nefolositoare fără puterea conducătoare a creierului, tot astfel viața economică și socială a unui Stat este lipsită de forța diriguitoare dacă n'ar avea la cârmă în toate domeniile mințile luminate ale națiunii; iar lumina ne vine dela Universitate, căci aici se pregătesc conducătorii tuturor ramurilor de producțiune. Și tot de aci, pe căi spinoase și îndelung răbdătoare, pornesc cercetările pentru descoperirea și utilizarea nouilor forțe cucerite dela domeniile necunoscutului. Acei cari având ochii ațintiți numai la activitatea practică și imediată se întreabă ce folos poate ieși din lucrările de știință pură, uită că dacă nu s'ar cerceta tainele naturii cu îndărătnicie și din iubire de știință, ne-am învățat mereu în cercul restrâns al rutinei, precum prea lesne uită lumea de rând cui se datoresc atâtea descoperiri și invenții ajunse acum la îndemână și spre folosul tuturor. Munca intelectuală cheltuită la studierea până în cele mai mici amănunte în orice direcțiune se răsplătește mai curând sau mai târziu cu foloase practice de interes obștesc. Să cinstim dar după cuviință această muncă isvorită din tot ce este mai înalt în firea omenească.

În aceste clipe cari pentru Universitatea din Cernăuți sunt o serbare de înaltă bucurie în onoarea științei și a studiului, să nu supunem unui cuget critic ceea ce a fost aci înainte de azi, să nu îngăduim unei umbre să întunece veselia momentului. Trecutul aparține istoriei, să îndreptăm deci privirile noastre cu încredere spre viitor. Totuș și în trecut era în fosta Universitate un colț de unde raze luminoase s'au răspândit și asupra României de ieri. Nu sunt puțini preoții și vlădicii din vechiul Regat cari s'au întors dela Cernăuți în țara Românească cu un capital bogat de învățătură creștinească predată

și în limba strămoșească, și așa facultatea teologică greco-ortodoxă este lanțul care leagă trecutul cu prezentul.

Să nu uităm însă pentru viitor că nimic nu se poate face viu și trainic în viața unui Stat decât pe temelii naționale, și de aceea, pe lângă munca științifică de ordin general, o preocupare deosebită a studiilor înalte universitare trebuie să fie cunoașterea țării și a poporului său. Și într'aceasta, ușoară și plăcută vă este sarcina, pentru că e prea frumos acest cap de țară și vrednic poporul care o locuiește dela descălicatul Moldovei, care de aici s'a lățit până la Nistru, Dunăre și Mare.

Sunt bine încredințat că prin activitatea d-voastre veți scoate la iveală și spori tot ce este frumos și nobil în sufletul tineretului studios și că veți forma nu numai generațiuni cu caracter și folositoare țării, dar și cetățeni credincioși și iubitori de patrie.

Ca un semn al dragostei mele pentru tinerimea universitară bucovineană, dăruiesc suma de 200.000 lei, spre a servi ca prim fond pentru ajutorarea culturală a studenților meritoși dela toate facultățile acestei Universități, după cum senatul universitar va chibzui mai bine.

Salutând cu dragoste pe toți profesorii și studenții adunați la această zi de sărbătoare culturală, urez din toată inima: *Vivat, floreat, crescat alma mater Cernoviciensis.*

24 Octombrie 1920.

Cuvântare

la masa ceremonială de la Palatul Metropolitan
din Cernăuți.

In numele Reginei ca și al Meu, aduc viile Mele mulțumiri pentru călduroasa primire ce Ne-a fost făcută la serbarea de azi dimineață din partea Universității române din Cernăuți. Este încă vie în mintea și în inima Mea amintirea zilelor frumoase ce am petrecut în luna Mai în mijlocul nouilor Mei supuși depe pământul acesta presărat de urmele vechii stăpâniri moldovenești din timpurile Slăviților Voevozi cari au fost fala istoriei naționale. Vă puteți deci închipui cu ce mare bucurie am venit astăzi pentru a prezida cu suflet românesc serbarea culturală menită a restatornici pentru vecie stăpânirea Românului asupra acestui frumos colț de țară, care prin toată istoria lui este pământ românesc.

Față de acest pământ locuit de neamuri diferite, Universitatea are frumoasa și înalta menire de a întruni ceea ce era separat, de a

netezi asperitățile, răspândind cu aceeași căldură razele ei binefăcătoare asupra tuturor, căci ce legături pot fi mai puternice decât adăpostirea tuturor fiilor aceleiași glii sub același acoperământ, fără deosebire de neam și de lege, adăpându-se la același izvor de știință, muncind pentru același scop înalt, binele obștesc. Fie ca tânăra Universitate română să-și întindă lumina ei, iubirea adevărului și dragostea de patrie, peste tot ținutul acesta, în toate părțile, dela palatele bogaților până la coliba țăranului și să contribuie și ea prin acțiunea sa culturală, ca să se resimtă toți locuitorii din acest «ținut al fagilor», ca frați născuți din aceeași mamă, scumpa noastră patrie română.

Din vorbirile de azi dimineață am dobândit convingerea că atât profesorii cât și studențimea, înțelegând acest rol de înfrățire, își vor pune toată râvna patriotică, tot sufletul lor cald de dascăl și tot entuziasmul tinereții, în această nobilă misiune.

Viitorul se deschide deci înaintea noastră în colori vesele și să dea Domnul ca opera începută azi să fie binecuvântată de generațiunile ce vor urma.

Cu această fermă convingere ridic paharul Meu pentru propășirea Universității din Cernăuți și a tuturor membrilor ei.

24 Octombrie 1920

Cuvântare

la solemnitatea desvelirii portretului M. S. Regelui
în palatul Universității din Cernăuți.

Sunt mult mișcat atât de cuvintele calde ce Mi-ați adresat, cât și de ideia ce ați avut de a dezvăli chipul Meu cu această ocaziune a solemnității inaugurării universității din Cernăuți.

Aș fi foarte fericit dacă prin figura Mea pusă pe pânză, vă va putea vorbi spiritul cu care Eu privesc noua Universitate; spirit de dragoste și de încurajare; spirit care cunoaște istoria acestui colț de pământ românesc, care a sângerat mult, pe care s'au purtat lupte grele în trecut și care tot prin lupte grele a fost realipit la Patria-Mumă; realipit pentru vecie; realipit prin duhul care a trăit în conștiința națională a acestui popor, care a știut să-l păstreze viu timp de mai bine de 100 ani, cât a fost sub stăpânire străină.

Fie ca toți fiii acestei țări să învețe și să se insufle din acest

spirit, care este cel mai tare scut în viitor, contra oricărei încercări de distrugere a aceia ce prin sânge și sacrificii a fost zămislit.

Dacă acest chip al Meu ar putea vorbi în acest sens întotdeauna aş fi fericit.

24 Octombrie 1920.

Cuvântare
la şedinţa Comersului studenţesc
în Cernăuţi.

Cu o vie plăcere şi adevărată bucurie mă găsesc astăzi aici în mijlocul studenţimii, căci îmi amintesc anii mei de tinereţe când şi eu am fost student, participând cu entuziasmul tinereţii la viaţa studenţească, la viaţa aceasta frumoasă, care este bazată pe sentimentul de prietenie şi în care se cultivă frumosul şi adevărul, iubirea aproapelui şi înainte de toate dragostea de ţară.

Multe s'au spus asupra asociaţiunilor studenţeşti şi multe s'au criticat; ei bine, prin ele se împinge tineretul la studii serioase şi astfel ele sunt o şcoală a disciplinei şi izvorul unei statornice camaraderii, care se leagă între confrăţi în tinereţe şi dăinueşte până la adânci bătrâneţe.

Ştiu că aşa a fost totdeauna în cercurile studenţeşti ale Uni-

versității din Cernăuți și tot astfel să fie și în viitor, aceasta este
urarea ce vă aduc azi din adâncul inimii. Și pentru a da o mai mare
tărie acestei urări, să o confirmăm prin obiceiul studențesc.

24 Octombrie 1920.

Cuvântare

la Societatea Geografică Română.

Prezidând pentru întâia oară, ca Președinte, Societatea geografică iau astăzi locul Aceluia, care timp de aproape 40 ani i-a purtat un interes necurmat și a urmărit cu vie mulțumire sufletească dezvoltarea acestei Societăți, al cărei Intemeietor și sprijin puternic a fost.

Dacă nu i-a fost îngăduit să se bucure cu noi de jubileul de 40 ani al Societății române de geografie, totuși în cuvintele Lui rostite în multe ocazii, spiritul Său a rămas printre noi drept călăuza cea mai sigură pentru propășirea Societății și în viitor.

Simt astăzi o vie plăcere de a mă găsi în mijlocul D-voastră, împreună cu Moștenitorul Tronului, căruia i-ați făcut o deosebită cinste, primindu-l printre membrii onorifici — și cu adâncă bucurie constat că ne găsim pe o cale sănătoasă de propășire.

Lucrările publicate în buletinul anual în anii ce au trecut, au caracter din ce în ce mai serios și mai științific, contribuind astfel a

ne cunoaște mai bine frumoasa noastră țară, bogățiile și resursele ei menite a mări din ce în ce mai mult dezvoltarea ei economică.

Rezultatele îmbucurătoare dobândite până acum prin activitatea D-voastră sunt o cheazășie sigură că Societatea geografică nu se va opri pe calea apucată și va merge înainte tot cu aceeaș râvnă, arătând prin lucrările ei mijloacele de a trage folos din câmpul științific și economic încă neogorît, ce mai zace înaintea noastră. Din partea mea vă pot asigura că voiu urma cu acelaș interes propășirea societății noastre, căreia aparțin deja de un mare număr de ani și că o voiu sprijini și proteja, așa cum a făcut Augustul meu predecesor.

Mulțumindu-vă din suflet pentru cuvintele calde cu care M'ați întâmpinat și făcând urările cele mai bune pentru o tot mai înfloritoare propășire, declar sesiunea deschisă.

2 Mai 1915.

III

Cuvântări la investiții bisericești și Hrisovul pentru „Biserica Mântuirii”

Cuvântare

la investitura Episcopilor Antim de Râmnic
și Teofil de Argeș

*Prea Sfințite Episcop al Râmnicului
și Noului Severin,*

Ales de Sfântul Sinod și de reprezentanții națiunii, cu deosebită mulțumire te-am întărit, încredințându-ți după vechile datine cărja episcopală ca semn văzut al puterii duhovnicești.

Cunosc munca folositoare ce ai desfășurat ca Vicar al Mitropoliei Moldovei, precum și râvna pentru tipărirea și răspândirea vechilor noastre cărți bisericești și sunt sigur că vei duce și în vechea și însemnata Eparhie a Olteniei o rodnică solie de muncă pentru întărirea credinței și pentru alinarea multelor suferinți din aceste grele timpuri

Prea Sfințite Părinte,

În ținuturile de peste Olt vei avea de păstorit o populație vrednică, însuflețită de un puternic simțământ religios. Aici au luat ființă cele d'întâi mănăstiri, sub aripa cărora s'a născut și a înflorit cartea și arta românească. La Mănăstirea Tismana se păstrează cu evlavie pomenirea Sfințitului Nicodim, întemeietorul vieții mănăstirești în timpul Basarabilor descălicători de țară. La mănăstirea Cozia odihnesc rămășițele lui Mircea-cel-Bătrân, alături de ale Teofanei, îndurerata maică a lui Mihai Viteazul. Pentru mănăstirea Hurezi această comoară de artă a lui Brâncoveanu Voevod, Regina, împreună cu Mine, avem cea mai duiosă dragoste.

Ți se deschide, dar, un câmp larg de muncă, pentru ca darurile unui trecut așa de bogat să fie cu sfințenie păstrate și cu dragoste sporite în viitor.

Prea Sfințite Episcop al Argeșului,

În urma trecerii din viață a Prea Sfințitului Calist, ai fost ales de glasul Marei Adunări spre a-i fi vrednicul său urmaș.

Prin munca închinată sfintei noastre Biserici, cu cuvântul și cu fapta, atât ca Arhiepiscop cât și ca Vicar al Mitropoliei Ungro-Vlahiei, ești chemat să ocârmuești frumoasa Eparhie a Argeșului, unde ai îmbrățișat monahismul și preoția.

Prea Sfințite Părinte,

La Argeș vei avea în grija Prea Sfinției Tale acel măreț monument al artei noastre naționale, unde alături de slăviții Voevozi din vremile bătrâne se odihnesc rămășițele scumpului Meu Unchiu și ale Reginei Elisaveta. Mormântul lor va fi de-apururea pentru poporul românesc un simbol de trăinicie a Dinastiei, liber aleasă de dânsul și cu adâncă dragoste făurită de El, întâiul Rege al României, care a fost chemat de glasul unei națiuni îndelung sbuciumate și din imboldul unui sentiment de conservare națională, spre a curma odată pentru totdeauna dăunătoarele lupte pentru schimbările de domnie.

Prea Sfințiți Părinți,

Plecând în Eparhiile ce vă sunt încredințate spre păstorie, sunt sigur că vă veți înconjura de clerici înzestrați cu pricepere și trăgere de inimă pentru propovăduirea mântuitoarelor învățături ale Evangheliei și pentru înălțarea sufletelor întru îndeplinirea datoriei ce își poruncește din dragostea aproapelui. Astăzi, mai mult ca oricând, Biserica este chemată să fie părtașă la munca pentru opera de concordie și de întărire sufletească prin unirea și înălțarea tuturor inimilor românești. Atâtea avem de apărut, atâtea sunt de reclădit, atâtea răni de vindecat. Și pentru ca această patriotică operă să se facă pe temelii sănătoase, fără sdruncinări primejdioase și nefolositoare, este nevoie ca păstorii sufletești ai poporului să se afle mereu în mijlocul credin-

cioșilor, cu neadormită priveghere, cercetându-le nevoile și suferințele și aducându-le până în cel din urmă sătișor sfatul cel bun, alinarea și încrederea.

În acest chip, vaza și însemnătatea Sfintei noastre Biserici naționale se va înălța cu o nouă strălucire, ca în vremile de credință și mărire.

Mulțumindu-vă pentru asigurările de devotament ce-Mi aduceți Mie și Familiei Mele, vă doresc din inimă o lungă și fericită păstorie și vă rog să duceți tuturor poporenilor din Eparhiile Prea Sfinților Voastre salutul meu mișcat și asigurarea adâncei dragoste a întregii Mele Familii.

5 Iulie 1918.

Cuvântare

la investitura Mitropolitului Primat Dr. Miron
Cristea și întărirea Mitropolitului Vladimir de Repta
al Bucovinei și Ignațiu Păpp Episcop al Aradului.

Înălți Prea Sfințiți Părinți,

Zice în Sfânta Scriptură :

«Cei ce seamănă cu lacrimi, cu bucurie vor secera; mari lucruri
a făcut Domnul cu noi».

Și într'adevăr mare e ziua aceasta în care frații de-o credință și
și de-o limbă, după veacuri de tristă și nedreaptă despărțire, își pot
întinde mâinile spre vecinică unire duhovnicească.

Înalt Prea Sfințite Părinte,

Înalt Prea Sfinția Ta fiind ridicat la cea mai înaltă treaptă

a Sfintei Biserici autocefale române, cu vie mulțumire Ți-am înmănat după vechile datine toiagul arhiepiscopal ca să oblăduiești cu dragoste și îngăduință turma ce-Ți este încredințată.

Această veche Mitropolie a Țării Românești, sub ocrotirea căreia se aflau și bine credincioșii fii de peste munți în timpurile marilor Domni munteni, își cheamă din mijlocul fraților împilați până acum sub mână străină, pe purtătorul cărjei sale mitropolitane.

Te poți mândri, Inalt Prea Sfințite Părinte, de a fi urmașul atâtor mitropoliți evlavioși cari au fost podoaba acestui scaun arhiepiscopal. Bărbați ca Grigorie, sub a cărui Vlădicie s'au tălmăcit cele 12 minee și mai cu deosebire Antim, care păstoria în fericitele vremuri ale lui Constantin Basarab Brâncoveanu, încălzind pe fiii lor, suflaiești cu cuvântul și învățătura evanghelicească, au dat Mitropoliei din București un renume care strălucia și peste hotarele țării.

Chemat la scaunul mitropolitan, Inalt Prea Sfinția Ta, ai părăsit o eparhie dragă inimii Tale, al cărei conducător sufletești ai fost în timpuri grele de lupte naționale, dar și în clipele cele mai înălțătoare ale neamului. Urcându-Te pe scaunul arhiepiscopal al Ungro-Vlachiei, ai frumoasa menire de-a înfăptui politica religioasă a lui Mihai Viteazul, care prin înființarea Mitropoliei ortodoxe dela Alba-Iulia ținția să apropie și să uniască bisericește toate țările românești.

De atunci până în zilele mărețe ale unirii, ce Atotputernicul ne-a dăruit să le trăim, clerul de peste munți în timpul luptelor grele și suferințelor de martiri a știut să păstreze, alături cu sfânta candelă a credinței strămoșești, flacăra nestinsă a vieții și simțirii naționale. Aceasta dă alegerii întâiului Mitropolit Primat al României întregite o deosebită semnificare.

Sunt încredințat că chemarea Inalt Prea Sfinției Tale va aduce roade fericite pentru organizarea temeinică și unitară a Bisericii ro-

mâne, precum și pentru întărirea credinței, isvorul nesecat al faptelor bune și al înălțării sufletești.

Din tot sufletul Îți urez o lungă și rodnică activitate arhi-pastorală.

Inalt Prea Sfințite Părinte,

În urma mărețului act al realipirii frumoasei Bucovine la patria mamă și în puterea vechilor datine, cu mare dragoste și cu deosebită mulțumire am întărit Inalt Prea Sfinției Tale purtarea cărjei mitropolitane a Bucovinei.

Vei privi aceasta ca un semn vădit de recunoaștere a deosebitei râvne ce ai desfășurat în buna conducere pastorală a turmei încredințată Ție. Frumoasele monumente religioase ce se ridică la Suceava, Rădăuți, Putna, ca o vie mărturie a evlaviei vrednicilor Voevozi ai Moldovei, ne amintesc asemenea că credința la un popor este singura temelie trainică pe care se poate rezema viitorul său, căci destinele popoarelor sunt în mâna A Tot Putintelui.

Cu mare nerăbdare aștept să pot veni și eu în Bucovina, spre a mă închina la aceste Sfinte Ctitorii și a înveseli sufletul meu la bogățiile și comorile de artă religioasă din toate mănăstirile Bucovinei. Grija ce ai purtat de păstrarea lor a găsit un răsunset de vie recunoștință în inimile credincioșilor.

Din tot sufletul urez Inalt Prea Sfinției Tale încă mulți ani de fericită arhi-păstorie.

Prea Sfințite Părinte,

În urma unirii ținuturilor de peste munți cu patria mamă și în puterea vechilor datine, cu deosebită bucurie Ți-am dat întărirea cuvenită pentru păstoria poporului ortodox din Eparhia Aradului.

Cunosc grelele lupte ale acestei Episcopii dela marginea românismului, cea mai expusă la bătaia valurilor străine și aduc în ziua aceasta prinosul nostru de recunoștință pentru vrednicii luptători ai Bisericii române, precum și mărturisirea sentimentelor noastre de dragoste pentru scumpii voștri poporeni de pe malurile Mureșului și ale Crișului, îndemnându-i ca și pe viitor să-și păstreze cu aceeași credință limba și legea strămoșească.

Intru mulți ani de rodnică păstorie.

Inalți Prea Sfințiți Părinți,

Mergeți și întoarceți-vă acum la scaunele voastre episcopale și urmați a apropia cât mai mult de biserică sufletele credincioșilor, propovăduind, în aceste vremuri de grele încercări morale, tuturor treptelor sociale iubirea aproapelui, buna înțelegere și pacea obștească. Întăriți în inimi frica de Dumnezeu, ferirea de nedreptate și faptele rele, respectul ocârmuitorilor către ocârmuiți și al acestor din urmă către autoritate. Numai prin păstrarea și întărirea unor asemenea sentimente putem avea o țară bine întemeiată cu o propășire sigură în timp de pace și o puternică pregătire pentru orice vreme grea.

Vă mulțumesc din adâncul sufletului pentru bunele urări ce Ne-ați adus Reginei, Mie și Familiei Mele.

1 Ianuarie 1920.

Hrisovul pentru „Biserica Mântuirii“

Prea Sfinți Părinți,

Infăptuindu-se unirea politică a tuturor Românilor prin strădania atâtor minți alese și prin sângele atâtoro dintre copiii cei mai buni ai neamului, laudă îndreptățită lor și slavă nesfârșită Atotputernicului Dumnezeu care nu ne-a părăsit în necazuri, ci ne-a întărit inima și gândul ducându-ne la izbândă. Astăzi mai mult ca oricând suntem datori să-l preamărim din toată inima cu cântarea «cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă aplecați, căci cu noi este Dumnezeu».

Această cântare însă trebuie să răsune în

Biserica Mântuirii

pe care suntem datori să o ridicăm în capitala tuturor Românilor, ca semn de mulțumire pentru ajutorul celui Prea Înalt și ca simbol al unității sufletești a întregului neam și veșnică pomenire celor răposați pentru înfăptuirea României întregite.

Iar întru aceasta slujiască-ne de pildă bunii noștri strămoși.

Pildă să ne fie Ștefan cel Mare și Sfânt, care după luarea Chilie, mulțumi lui Dumnezeu, dătătorul biruinții, prin ridicarea Monastirii Putna, de unde a purces atâta duli întăritor în vremile noastre de restriște.

Pildă să ne fie făuritorul unității noastre politice de acum 318 ani, viteazul Mihai Voevod, a cărui mână s'a descleștat de pe sabia-i fulgerătoare, ca să pună o nouă și puternică piatră de temelie Mitropoliei Românești din Alba-Iulia Ardealului, drept mulțumire Celui Prea Înalt pentru biruința îndreptățitei sale lupte.

Pildă să ne fie Matei Voevod Basarab, care a semănat pământul Țării cu locașuri Dumnezești, ca mulțumire Celui de sus pentru ajutorul dat întru apărarea sfintelor sale năzuințe. Iar aceste lăcașuri închinatu-le-a el sfinților mucenici oștași în conștiința dreptej jertfiri a oștenilor săi.

Pildă să ne fie tot șirul de strămoși, întemeetori de lăcașuri dumnezești, pentru binefacerile primite de sus.

În sfârșit pildă să ne fie răposatul Rege Carol I care și-a unit gândul cu vechii ctitori, aducând la noua strălucire minunile dela Argeș și Trei-Erarhi. Căci sufletul și jertfa biruitorilor dela Plevna s'au adăogat în temelia și la frumusețea acestor altare de mulțumire și proslăvire a Stăpânului tuturor.

Noi poporul român am avut fericirea a conduce Țara la înfăptuirea visului de aur al strămoșilor: Unirea sa într'un singur Stat național.

Deci și sfânta biserică, care dorim a se înălța întru amintirea acestui strălucit eveniment se cuvine să fie un monument vrednic de țelul măreț ce l'am atins și opera tuturor Românilor, ca un simbol al unității de neam și de credință.

Neamul întreg și-a încordat vâjnoasele-i brațe pentru îndeplinirea scumpului său ideal național: neamul întreg se cuvine să-și arate recunoștința către Dumnezeu dela care ne vine toate darurile, ridicându-i altar de închinare, pe care ni-l închipuim ca o podoabă a gândului artistic românesc.

Iar pentru fericita întrupare a acestui gând al nostru și pe temeiul orânduiriilor canonice cer Prea Sfințitului Sinod al Bisericii strămoșești, înalta sa binecuvântare, spre a se putea începe pregătirile pentru ridicarea acestei Sfinte Biserici.

Și Domnul va răsplăti celor ce iubesc buna podoabă a casei sale.

București 10 Mai 1920.

Cuvântare

la investitura Mitropolitului Nicolae al Ardealului

Înalt Prea Sfințite Părinte,

Cu deosebită bucurie am întărit alegerea Înalt Prea Sfinției Tale în scaunul Mitropoliei ortodoxe a Ardealului și potrivit vechilor datine sunt fericit a-ți încredința astăzi cârja mitropolitană.

Din timpurile slăviților Voevozi cari își întindeau stăpânirea asupra ținuturilor de peste Carpați, unde și-au revărsat atâtea binefaceri creștinești, pentru întâia oară Mitropolitul Românilor ortodoci de peste munți primește toiagul său arhipăstăresc din mâinile Regelui tuturor Țărilor Românești, pe veți unite.

Să mulțumim Atotputernicului că ne-a învrednicit să trăim în aceste timpuri de mărire, dar totdeodată să-l rugăm cu smerenie a ne întări sufletele după măsura acestor vremi. Căci dacă ținta nemuritorului Andrei Șaguna, pe scaunul căruia te-ai înălțat, a fost ca Mitro-

polia neatârnată înființată de dânsul să cuprindă pe toți ortodoxii din Ardeal și Bucovina, nouă ne-a fost dat să-i vedem adunați într'un singur mănunchiu dela Nistru la Tisa și din munți până la malul Dunării și al mării.

Minunea visată de strămoși s'a îndeplinit, dar datoria noastră este să ne arătăm vredniți de însemnătatea acestor momente istorice. Și precum biserica noastră națională a fost cheagul unității sufletești în trecutul atât de apăsător, tot așa trebuie să fie, și cu mai multă putere acum când se așează temeliiile României întregite.

În acest scop cuvântul de ordine care trebuie să ne însuflețiască este acesta: Să ne apropiem de popor pe toate căile și în toate zilele vieții noastre. Între aceste căi, aceia a bisericii și a credinței stă deasupra tuturor, pentru că sub aripile binefăcătoare ale bisericii se adăpostesc sufletele noastre. Ea ne întâmpină la intrarea noastră în viață, ea ne petrece când am închis ochii pe vecie, ea ne binecuvintează în ziua cea mai sfântă a tinereții noastre și tot ea ne mângâie și ne întărește în ceasurile cele mai grele ale traiului nostru pe pământ.

Însuflețirea cu care ai fost întâmpinat din partea tuturor cu prilejul sfințirii arhieresti în marea Catedrală a Sibiului este semnul cel mai vădit al încrederii că vei răspunde pe deplin la înalta chemare de păstor sufletească a creștinilor ortodoxi de peste munți.

Din toată inima vă mulțumesc pentru mărturisirile de dragoste și devotament ce Ne-ați arătat Reginei, Mie și Familiei Mele, urându-vă mulți ani de fericită și rodnică arhipăstorie.

17 Iunie 1920.

Cuvântare

la investitura Arhiepiscopului Gurie al Basarabiei
și a Episcopilor Iosif al Caransebeșului și Roman
al Oradiei Mari

Prea Sfințiți Părinți,

Cu o deosebită bucurie sufletească salut ziua de astăzi când pot încredința cârja pastorală conducătorilor sufletești ai eparhiilor ortodoxe dela cele două hotare ale poporului român, pe Nistru și spre Tisa cari până acum au îndurat o viață aspră sub stăpânirea străină.

Fii bine veniți în Casa noastră a poporului român liber, care cu mari jertfe și grele suferinți a ținut sus steagul neamului românesc spre a putea la plinirea vremii să întindă mâna fraților apăsați, văr-sându-și pentru ei sângele fără nici o cruțare. O privim cu dragoste nemărginită Casa aceasta și trebuie să ne fie cu atât mai scumpă, pentru că e numai a noastră și pentru că suntem stăpâni a ne-o face

și mai frumoasă și mai puternică după înțelepciunea și puterea care ne sunt hărăzite dela Dumnezeu.

Înalt Prea Sfințite Arhiepiscopie Gurie,

Plină de mulțumire este pentru Noi clipa aceasta în care jumătate din binecredincioșii creștini ai vechii Moldove își primesc întărirea capului bisericii lor dela urmașul vechilor Voevozi, întâiul Rege al României unite.

Cu durere înăbușită vedeam cum de un veac se călca în picioare cel mai sfânt drept al oricărui credincios de a-și avea slujba religioasă în limba sa părintească. Cu inima sfâșiată priviam cum se smulg fiii pământului moldovenesc și ai nației noastre, spre a-i înstrăina până în Caucas și la marginile cele mai de răsărit ale Siberiei.

Noi, Românii, cari dădusem și noi culturii rusești capete luminate, noi cari i-am dat pe nemuritorul Mitropolit al Kievului, Petru Movilă, care a pus o piatră de temelie în organizarea bisericii rusești, noi, marea majoritate a ortodoxilor basarabeni, după moartea lui Gavriil Bănulescu, acel fiu al Ardealului ajuns mitropolit al Basarabiei, n'am mai fost socotiți vrednici pentru treapta înaltului arhipăstor, al bisericii basarabene, căci dela Gavriil Bănulescu, în curs de 100 de ani, pe scaunul arhipăstoresc al Basarabiei au stat numai străini, aduși aici în scopul bine hotărât de a stârpi vechea biserică și limba moldovenească.

Se înțelege dar de ce Mă bucur din tot sufletul încredințând astăzi cârja arhiepiscopală, drept după 100 de ani dela răposarea celui din urmă arhiepiscop român Gavriil Bănulescu, Înalt Prea Sfinției Tale odraslă din puternicul arbor al țărănimii române de peste Prut,

care deși lipsită de școală și de biserică națională, a știut să păstreze, ascunsă în jurul vetrii sale, limba și datina românească.

Din mila Domnului, acum nu mai este cine să pună bețe în roata românească, precum spunea unul din ultimii arhiepiscopi străini ai Basarabiei, când Înalt Prea Sfinția Ta te siliai să tipărești și să răspândești lumina sufletească în limba națională, pentru care ai suferit și surghiunul din Basarabia. Sunt bine încredințat că împreună cu întreg clerul ortodox îți vei da silinți și mai mari pentru readucerea la limba națională a atâtor sate și oameni cu nume vechi românești, cari prin sila împrejurărilor și-au pierdut graiul strămoșesc, apropiind cât mai mult sufletul lor de sufletul nostru și întărind pentru vecie sfânta unire între cele două maluri ale Prutului, aclamată cu atâta însuflețire acum trei ani de Sfatul Țării, pentru mărirea și tăria întregului neam românesc, deapănarea nedespărțit.

Prea Sfințite Episcopie Iosif,

Ai cinstea să fii urmașul vrednicului nostru Mitropolit Primat și Ți-am încredințat cu bucurie toiagul arhipăstoresc fiind sigur că vei păstra cu râvnă roadele muncii înaintașului Prea Sfinției Tale, pentru buna îndrumare sufletească a binecredincioșilor și iubiților noștri bănațeni, cărora Te rog să le duci călduroasele și părinteștiile Mele mângâieri, sperând că în curând voi avea plăcerea să-i cercetez împreună cu Regina și Familia Mea.

Prea Sfințite Episcopie Roman,

Cu deosebită bucurie Ți-am încredințat cărja episcopală ca o

• răsplată binemeritată pentru munca ce ai desfășurat întru apărarea drepturilor acestei străvechi episcopii române, rămasă văduvită de arhi-păstor timp de peste două secole. După o viață întreagă de suferinți și de aprigă luptă pentru drepturile naționale încălcate sub vitrega putere străină, Ți-a fost sortită mulțumirea de a fi alesul care va pune din nou temelia acestei episcopii, renăscută după veacuri de umilință și răbdare a blândului și harnicului popor român din spre câmpia Țisei.

Atotputernicul Ți-a apărât viața împotriva loviturii dușmanului ascuns în mijlocul nostru. Să rugăm pe bunul Dumnezeu să-Ți dăruiască încă mulți ani spre a fi începător fericit al acestei "noui episcopii și a întări sufletele credincioșilor, cari Te-au avut și până acum bun și iubit părinte sufletească.

Prea Sfinți Părinți,

Mulțumindu-vă din toată inima pentru mărturisirile de dragoste ce Ne aduceți Reginei, Mie și Familiei Mele, cu cuvinte așa de călduroase, Vă urez la toți o binecuvântată și rodnică păstorie.

Acum mai mult ca oricând dotori suntem să ne închinăm toate puterile întru propovăduirea credinței mântuitoare, a faptelor întemeiate pe iubirea aproapelui și a păcii obștești, la adăpostul căreia să putem lecuî rănilor trecutului, pregătind roadele binecuvântate ale marilor jertfe ce ni s'au cerut de vremile grele prin cari am străbătut. Să punem laoparte nemulțumirile mărunte și trecătoare, și ca niște fii buni ai patriei, să ne înălțăm sufletele către binele permanent al scumpei noastre Români.

29 Martie 1921.

Cuvântare

la investitura Episcopilor Vartolomeiu al Râmnicului și Noului Severin și Visarion al Argeșului

Prea Sfințiți Părinți,

Mulțumesc din adâncul sufletului Prea Sfinților Voastre pentru bunele urări ce Ne aduceți Reginei, Mie și Familiei Mele și pentru mărturisirea sentimentelor de dragoste și devotament cu prilejul acestei solemnități de întărire a glasului Marei Adunări, care V'a chemat la păstoria Episcopiei Râmnicului-Noului-Severin și a Episcopiei Argeșului.

Prea Sfințite Episcopi Vartolomeiu,

Incredințându-Ți cârja episcopală a Râmnicului vei avea misiunea de a păstori una din cele mai frumoase Eparhii ale Bisericii noastre

naționale. Cercetând poalele munților și văile râurilor vei găsi un popor care și-a păstrat vechile sale tradițiuni, vei întâlni atâtea frumoase mănăstiri și schituri, cari ne vorbesc de evlavia vechilor Voevozi și de credința neamului, precum și numeroasele pajiște ale Oltului adăpate de sângele eroilor, cari sunt atâtea monumente istorice ale neclintitei dragoste a Oltenilor către Țară.

Clerul și credincioșii așteaptă în Prea Sfinția Ta un părinte sufletească, care, stând neclintit în mijlocul lor, să-i îndrumeze cu dragoste și cu înțelepciune în lupta împotriva atâtor rele cari ne bântuie.

Prea Sfințite Episcopie Visarion,

Dela plaiurile Basarabiei și dela malul Nistrului Prea Sfinția Ta ai fost chemat a păstori frumoasa Eparhie a Argeșului, atât de scumpă sufletelor noastre pentru că acolo se odihnesc fericiții întru amintire Unchii Noștri alături de slăviții Voevozi Basarabi. În minunatul giuvaier de artă al Mănăstirii și în străvechea Biserică Domnească vei întâlni la fiecare pas urme din istoria patriei, vei regăsi urme ale spiritului blând și pios, ale tăriei în credință a strămoșilor noștri.

Activitatea ce ai desfășurat pentru pregătirea preoției la Galați precum și munca depusă pentru trezirea românismului în viața bisericească a Basarabiei ortodoxe, iarăși întoarsă la sânul matern al Bisericii autocefale române, ne dau cea mai bună speranță că vei lucra cu dragoste și râvnă spre înălțarea sufletească a credincioșilor, întărind în inima poporului respectul legilor și iubirea nestrămutată de Patrie și de Tron.

Prea Sfințiți Părinți,

În aceste timpuri mari și grele când organizarea noastră socială și națională se așează pe temelii noi, când se lucrează cu atâta încordare pentru îmbunătățirea situației materiale a sătenilor și muncitorilor prin noile reforme, țara are neapărată nevoie de o sporire a îngrijirilor culturale și morale față de marea mulțime a cetățenilor chemați la noi drepturi și datorii.

Alături de școală, biserica are marele rol de a contribui în cea mai largă măsură la pregătirea sufletească și la întărirea morală pentru noua eră de muncă pe care România întregită o așteaptă dela toți fiii săi.

Mergeți dar la scaunele Voastre episcopale însuflețiți de aceste sfinte năzuințe și veți fi însoțiți de urările noastre pentru o lungă și rodnică arhipăstorie.

7 April 1911.

Cuvântare

la investitura Episcopului Nicolae al Clujului

Prea Sfințite Părinte Nicolae,

Un sentiment de legitimă bucurie umple azi inima Mea când Îți încredințez după vechile datine cârja episcopală a eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, pe care ești chemat să o conduci.

În clipa aceasta solemnă pentru Prea Sfinția Ta și nouii Tăi eparhioți, gândul nostru sboară înapoi la veacuri de mult trecute, dar mereu vii în amintirea neamului român, când Marele Ștefan și Petru Rareș își rânduiau episcopi pentru păstoria sufletească a binecredincioșilor Români, atârnători duhovnicești de Mitropolia Moldovei și Sucevei, care împrăștia lumina credinței ortodoxe în părțile de miazănoapte ale Ardealului, întocmai cum făcea și Mitropolia soră a Ungro-Vlahiei în părțile de miazăzi, pe timpul lui Neagoe Basarab, a lui Mihai Viteazul și a altor Voevozi însuflețiți de dragostea bisericii naționale pentru Români de pretutindeni.

După epoca de glorie a acestor mari Voevozi, au sosit împrejurări din ce în ce mai grele și Românii din aceste părți au rămas și ei în bătaia tuturor valurilor și a feluritelor persecuții religioase ori naționale, până la ivirea celui providențial arhipăstor și departe văzător patriot, Andrei Șaguna, sub a cărui conducere Românii ortodoxi de peste munți au început a-și orându-i episcopiile la cari aveau dreptul.

Anul acesta am avut bucuria a lărgi opera nemuritorului Șaguna întărind reînființarea vechii episcopii dela Oradia-Mare, iar astăzi cu aceeaș mulțumire întărim episcopia ortodoxă cu reședința în Cluj, ca urmașă a vechii episcopii din Vad.

Cu vie satisfacție primesc asigurarea ce Ne dai că prin înființarea acestor nouă episcopii, vom păși cât mai grăbnic spre acea unire organică a tuturor ramurilor bisericii noastre ortodoxe, una și nedespărțită, precum unul și nedespărțit este Statul României întregite. Să nu uităm că marele Șaguna a luptat mult pentru unirea bisericii ortodoxe a tuturor Românilor ortodoxi din întreaga fostă monarhie austro-ungară, din Ardeal și Bucovina. Impiedicarea acestui înalt gând a fost numai ambiția de mărire a episcopului bucovinean. Prin realizarea de acum a unificării bisericii ortodoxe în tot cuprinsul noului nostru Regat, ne vom face o sfântă datorie de iubire creștinească și patriotică, și în acelaș timp vom aduce cuvenitul prinos de recunoștință marilor noștri Voevozi, cari au purtat făclia ortodoxiei și a binefacerilor creștinești, nu numai peste munți, ci și în tot Orientul drept credincios.

Prea Sfințite Părinte Nicolae,

Buna administrare pe care ai dovedit-o oriunde Ți-a fost dat să

lucrazi până acum pentru binele sfintei biserici, munca neobosită pentru răspândirea culturii sufletești, pe care ai desfășurat-o o viață întreagă ne sunt o cheazăie sigură că noua episcopie va avea în Prea Sfinția Ta un vrednic organizator, care va ști să clădiască pe temelii sănătoase și trainice acest nou așezământ al credinței strămoșești și al culturii naționale.

Intorcându-Te acuma la scaunul Tău episcopal, Te așteaptă o bogată, dar totdeodată grea activitate în timpurile noastre de grele încercări morale. Propovăduind cuvântul •lui Dumnezeu, vei apropia cât mai mult pe eparhioții Tăi de biserică; fiind drept și iubitor, vei întemeia în inimile oamenilor iubirea aproapelui și vei întări respectul legilor și al autorității; dând dovadă de creștinească iubire către cei de alt neam și altă credință, vei contribui și Prea Sfinția Ta la unirea sufletească a tuturor locuitorilor României, la care toți, dar absolut toți, fără deosebire, trebuie să tindem spre binele patriei.

Mulțumindu-Ți călduros pentru sentimentele de credință și iubire pe care Ni le-ai mărturisit, Iți urez din toată inima o lungă și rodnică păstorire.

8 Decembrie 1921.

IV

Cuvântări

și

Scrisori

comemorative și ocazionale

Cuvântare
la deschiderea expoziției cooperativelor
din București

Cu deosebită plăcere am primit protectoratul acestei expozițiuni menită de a arăta ce progrese a făcut industria noastră națională. Mare'Mi este, dar, bucuria să Mă pot convinge singur că meseriașul român a lucrat cu hărnicie și cu statornicie, și că industria română mereu pășeste înainte; dovadă de aceasta este că numărul expozanților s'a îndoit de când s'a făcut întâia expozițiune în anul 1883. Din toată inima Mea vă urez, domnilor, bine ați venit, și vă asigur că urmez cu cel mai viu interes dezvoltarea și înflorirea industriei noastre naționale.

Inființarea industriei naționale și silințele ce se depun pentru înflorirea ei este, în acelaș timp, o sarcină grea dar și frumoasă.

Comparând industria noastră cu a altor țări, negreșit că vom găsi că ea este încă în tinerețe; însă privind bogăția pământului

nostru, vom vedea că el ne dă mijloace puternice pentru a o dezvolta.

Toate dificultățile pe cari neapărat le întâmpinăm, și cari adesea ori cer jertfă, nu ne vor înfricoșa. Insuflețit de cele mai frumoase nădejdi, vă zic: «mereu înainte», fiind sigur că meseriașul și industriașul își va pune toată stăruința și o hărnicie neconținută ca în sfera acțiunii sale, ori cât de mică ar fi ea, să se execute cât mai bine lucrarea ce-i revine.

Astfel, fiecare în parte făurește un inel la lanțul cel mare care leagă târgul nostru cu industria noastră națională; aceasta va fi, domnilor, mulțumirea noastră cea mai intimă.

Toți sunteți însuflețiți de această scumpă dorință; dovadă este sârguința și râvna ce ați pus pentru reușita acestei expozițiuni; foloasele ei vor fi nemărginite pentru meseriaș și industriaș, căci îi dă mijlocul cel mai bun de a-și arăta îndemânarea, munca și dibăcia sa. Încă o dată, vă urez bine ați venit, și lucrarea ce ați întreprins să vă fie încoronată de cel mai frumos succes.

29 August 1894.

Cuvântare

către M. S. Regele Carol la înaintarea în gradul de
Sublocotenent a A. S. R. Principelui Carol

Este o veche și frumoasă tradiție în Casa Noastră ca Fiii ei să apuce nobila meserie de ostaș și să îmbrace uniforma de ofițer la o vârstă încă tânără.

Numind astăzi, când împlinește 16 ani, pe Fiul Meu Sublocotenent în batalionul 1 vânători, Maiestatea Voastră ați voit ea și în Dinastia Română, a cărei temelie ați pus-o, acest obicei să devină tradițional, înscriind în cadrele armatei pe întâiul vlăstar al Ei, care s'a născut pe scumpul pământ al Țării noastre.

Maiestatea Voastră ați confirmat prin aceasta din nou că, Casa Domnitoare și Armata sunt unite între ele prin legături indisolubile, al căror simbol este Coroana de oțel ce încinge fruntea Întâiului Rege și care e făurită cu sângele vitejilor și iubirea poporului.

Marei cinste ce i s'a făcut astăzi, tânărului Ofițer nu poate să

răspundă în prezent decât arătându-se din suflet recunoscător; pe viitor el va trebui să o merite prin silință încordată la învățătură, prin credință către Țară și Rege, prin ascultare oarbă față de Capul Familiei. Ea îi va fi încă un puternic imbold pentru viitor, ca să pășiască pe calea grea, dar plină de mulțumiri sufletești, a datoriei și abnegației, luând drept călăuză pe iubitul său Unchiu.

Cu dragoste Iși va aminti mai târziu, când va fi în vârstă, momentul solemn când Întâiul Domnitor din Casa Lui L-a condus c-o mână iubitoare peste pragul copilăriei. Adânc mișcat și mândru, aduc Maiestății Voastre sentimentele de iubire recunoscătoare ce umple în această zi inima Mea de Părințe și cer voie a închina paharul Meu pentru întemeietorul Dinastiei Române, zicând, din adâncul sufletului : Să trăiască Maiestatea Voastră».

3 Octombrie 1909.

Cuvântare

la desvelirea statuii lui Barbu Știrbei-Voevod

In mintea noastră mai trăește vie amintirea serbării din Iași, când în vechea Capitală a Moldovei întâiul Rege al României a desvălit monumentul lui Cuza-Vodă, întâiul Domn al țărilor unite.

Astăzi mă cuprinde o adâncă și firească bucurie când, în numele preaiubitului meu unchiu, pot presida, în orașul vechilor Bani, ridicarea statuii lui Barbu Dimitrie Știrbei, ultimul Domn al țării de dincoace de Milcov.

Cu adevărată mulțumire sufletească salut deci patriotica dumneavoastră inițiativă de a aduce înaintea ochilor urmașilor chipul unui bărbat a cărui Domnie a lăsat urme trainice în organizarea Statului.

Crescut la moșiile părintești, în frumoasa Oltenie, în mijlocul vieții de muncă țărănească, s'au dezvoltat alesele lui însușiri sufletești și s'a format caracterul lui atât de leal, atât de nobil.

Inzestrat cu o cultură sănătoasă, el se îndeletnicește de aproape,

În lunga lui viață administrativă, cu ocârmuirea țării și capătă cunoștințe adânci asupra nevoilor Statului.

Chemat la Domnie în 1849, în niște timpuri așa de tulburate, atât în lăuntru, cât și peste hotare, care au adus și ținut la noi numeroase armate de ocupație străine, el a fost pentru țară apărătorul cel mai dibaci și organizatorul cel mai încercat.

Ca Domn, el luă în mână aducerea la îndeplinire a multiplelor reforme a căror trebuință o simțise în lunga sa carieră, care îl dusesese prin aproape toate ramurile dregătoriei.

Opera lui de reforme îmbrățișează toate direcțiile. Nu mă voi întinde asupra lor: totuși sunt două pe care nu le pot trece cu vederea și care îl caracterizează în deosebi ca Domnitor înțelept.

Judecând, în mintea lui clară, care pătrundea și viitorul, că o țărănime slobodă, mulțămită și tare este unul din stâlpii cei mai puternici și siguri ai unui Stat trainic, Vodă Știrbei a depus o neobosită solitudine pentru regularea chestiei rurale, prin măsuri de ocrotire pentru munca țăranilor, și a pregătit astfel terenul pentru reformele ulterioare.

Alături cu acestea, s'a gândit și a lucrat cu râvnă la reorganizarea armatei. Prin întemeierea școlii militare, a creat pepiniera de ofițeri din care au eșit șefii cari au condus aproape treizeci de ani în urmă vitejii noștri la izbândă.

Prin înființarea grănicerilor, a dorobanților și a altor corpuri de trupe, a pus temelia puterii armate de azi. Armata noastră trebuie deci să-l priviască cu recunoștință. Ca amintirea lui să fie de-a pururea păstrată în oștirea română, M. S. a ordonat ca I-iul regiment, Mehedinți n-1 17 să poarte de aci înnainte numele de «Regimentul Știrbei-Vodă».

Uitându-ne la opera lui de organizare, așa de vastă, ne întrebăm;

cum în șapte ani de Domnie, supt apăsarea grea a ocupației străine și bănuir din toate părțile, Barbu Știrbei a putut să pună la cale atâtea reforme prin care, pe tăcute, se pregătia renașterea economică, militară și culturală a țării?

Patriotismul nu stă în cuvântări sonore și pompoase, ci în lucrări sistematice și de lungă răbdare.

Chipul lui, turnat în bronz, se înalță acum pe pământul său natal al Olteniei, pe care l-a iubit atât, dar memoria acestui suflet nobil va sta pentru totdeauna zugrăvită în inimile noastre.

Decembrie 1912.

Cuvântare

către Principele Moștenitor

Iubite Carol, este azi întâia aniversare ce sărbătorești ca Moștenitor al Tronului, căci anul trecut prea era proaspătă țărâna ce acoperia rămășițele pământești ale iubitului Nostru Unchiu pentru a putea petrece cu veselie ziua când ai ajuns la majoritate. Prea regretatul Tău Unchiu aștepta ziua aceasta cu nerăbdare și în inima Lui părintească El a vrut să Te întâmpine la începutul vieții Tale de bărbat cu cuvinte pline de dragoste și cu sfaturi ce erau să-Ți fie neîncetat o călăuză.

Pentru Tine sunt largi deschise porțile unui viitor plin de nădejde și să sperăm, și de izbândă. Totuși timpuri grele de furtună au însoțit ajungerea Ta la vârsta de azi și în inima Ta caldă pentru Țară acest an a lăsat impresii adânci și multe învățăminte ai putut trage din uriașa dramă ce se desfășoară împrejurul nostru. Dar cu cât mai întunecat este orizontul cu atât mai vie trebuie să stea înaintea ochilor Tăi marea figură a Regelui Carol I, care Te-a iubit ca pe un fiu.

și pilda de abnegațiune ce ne-a lăsat ca o moștenire sfântă; și dacă urmezi maxima Lui: «nimic pentru Mine, tot pentru Țară» și deviza Casei Noastre «Nihil Sine Deo», nu vei putea păși greșit.

Cu cât cineva este mai sus pus, cu atât mai mult trebuie să caute a merita mărirea la care soarta L-a chemat; numai acela este stimat care-și îndeplinește credincios datoriile, și dela un Prinț care stă aproape de Tron se cere mai mult de cât dela alții. Nu pot deci să Te sfătuiesc îndestul să-Ți îndeplinești cu sfințenie datoriile Tale către Dumnezeu, către Țară și către Tine Insuți.

Sfera Ta de acțiune este încă restrânsă. Ca toți vlăstarii din Casa Noastră ai intrat în nobila carieră a armelor; ea este o școală pentru Tine, în care Tu trebuie să fii întâiul ca exactitate, ca râvnă și ca bun exemplu pentru camarazii Tăi. Și Tu iubești meseria Ta precum iubesc și Eu pe ostașul Nostru și armata. În mijlocul oștirii am crescut și am trăit cele mai bune zile ale vieții Mele, îi cunosc neprețuita valoare, ea este scutul și nădejdea Țării și știu că pe dânsa ne putem bizui în orice moment.

Dar din ce în ce se va lărgi câmpul Tău de activitate până ce la urmă vei fi chemat și Tu odată să conduci o Țară întreagă. Cu cât un Moștenitor al Tronului se pregătește mai din vreme pentru această chemare, cu atât îi va fi sarcina mai ușoară când momentul va veni. Nu uita nici odată că un Rege trebuie să fie întiul servitor al Statului și de aceia Poporul poate cere ca El să fie pildă în îndeplinirea datoriilor Sale; amintește-Ți că un exemplu rău dat de sus poate să ducă un Stat la peire.

În toate Statele moderne Constituția a creat Suveranului o poziție excepțională; El nu este responsabil de actele de guvernământ, are însă pentru actele Sale o răspundere morală foarte grea față de Dumnezeu, față de Sine și față de Țară și de Istorie. Un Suveran

are datorii foarte mari către Poporul care I-a încredințat destinele sale, dar puterea Lui este îngrădită și nimeni nu trebuie să observe cu mai multă sfințenie Constituția și Legile, lucrând cu încredere și în acord cu Sfetnicii Săi. Nu uita că ei au sarcină grea, că asupra lor cade răspunderea actelor Suveranului. Mereu la strajă, un Suveran trebuie să vegheze cu gelozie ca prestigiul Țării să fie păstrat sus și neștirbit; însă el nu se poate lipsi de sfaturile consilierilor Tronului, căci ei sunt organul de transmitere al păsurilor, al aspirațiunilor și al voinței Poporului. A le cunoaște, a le împărtăși și a se identifica cu ele, este una din cele mai înalte datorii ale unui Suveran.

Tu, iubite Carol, vei avea poate o sarcină mai ușoară de cât a Acelora cari au muncit și muncesc înaintea Ta și a căror inimă a bătut și bate așa de tare pentru neamul Românesc.

Ești iubit de popor, păstrează dragostea ce-Ți poartă; dar în toate actele Tale nu uita nici odată că mai lesne se pierde de cât se câștigă iubirea și încrederea unui popor.

3 Octombrie 1913.

Scrisoare

către Președintele Consiliului de Miniștri

la un veac de la nașterea lui C. A. Rosetti.

Un popor care cinstește memoria marilor săi bărbați, se cinstește singur. Astăzi când sărbătorim ziua în care acum o sută de ani C. A. Rosetti zărise lumina lumii, ne aducem aminte cu venerație și recunoștință de această măreață figură.

Apărător călduros al drepturilor Națiunii, luptător neobosit pentru neatârarea și mărirea Patriei, C. A. Rosetti va rămâne pururea o figură care, prin dragostea sa de popor, prin munca dezinteresată pentru binele Țării, prin suferințele ce le-a îndurat pentru apărarea libertăților noastre politice și sociale, lucește ca o stea în primăvara vieții noastre politice, vrednică să găsiască urmași și imitatori în vremuri grele.

Din adâncul sufletului mă asociez la patriotica manifestare de azi, menită să arate că România nu uită pe fiii săi cei buni și mari la inimă, cari au slujit-o cu dragoste.

5 Iunie 1916

Cuvântare

la primirea medaliei militare franceze din mână

Mareșalului Joffre

Cu o adâncă emoție primesc din mâinile D-voastră, D-le Mareșal, Inalta distincțiune militară pe care guvernul francez a binevoit a Mi-o conferi.

Decorându-Mă cu «Medalia Militară» care împodobește pieptul celor mai viteji soldați și al comandanților de căpetenie, Franța a decorat întreaga Mea armată. Aceasta este o legătură și mai trainică, care va consacra pe veci frăția de arme dintre cei ce au luptat pentru aceeași cauză mare și sfântă. Legăturile acestei confraternități s'au strâns în mod indisolubil pe câmpurile noastre de luptă, a căror țărână sfântă acopere mulți scumpi camarazi francezi, căzuți pentru gloria comună, alături de frații lor de arme români.

Vă rog, D-le Mareșal, să fiți interpretul sentimentelor Mele de sinceră și adâncă recunoștință pentru această nouă și prețioasă dovadă de simpatie ce-Mi este dată de către guvernul Republicii Franceze.

18 August 1920.

Cuvântare

la solemnitatea aducerii capului lui Mihai-Viteazul
la Mănăstirea Dealului.

Insuflețit de aceeași patriotică pietate cu care M'am închinat la Putna umbrei Marelui și Sfântului Ștefan, vin astăzi împreună cu D-voastră să aduc, ca Rege al României întregite, prinosul de recunoștință și preaslăvire față de osemintele acestei mărețe figuri a Istoriei Românilor. Cu evlavie și plini de admirație ne descoperim și plecăm capetele noastre înaintea Ta, Viteze Mihai, care ne-ai fost o stea lucitoare în timpuri de grea încercare și un izvor nesecat de îmbărbătare pentru ostașul nostru în toiul luptei, iar pentru întregul neam românesc ai fost încă mai mult: simbolul viu și glorios al unității naționale.

Lăsat-ai undeva, în Capitala unei mari Impărății din vremi trecute — care s'a folosit mult de sabia-ți cuceritoare, dar drept răsplată ți-a pregătit în taină peirea — aceste cuvinte scrise de însăși mâna Ta :

„Și hotarul Ardealului, pohta ce am pohtit, Moldova și Țara Românească“.

După trei veacuri de lupte și îndelungate suferințe, prin grele jertfe de sânge, isbutit-am a-ți aduce la îndeplinire «pohta ce ai pohtit»: Țara-Românească, întreagă și nedespărțită și-a dobândit neatârnrarea în marginile hotarelor pentru care ți-ai dat viața. Dreptatea a învins, iar jertfa Ta n'a fost în deșert.

De aceea ți se închină azi, ca eroului lor național, milioane de inimi românești. Te salută din cer sufletele miilor de ostași cărora, jertfindu-și ca și Tine viața pentru marea idee a unirii, le-a fost dat să fie executorii testamentului Tău. Cu noi toți se bucură și sufletele întâilor Voevozi Basarabi, ale căror rămășițe au fost descoperite de curând în străvechea Biserică Domnească din Curtea de Argeș; par'că le-a ajuns prea strâmt locașul lor în zilele noastre, când atât s'au întins hotarele Țării, ai cărei întemeietori au fost și ei.

Dea Domnul ca mărimea jertfei lui Mihai Viteazul și amintirea pururea vie a suferințelor seculare ale unui neam întreg, precum și a măreței răsplăți prin isbânda noastră, să ne fie îndemn statornic spre înălțarea sufletelor către acea unire a tuturor, dela mic până la mare, în munca pentru binele obștesc, prin care să putem consolida ceea ce ne-a ajutat Dumnezeu să câștigăm, căci grea este răspunderea ce avem față de trecutul și viitorul neamului românesc.

Iubiți școlari,

Acea patriotică inimă românească prin stăruința căreia s'a înființat școala voastră lângă locul de odihnă a lui Mihai Viteazul, s'a gândit cu drept cuvânt că tinerele voastre suflete se vor încălzi de faima și aureola acestui mare Domnitor și că învățămintele vieții sale, atât de

bogată în fapte de vitejie, se vor sădi mai adânc, în inimile viitorilor conducători ai iubitei noastre armate. Voi sunteți bucuria pururea înnoită a măreței umbre care vă ocrotește. Vouă vă este dată credincioasa pază a acestei sfinte rămășiți. Fiți vrednici de această mare cinste!

26 August 1920.

Cuvântare

la masa dată în onoarea Generalului Badoglio.

Cu o mare plăcere vă salutăm' aci domnule General, pe pământul românesc, în oraşul Bucureşti.

Din toată inima vă zic, fiţi bineveniţi, cei trimişi de sora mai mare să aduceţi surorii mai mici mărturia dragostei Italiei, pentru ca toţi cei ce au suflétul latin, să ştie ce parte a luat România, în lupta şi isbânda pentru dreptate şi adevăr, parte recunoscută de toţi aceia a căror obârşie comună este «aeterna Roma».

Puteţi fi sigur că această nouă dovadă de călduroasă simpatie din partea Italiei şi a Suveranului său, a avut în inima României şi pot zice a tuturor românilor, un adânc răsunset, care va întări şi mai mult legăturile de prietenie şi de frăţie care există între ţările noastre, de veacuri, dela legiunile romane cari au venit aci sub comanda marelui Impărat Traian ca să înfiinţeze «Dacia-Traiană» şi să dea naştere poporului român.

Sângele vărsat de ele a căzut pe un pământ roditor; poporul nostru, născut din el, este vrednic de cei ce atunci au adus și au apărât civilizația la gurile Dunării; el a dovedit-o în lupta comună și o va mai dovedi în opera sa de pace și de consolidare.

Deci cele două surori au luptat alături și prin rezultatele obținute în lupta comună, au atins acelaș țel.

În ce ne privește, Regina și cu Mine, suntem cu deosebire mișcați de noua dovadă de simpatie ce am primit din partea M. S. Regelui Augustul vostru Suveran. Suntem mândri de a purta de azi înainte Medalia «Al Valore Militari», care strălucește pe piepturile atâtor viteji soldați italieni, și vedem în aceasta o nouă și măgulitoare tâlmăcire a sentimentelor de prietenie și dragoste, ce hrănim în inima noastră de atâția ani.

Dacă vă salutăm în mod atât de călduros, domnule General, este că vedem în d-voastră, nu numai pe reprezentantul vitezei armate italiene, dar și pe vrednicul soldat, care a cules lauri mai întâi la Gorizia și apoi la Vittorio-Veneto, ca șef de stat-major al Generalului Diaz, căruia i-ați fost mâna dreaptă în acele zile hotărâtoare.

Sunt interpretul fidel al întregii Mele țări, aducându-vă urările cele mai călduroase pentru țara voastră, pentru Suveranii voștri, pentru frumoasa și viteaza armată italiană, și ridicând paharul zic din toată inima: «Eviva l'Italia et il suo Re».-

21 Maiu 1921.

V

Cuvântări

Proclamații și ordine de zi
în cursul războiului pentru întregirea
neamului

Proclamație

la declararea războiului pentru întregirea Neamului

Români,

Războiul care de doi ani a încins tot mai strâns hotarele noastre a sdruncinat adânc vechiul așezământ al Europei și a învederat că pe viitor numai pe temeiul național se poate asigura viața pașnică a popoarelor.

Pentru neamul nostru el a adus ziua așteptată de veacuri de conștiința națională, ziua unirii lui.

După vremuri îndelungate de nenorociri și de grele încercări, înaintașii noștri au reușit să întemeieze Statul Român prin Unirea Principatelor, prin războiul Independenței, prin munca lor neobosită pentru renașterea națională.

Astăzi ne este dat nouă să întregim opera lor, închegând pentru totdeauna ceia ce Mihai Viteazul a înfăptuit numai pentru o clipă : unirea Românilor de pe cele două părți ale Carpaților.

De noi atârnă astăzi să scăpăm de sub stăpânirea străină pe frații noștri de peste munți și din plaiurile Bucovinei, unde Ștefan cel Mare doarme somnul lui de veci.

În noi, în virtuțile, în vitejia noastră, stă puțința de a le reda dreptul ca într'o Românie întregită și liberă de la Tisa până la mare, să propășiască în pace potrivit datinilor și aspirațiunilor gintei noastre.

Români,

Insuflețiți de datoria sfântă ce ni se impune, hotărâți să înfruntăm cu bărbăție toate jertfele legate de un crâncen război, pornim la luptă cu avântul puternic al unui popor care are credința neclintită în menirea lui.

Ne vor răsplăti roadele glorioase ale izbândeii.

Cu Dumnezeu înainte !

Ostași,

V'am chemat ca să purtați steagurile voastre peste hotarele unde frații voștri vă așteaptă cu nerăbdare și cu inima plină de nădejde.

Umbrele marilor Voevozi Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare, a căror rămășițe zac în pământurile ce veți desrobi, -vă îndeamnă la

biruință ca vrednici urmași ai ostașilor cari au învins la Răsboeni,
la Călugăreni și la Plevna.

Veți lupta alături de marile națiuni cu cari ne-am unit.

O luptă aprigă vă așteaptă. Cu bărbăție să 'i îndurăm însă
greutățile și cu ajutorul lui Dumnezeu izbânda va fi a noastră.

Arătați-vă deci demni de gloria străbună.

Dealungul veacurilor un neam întreg vă va binecuvânta și vă
va slăvi.

București, 15 August 1916.

Inalt ordin de zi către armată

Ostași,

După șapte săptămâni de război, cât timp ați ținut piept vrăjmașului cu bărbăție, astăzi se încinge lupta aprigă la granița țării contra armatelor inamice cari vor să ne cotropiască. În aceste momente simt ca o datorie să vă reamintesc că pământul sfânt al țării noastre a fost apărat totdeauna cu cinste și vitejie sub Marii noștri Voievozi și stropit de sângele strămoșilor noștri cari au bătut pe năvălitori.

Aștept dela toate gradele ca și acum să-și facă cu sfințenie datoria, apărând cu orice preț până la ultima suflare patria amenințată.

Nici o unitate să nu dea înapoi, ci să-și păstreze cu orice preț pozițiile de luptă; oriunde inamicul este slab să fie atacat și respins.

O pozițiune ce a fost pierdută, să fie imediat atacată și reluată.

Munții noștri care de mii de ani au fost leagănul și pavăza

neamului, să fle zidul nebiruit unde valurile de oțel ale vrăjmașului să se sfarme înaintea vitejiei apărătorilor; cinstea oștirii și salvarea patriei o cere.

Înainte deci, cu Dumnezeu și biruința va fi a noastră.

Acest Înalt ordin se va comunica imediat tuturor comandamentelor și serviciilor și se va citi tuturor ostașilor până la frontul de luptă.

București, 7 Octombrie 1916.

Inalt ordin de zi către armată

Pe pragul anului nou, întâiul Meu gând se îndreaptă spre iubiții Mei ostași, cari în patru luni de lupte crâncene nu s'au arătat mai prejos de aceia, despre a căror vitejie ne povestește istoria neamului nostru.

Cu gând duios și cu inima plină de dragoste, Regele vostru Iși amintește de aceia dintre voi, cari dorm înfrățiți în țărână somnul de eroi. Cu încredere și nădejde privesc la ceilalți cari zi și noapte înfruntă primejdia, ale căror brațe n'au știut să slăbiască, a căror vitejie n'a putut să stânjeniască încercările grele ce vremurile ne-au impus.

Ostași,

Lumea întreagă se uită la voi, iar Țara se sprijină pe voi ca pe scutul ei; cu Mine ea așteaptă să faceți zid din piepturile voastre

spre apărarea scumpei noastre Țări, să duceți drapelele române la
îsbândă.

Aduceți-vă aminte că vă luptați pentru pământul strămoșesc,
pentru copiii și părinții voștri, pentru frații voștri de dincolo de hotare,
că prin biruință le veți pregăti un viitor mai fericit.

Vă salut azi cu recunoștință și cu încredere în viitor și urându-vă
la toți, ofițeri, sub ofițeri și soldați, un an bun și încununat de lauri
vă spun:

Înainte cu Dumnezeu!

Iași, 1/14 Ianuarie 1917.

Cuvântare către armata II-a

Ostași,

Cu inima plină de nădejde vă salut azi pe voi, ostași din armata II-a, cari de mai multe luni ați opus o rezistență nebiruită tuturor încercărilor vrăjmașului de a rupe liniile noastre; voi stați aci ca la un post de onoare, păzitori neobosiți ai hotarului Țării, expuși la atacurile unui vrășmaș care în trufia lui crede că toate trebuie să se închine lui, că toate drumurile, toate ușile sunt deschise lăcomiei sale de stăpânire; prin vitejia voastră bărbătească l-ați învățat că pe-aici nu se trece. . .

Am venit azi între voi să vă aduc prinosul Meu de recunoștință pentru modul cum v-ați luptat până acum și să împart aceloră cari s'au distins în deosebi răsplata pentru faptele lor, dar mulțumirea Mea vă îmbrățișează pe voi toți cari v'ați condus ca niște ostași vrednici.

de dragostea ce Țara vă poartă și de la cari Țara și Regele vostru mai așteaptă multe fapte eroice.

Dincolo, în ținuturile bogate, dar pustiite acum stau frații noștri și suferă sub jugul nemilos al unui vrășmaș, care fără cruțare a cotropit o mare parte a iubitei Noastre Țări și care suge până la cea din urmă picătură de viață a unei populații chinuite și batjocurite în cele mai sfinte sentimente ale ei.

Acolo zac sub țarinile sfințite de sângele lor mulți viteji cari și-au dat viața pentru mărirea patriei. Ei toți așteaptă de la voi să goniți din pământul românesc armatele vrășmașe, să înfiți drapelele voastre victorioase iarăși în pământul strămoșesc.

Vă mai așteaptă lupte grele, căci drumul este lung dar cu ajutorul lui Dumnezeu îl veți străbate ca biruitori.

Voaie fiilor de țărani, care ați apărat cu brațul vostru pământul unde v'ați născut, unde ați crescut, vă spun Eu, Regele vostru, că pe lângă răsplata cea mare a izbânzii, care vă asigură fiecărui recunoștința neamului nostru întreg, ați câștigat totdeodată dreptul de a stăpâni într-o măsură mai largă pământul pe care v'ați luptat. Vi se va da pământ. Eu, Regele vostru, voi fi întâiul în a da pilda; vi se va da și o largă participare la treburile Statului.

Arătați-vă, scumpii Mei ostași, demni de încrederea ce Țara și Regele vostru pun în voi și îndepliniți-vă ca până acum datoriile voastre cu sfințenie.

Să trăiască scumpa Noastră Țară și viteaza ei armată, nădejdea și fala ei.

22 Martie 1917.

Cuvântare către absolvenții școalelor de artilerie

Mă adresez azi acelor care terminând școala, vor face cei dintâi pași neconduși de acei cari până acum le-au ținut loc de părinți.

Faceți acuma primii pași independenți. Ați ales frumoasa și înălțătoarea meserie a armelor, cea mai frumoasă carieră pentru timpurile în cari trăim. Cu atât mai frumoasă cu cât îndatoririle ce le impune sunt mai sfinte.

Ești astăzi ca sergenți, întâia treaptă a erarhiei militare; în curând veți căpăta galoanele de sublocotenent și cu aceasta și dreptul de a porunci. Aceasta vă impune însă către aceia pe cari îi comandați și către acei cari v'au dat acest drept, adică către superiori și către Noi înșine.

A porunci e ușor, a porunci și conduce bine e greu, cere o voință de fier și un caracter de oțel ca să căpătați încrederea și chiar prietenia acelor pe cari îi veți comanda.

De tânărul ofițer atârnă ca trupa să meargă bine, el trebuie să fie pilda întru toate, să puie mâna la toate lucrările și dacă veți urma astfel victoria va fi cu noi și cu voi.

Duceți-vă la regimente, faceți-vă datoria, ca să se poate spune la fiecare din voi cari ați fost buni elevi, că ați fost și buni ofițeri și buni români.

Iași, 25 Martie 1917.

Cuvântare

către absolvenții școalelor militare

Am ținut să vă văd pe voi cari acum veți părăsi școala pentru a vă duce la trupele la care ați fost împărțiți.

Cu mare plăcere am văzut exercițiile ce-ați făcut astăzi pentru că am putut constata că șederea voastră la școală a dat un rezultat mulțumitor, grație instrucției ce-ați căpătat dela niște ofițeri cari, pentru viața voastră militară, au fost niște distinși călăuzitori.

Voi mergeți acuma cu inima plină de vioiciune și de entuziasm pentru a da toate energiile voastre frumoasei cariere militare ce ați ales. De acum înainte vă incumbă de a fi voi înșivă conducători ai soldaților. Veți avea drepturile ce vi le dă gradul vostru, dar alături de aceste drepturi să nu uitați niciodată că cine are drepturi are și datorii. Voi trebuie să fiți pentru inferiorii voștri în toate ocaziunile o pildă de exactitudine, o pildă de ascultare, o pildă de vitejie.

Duceți-vă acuma și să nu uitați aceia ce-ați învățat aci.

Dar să fiți și voi oameni plini de energie și să vă instruiți soldații după metodele ce-ați învățat aci.

Duceți-vă cu bine. Fiți tot așa de buni ofițeri, după cum ați fost și buni elevi. Și atunci lucrând în acest sens și fiind purtați de un viu patriotism precum și de conștiința datoriei ne vom vedea pe câmpul de luptă ca biruitori.

Botoșani, 26 Martie 1917.

Cuvântare

către trupe pe frontul armatei a II-a

Ostași,

Ori de câte ori viu în mijlocul ostașilor Mei pe front, pare-mi-se că adie un vânt mai bun, un vânt mai curat, un vânt plin de nădejde, un vânt plin de siguranță și de biruință. Când văd trupele cum se prezintă, trupele pline de vioiciune, pline de focul sacru, care este cheazășia cea mai bună a unui viitor mai mare și mai strălucit, Mi se umple inima de bucurie.

Iau de aci un sentiment de plină încredere în viitorul nostru și în brațul de oțel care îl va făuri. Iau cu Mine o dragoste tot mai adâncă pentru iubiții Mei soldați.

Să trăiți și să ne întâlnim pe câmpul de luptă ca biruitori și făuritori ai unei Români mai mari.

24 Aprilie 1917.

Cuvântare

la depunerea jurământului primului contingent al
soldaților ardeleni și bucovineni

Vouă fraților ardeleni și din Bucovina, cari ați venit între noi din pribegie, cari după multe și crude suferințe sufletești ați pășit pe pragul casei părintești, vă zic azi din adâncul inimii *bine ați venit*.

Prin jurământul solemn ce ați depus înaintea lui Dumnezeu; înaintea drapelelor acestora, cari vă vor arăta drumul spre libertate, înaintea camarazilor noștri cari s'au luptat, cari au sângerat pentru înfăptuirea idealului Nostru național, v'ați legat cu un lanț indisolubil de patria mamă; ați pus sufletul și sângele vostru în serviciul cauzei sfinte, ce împreună cu voi Am îmbrățișat-o cu inimă curată, cu voință de fier.

Trăim niște momente frumoase, niște clipe de bucurie, de înălțare sufletească.

Vouă, Țara vă spune «*bine ați venit*», căci în voi vede întâiele raze ale unui soare nou ce răsare din întuneric; pe voi orașul acesta unde s'a făptuit Unirea Principatelor, vă salută cu iubire ca pe întâii soli ai unirii neamului; armata, în a cărei familie ați intrat azi, vă primește cu brațele deschise ca pe niște frați de mult așteptați, căci știe că inima voastră bate spre biruință, că brațul vostru este oțelit prin luptă; pe voi, Regele, căruia i-ați jurat credință, vă privește cu dragoste și cu încredere, căci în sosirea voastră salută chezășia cea mai puternică, că visul atâtor veacuri se va înfăptui, că dorul unui neam întreg, în sfârșit, se va stinge.

Vouă fraților de dincolo ardeleni și bucovineni vă zic: «*Înainte cu Dumnezeu*»; uniți eforturile voastre cu ale fraților din țară; călăuziți steagul nostru național peste munți, unde milioane de frați așteaptă plini de nădejde desrobirea de un jug asupritor. Biruința va fi a noastră și cu ea libertatea și fericirea, și atunci vom fi un singur și strâns unit popor de frați nădespărțiți în totdeauna.

8 Iunie 1917.

Cuvântare

către ardeleni și bucovineni la masa din ziua
depunerii jurământului lor ca soldați

Voi cari ați pus piciorul astăzi în Patria mamă a Moldovei, de care este legat în mod nedespărțit numele lui Ștefan-cel-Sfânt precum este legat de numele lui Ardealul, Bucovina și Muntenia, voi ați avut prilejul să vedeți astăzi una din diviziile române cu care vă contopiți și vă înfrățiți pentru jertfe ca și pentru biruințe.

Pe cât de inimoși ați pășit pe pământul României, pe atât de inimoși veți trece sub ghiulelele inamicului, pentru a înfrunta toate greutățile luptei și a vă uni mâine pentru totdeauna cu frații voștri de sânge.

Ridic paharul Meu nu numai în sănătatea corpului de armată dar și în sănătatea soldaților ardeleni și bucovineni, cari vor ști să se strângă sub cutele drapelului românesc și să se jertfiască pentru idealul României Mari.

8 Iunie 1917.

Ordin de zi către ostași de pe frontul român

Luptele crâncene ce s'au dat în timpul ultimelor săptămâni de către trupele ruso-române puse sub comanda Mea, au dat din nou la iveală însușirile ostășești ale armatelor aliate pe frontul român. După ce bravele Mele regimente din armata II, cot la cot cu vitejii lor frați de armă din armata IV rusă, au alungat vrăjmașul din pozițiile ținute atâta timp, armata I, împreună cu corpurile VIII și VII ruse au știut să țină în respect valurile inamice ce încercase a rupe frontul nord de Focșani. Mărăști, Mărășești, Panciu și Oituz pentru armatele I și II române și pentru armata IV rusă sunt niște nume cari constituie titlurile de glorie pentru trupele ce au luptat și sângerat acolo. -

Cu piepturile voastre ați ridicat un zid mai tare decât granitul. Voința voastră, vitejia copiilor țărilor noastre-aliatelor au pus o stavilă poporului vrăjmaș ce a vrut să se reverse asupra câmpiilor Moldovei pentru a purta valurile sale și mai departe până în sânul Rusiei.

Cu mândrie Mă uít la voi și vă aduc mulțumirile Mele călduroase și recunoștința Mea ofițerilor și trupeí cari v'ați purtat atât de bravi. Onoare acelora cari și-au lăsat viața pentru apărarea patriei lor.

Ne mai așteaptă noui lupte, noui sfortări și noui jertfe ni se impun căci vrăjmașul tot mai își ține capul sus. Nu uitați nici o clipă că drumul spre biruință duce numai într'o singură direcție: înainte; numai învingând pe vrăjmaș puteți realiza străduințele voastre. Ați dovedit până acum că puterea voastră de rezistență e mai tare ca năvălirile vrăjmașului, iar vitejia voastră mai mare decât numărul lui. Va veni momentul când voi veți fi năvălitori, când veți purta drapelele voastre înainte pentru a alunga vrăjmașul de pe pământul care nu este al lui, căci cât timp mai are un picior pe pământul vostru biruința nu e desăvârșită.

Vitejia ce ați arătat până aci Imi dă dreptul să privesc cu încredere în viitor, căci luptăm pentru bunurile noastre cele mai sfinte și cauza noastră e dreaptă, de aceea și biruința trebuie să fie a noastră.

Iași, 1²/₂₅ August 1917.

Proclamație către poporul românesc

Români,

Se încheie anul de când, credincioși neamului, am declarat război Austro-Ungariei. De atunci ne aflăm în luptă cu Germania și cu aliații ei.

Războiul nostru nu porni din dorința de cucerire. Viața și roadele muncii voastre ne-au fost prea scumpe ca să ne fi gândit la risipa lor în scopuri de deșartă strălucire.

Războiul nostru este un război sfânt.

A nu-l fi declarat ar fi fost o îndoită trădare: față de înaintașii noștri și față de șirul generațiunilor cari vor să vie.

Acum optsprezece veacuri Traian ne puse strajă a civilizației pe crestele Carpaților și la poalele lor dela miază-noapte la miază-zi, dela Tisa și până la mare.

Năvala ungurească de acum zece secole ne-a rupt în două. Carpații, leagănul neamului, l-a schimbat în hotar despărțitor între frați. Ea ne-a despicat politicește dar ne-a lăsat sufletul întreg, acelaș suflet al aceluiaș popor.

Vremi de veacuri nu am avut decât un gând: «veni-va ceasul să fim iarăși împreună».

Prin muncă, prin răbdare și prin jertfa strămoșilor și a părinților noștri abia ajunserăm la înfăptuirea Regatului României. Și era limpede: ori izbutim să înfigem steagul României dincolo de munte, ori s'a stinge viața noastră și dincoace de munte.

Războiul lumii deslănțuit acum trei ani de setea de stăpânire a Austriei și a Germaniei ne dădu prilej să punem la mijloc toate puterile neamului.

Oricât am suferi trebuie să urmăim soarta și să asigurăm menirea neamului nostru.

Eri și mai ales azi suntem aliați cu aproape toate popoarele de pe fața pământului. Bătându-ne pentru dezrobirea moșiei strămoșești, ne batem pentru triumful libertății și al dreptății în omenirea întreagă.

Biruința este sigură. Nimic și nimeni nu o poate împiedica.

Aliații și noi vom învinge.

Vom învinge oricare ar fi întâmplările nestatornice și trecătoare ale acestui război uriaș, și ne vom întoarce într'o patrie prea mărită.

În locul României de ieri vom dobândi România de mâine, așa cum au mângâiat-o în visurile lor părinții noștri, așa cum o vom lăsa moștenire urmașilor noștri.

Eroismul uimitor al ostașilor, — admirați de lumea toată, — a fost susținut de bărbăția voastră, a acelor de acasă. În mijlocul celor mai groaznice încercări ați rămas statornici în credința și hotărârea voastră de a jertfi tot pentru cinste, pentru drept, pentru biruință.

Atacați de armata celei mai puternice împărății, am fost siliți să părăsim două treimi din scumpul nostru pământ. Și soartă a vrut să îndurăm și vedenia chinurilor cumplite la cari sunt supuși cei rămași sub călcâiul vrăjmașului.

Șați rămas neclintiți.

Șați dat cea mai frumoasă pildă de înălțare sufletească.

Al doilea an de război, începând acum, ne va găsi tot așa de hotărâți, tot așa de neclintiți.

Prin suferințele noastre vom câștiga dreptul la viața Românilor de pretutindeni, singura viață care are preț pentru noi toți.

Sus inimile și strânși uniți împrejurul steagului acoperit de glorie prin vitejia ostașilor, să nu iasă din piepturile noastre decât un singur strigăt: «Înainte pentru România Mare».

Iași. 14 August 1917.

Proclamație

către Armată la mobilizarea din 27 Octombrie 1918

Ostași,

Ora mult așteptată de toată suflarea românească și în deosebi de voi, vitejii Mei ostași, a sunat în sfârșit, după lungă și dureroasă așteptare. Trecerea trupelor aliate peste Dunăre ne impune ca o sfântă și patriotică datorie să luăm iarăși arma în mână ca să izgonim, împreună cu ele, pe vrăjmașul cotrăpitor din țară și să aducem liniște populației asuprite.

Regele Vostu vă chiamă din nou la luptă ca să înfăptuiți visul nostru de atâtea veacuri: Unirea tuturor Românilor, pentru care în anii 1916—1917 ați luptat cu atâta vitejie.

Sufletele acelor căzuți pe câmpul de onoare vă binecuvintează pentru această ultimă sforțare; privirile credincioșilor noștri aliați sunt îndreptate cu dragoste și încredere spre Țara noastră și fiii ei, camarazii voștri de armă, din biruitoarele armate Franceze și Engleze, cari

vin în ajutorul nostru, cunosc vitejia voastră de la Oituz, Mărăști și Mărășești; arătați-le că timpul de așteptare n'a putut să slăbiască brațul ostașului Român. Frații noștri din Bucovina și din Ardeal vă cheamă pentru această ultimă luptă, ca prin avântul vostru să le aduceți liberarea din jugul străin.

Biruința e a noastră și viitorul va asigura întregului neam Românesc viață pașnică și fericită.

Înainte deci cu vitejia strămoșească.

Dumnezeu este cu noi.

Proclamație la mobilizarea Armatei Române

Români!

Când la 14 August 1916 v'am chemat în lupta pentru dezrobirea fraților voștri, am avut credința nestrămutată că dreptatea cauzei noastre va birui și că izbânda va fi de partea puternicilor aliați de cari legam soarta.

Deși neînvinse și însuflețite de cel mai bărbătesc avânt, armatele noastre, înconjurate de vrăjmaș din toate părțile prin prăbușirea Rusiei, au fost silite, iarna trecută, să întrerupă lupta pe care aliații noștri au urmat-o cu atâta hotărîre și cu atâta glorie.

Azi fiindu-ne iarăși cu putință să unim oștirile noastre cu cele ale aliaților, suntem datori să reintrăm în luptă alături de ei, pentru ca tot împreună cu ei să mergem la biruința definitivă, care ne va aduce roadele întregi ale jertelor și ale vitejiei noastre.

Români!

Suferințele neamului românesc atât de greu încercat în cursul

veacurilor sunt pe sfârșite. În clipa în care aliații trec Dunărea și ne putem regăsi lângă ei ca să izgonim pe inamicul care de doi ani încalcă și jefuește pământul strămoșesc, sunt încredințat că veți răspunde chemării Mele cu aceeași dragoste de țară și că România va vedea împlinindu-se visul de veacuri al Neamului nostru; Unirea tuturor Românilor.

Liberi și uniți, o viață sănătoasă și puternică se asigură întregului popor român.

Copiii copiilor noștri vor binecuvânta străduințele voastre și vor slăvi pe cei ce s'au jertfit pentru idealul neamului.

Cu Dumnezeu înainte.

Iasi, 27 Octombrie 1918.

Cuvântare

la intrarea triumfală în Capitala României Mari

Cu cea mai vie bucurie primesc tradiționala pâine și sare ce-Mi aduceți cu urările de bună sosire din partea Capitalei. Această veche datină are azi o deosebită semnificație, când după doi ani de suferință și de dureri Mă întorc cu vitejii mei ostași, împreună cu credincioșii noștri aliați, spre a sărbători, împreună cu iubitul Meu popor, biruința dreptății și a culege roadele unei nestrămutate credințe în ursita neamului Românesc.

Știu cât de mult a suferit populația Capitalei în acești doi ani de cotropire, dar tot așa știu că masa mare a ei a îndurat apăsarea unei soarte crude cu demnitate și inimă credincioasă și că nu a șovăit nici un minut în sentimentele ei de credință și de iubire de Țară și de Tron. Bucuria Mea de a Mă găsi iarăși în mijlocul iubiților Mei Bucureșteni, este cu atât mai mare, că părăsindu-i cu sufletul mâhnit,

azi 'Mi este dat de a reveni cu veselie în inimă între zidurile Capitalei unei Români mai mari și mai puternică.

Primirea atât de caldă și frumoasă ce-Mi faceți Mie, Reginei și vitejilor Mei ostași, drept expresie a sentimentelor voastre de credință, va lăsa în inima Noastră o amintire din cele mai duioase, pentru care voi fi pufurea recunoscător.

18 Noiembrie 1918.

Cuvântare

la masa solemnă din ziua intrării triumfale
în București

Per aspera ad astra, — glăsuște o veche deviză ce cu drept cuvânt se potrivește cu vremurile din urmă. Au trecut doi ani de când copleșiți de forțe mult superioare, am fost siliți să părăsim Capitala țării și o mare și bogată parte a teritorului nostru în mâinile unui vrăjmaș care a vrut să ne pedepsiască pentru că am tras sabia împotriva lui, împinși de un ideal ce nu putea fi îndeplinit decât prin luptă și prin sânge.

Am trăit în acest răstimp clipe de mare mulțumire sufletească, când vitejii noștri ostași au ținut piept unui vrăjmaș puternic și trufaș, când pe munții Moldovei și pe malul Siretului au învățat pe oștirile teutone, că pe aici nu se trece. Rămași singuri, în urma evenimentelor dela vecinul nostru, am fost siliți și noi să ne supunem pentru un timp unei forțe mai tari și a urmat o epocă de durere, de suferințe și de chinuri sufletești pentru Mine și poporul Meu. În aceste timpuri însă am avut o mângâiere din cele mai duioase, care M'a susținut și

care a oțelit și inima și mintea Mea, spre a fi mereu credincios hotărîrii ce luasem în August 1916, că nu voi înceta de a Mă împotrivi unei situații impuse pînă ce nu vom căpăta ce era dreptul nostru sfânt, ce era înscris în cartea neamului acestuia iubit de Dumnezeu. Mângâierea aceasta, și totodată un îndemn tare, era iubirea poporului Meu și credința ce împreună cu Mine însufleția marea masă a supușilor Mei iubiți în dreptatea cauzei noastre, credință mai tare ca orice vrăjmași și care biruește toate obstacolele și deschide ușa unui viitor mai bun.

Prin luptele crâncene, prin vitejia ostașului român, armata a bine meritat dela patrie, prin demnitatea lui în zilele de grea încercare, prin încrederea în viitorul țării, poporul Meu a câștigat stima lumii întregi, iar pentru mine și Casa Mea a isvorît, din bucuria și din suferințele împărtășite în comun, o legătură care Ne-a unit sufletul cu sufletul supușilor Mei, cum mai tare nu se poate închipui.

În aceste momente am înțeles inima poporului român, am cunoscut puterea lui de rezistență și toate însușirile lui cari i-au permis să-și păstreze naționalitatea în cursul veacurilor, cu toate vremurile grele ce soarta îi rezervase. În aceste momente am câștigat convingerea că talpa țării, țăranul român și toți acei cari muncesc și cari cu brațul și sângele lor apărau pămîntul strămoșesc cu vitejia strămoșească, merită o solitudine deosebită și că împrăștierea țăranului este răsplata bine meritată pentru jertfele ce au depus pe altarul țării.

Când am luat moștenirea întemeietorului României moderne, am făgăduit înaintea reprezentanților Națiunii că voi fi bun Român. Cred că M'am ținut de cuvânt. Grele au fost timpurile, mari au fost jertfele, dar strălucită este răsplata, și astăzi pot spune cu fruntea senină: față de Dumnezeu și față de poporul Meu, am conștiința curată.

Per aspera ad astra. După zilele negre de restriște, după luni de

grele încercări, a răsărit soarele asupra zilei de bucurie, când putem culege roadele încrederii noastre în noi înșine și în trăinicia neamului românesc. Ceeace strămoșii au visat, ideea pentru care generațiile trecute au suferit și au lucrat, idealul pentru care toată suflarea românească a nădăjduit, iar ostașii noștri, și-au vărsat sângele, azi a devenit un fapt îndeplinit. Azi Mama România poate strânge pe toți copiii iarăși la sânul ei. Basarabia și Bucovina, cele două fiice răpite, s'au întors una după alta în casa părintească, iar Ardealul, frumosul leagăn al poporului român, de unde au descălicat întâii Voevozi ai țărilor românești, au votat azi la «Alba Iulia» unirea cu regatul român. Salutând printre noi pe solii din țările românești, cari ne-au adus din partea fraților lor aceste bune vestiri, să-Mi fie îngăduit să aduc prinosul Meu de adâncă și neperitoare recunoștință poporului Meu și tuturor bărbaților cu iubire de neam, cari cu patriotismul lor cald, cu sfatul lor chibzuit, cu voința lor nestrămutată, M'au ajutat pe Mine și pe țară, să putem înfăptui visul nostru secular.

Să unim deci sufletele noastre, să unim toate puterile noastre, închinând toate energiile binelui obștesc, ca să putem face față unui viitor strălucit, care se deschide înaintea privirilor noastre, întemăiat pe baze sănătoase și democratice. Binecuvântarea generațiunilor viitoare va fi răsplata noastră neperitoare.

Și acum, în această zi măreață, să unim glasurile noastre și să strigăm din adâncul sufletului: Trăiască scumpa noastră Românie întregită și deapurarea nedespărțită.

către reprezentanții puterilor aliate:

Qu'il Me soit permis en ce jour d'allegresse pour mon pays de M'adresser aux représentants des pays alliés. Je suis l'interprète fidèle

de Mon peuple en exprimant aujourd'hui Ma vive reconnaissance pour l'appui constant et efficace que la Roumanie a trouvé auprès d'eux, aux jours de sa joie comme à ceux de sa détresse. Vous, Messieurs, vous avez vécu ces heures et avez partagé nos sentiments en nous témoignant sans cesse une sincère amitié et une réconfortante sympathie qui ont contribué à resserrer d'avantage les liens qui unissaient déjà Mon pays aux puissances de l'Entente.

Jamais la Roumanie ne pourra oublier les grands services qui lui ont été rendus par les missions militaires qui ont créé une fraternité d'armes qui est d'autant plus forte qu'elle a été cimentée par le sang de nobles fils de la France qui ont lutté et sont morts pour la cause commune à côté de leurs camarades roumains. Impérissable reste le souvenir des soins prodigués par les médecins, infirmiers et infirmières français, anglais et américains; leur souvenir restera à jamais gravé dans le cœur de ceux qu'ils ont soigné avec un dévouement et un héroïsme admirable et nous nous rappellerons éternellement qu'un grand nombre de nos blessés et malades ont été sauvés par ces anges de la charité.

Mais notre reconnaissance se porte avant tout vers les vaillantes armées alliées qui par leur victoire, en laquelle J'ai eu toujours une foi inébranlable, ont assuré le triomphe du droit et de la justice, triomphe qui pour Mon pays se traduit par l'union de tous les Roumains.

C'est avec ces sentiments de reconnaissance et de sincère amitié que je lève Mon verre à la santé des Chefs d'Etats des pays : alliés

18 Noembrie 1918.

Cuvântare

la masa oferită de Ministrul plenipotențiar

frances de Saint-Aulaire

C'est du fond de mon coeur que je vous remercie, Monsieur le Ministre, en Mon nom et au nom de la Reine des paroles si aimables que vous venez de Nous adresser et Ma joie est grande de pouvoir vous dire tout le plaisir que Je ressens de Me trouver ici au milieu de nos amis français.

Lorsque, il y a deux ans, J'ai tiré l'épée pour la réalisation d'un idéal reconnu légitime par les puissances de l'Entente, J'ai suivi le sentiment presque unanime de Mon peuple qui n'admettait la lutte qu'à côté des nations vers lesquelles l'entraînaient à la fois et sa raison et son coeur.

Vous venez d'évoquer en Moi des souvenirs de joie pour Mon peuple et de gloire pour Mon armée. Nous sommes fiers que le bras de Nos vaillants soldats ait arrêté l'avance de l'envahisseur sur notre sol et cette fierté est d'autant plus profonde que Nous avons le sen-

timent que par notre résistance acharnée qui attira sur nous les attaques d'un nombre considérable de divisions ennemies, nous avons pu servir en fidèles alliés les vaillantes armées qui combattaient sur le front français. A ces jours de gloire a succédé pour Mon pays une ère de souffrance et d'épreuves pendant laquelle nous avons été contraints d'attendre l'arme au pied, mais pendant laquelle aussi nous avons gardé dans nos coeurs la foi en nos alliés et l'espoir ardent de recommencer la lutte.

Plus cette attente fut longue et douloureuse, plus la joie fut grande lorsque les événements nous ont permis de reprendre notre place à côté de nos amis ; aussi l'enthousiasme que toute la population de la capitale manifestait hier à la vue des braves soldats alliés et de nos deux tricolores flottants côte à côte était-il l'expression d'une ferveur unanime et si longtemps comprimée dans nos coeurs, c'était le salut reconnaissant de l'âme roumaine à sa soeur aînée l'âme française. Notre joie fut grande encore en voyant à la tête des troupes alliées le Général Berthelot, notre Berthelot, car il est bien le notre aussi et par sa qualité de citoyen Roumain et par l'amitié qu'il n'a cessé de prouver à Mon pays.

Je suis l'interprète de ces sentiments en levant Mon verre à la santé de Monsieur le Président de la République et en l'honneur de la France et de sa glorieuse Armée.

Je lève enfin Mon verre en votre honneur Monsieur le Ministre ; votre coeur fut en toute occasion l'inspirateur et le conseiller de vos paroles et de vos actes ; aussi les services que vous avez rendus à la cause roumaine seront ils toujours présents dans nos coeurs et dans notre souvenir.

29 Noembrie 1918.

Cuvântare

pentru Generalul Berthelot

Pentru a doua oară în cursul celor trei ani din urmă trebuie să ne despărțim de un scump prieten pe care eram deprinși să-l considerăm ca pe unul dintre ai noștri.

Când, în 1918, ne-ați părăsit, România trecea prin cele mai crude încercări pe care o soartă rea i le rezervase așa de nedrept.

Nouă, acelora cari rămâneam, ni se părea că luați cu D-voastră o bună parte din nădejtile noastre și din puterea noastră de rezistență, și, cu toate acestea, credința se sălășluia în inimile noastre, și strângându-ne mâna era ca și cum am fi jurat răsburare, un jurământ cu atât mai sacru, cu cât n'avea de loc nevoie de cuvinte.

Adânci ni erau părerile de rău, dar cu atât mai mare ne fu bucuria atunci când, alături de noi, intrați ca învingători în Bucureștii liberați de trupele aliate victorioase.

De atunci avem sentimentul că d-voastră domnule general, și noi, Românii, suntem nedespărțiți și suntem astfel, chiar dacă soarta așează sute de mile între noi.

Dar, chiar părăsindu-ne, rămâneți totuși printre noi, în inimile noastre recunoscătoare. România și, înainte de toate, oastea Mea nū va putea uita nici odată că, dacă a putut rezista unui dușman de atâtea ori superior, dacă a putut birui la Mărăști și Mărășești, aceste două nume glorioase sunt legate nedespărțit de numele generalului francez care i-a condus cu atâta știință instrucția și i-a pregătit victoria.

Părăsindu-ne astăzi, în clipa când mulțumită aceleeași armate, am împlinit visul de atâtea veacuri, adânca noastră recunoștință vă întovărășește, și în mîhnirea noastră de a vă vedea plecând, e amestecată cu o mîngâiere siguranța, că întorcându-vă în Franța, marea și frumoasa țară, așa de scumpă Românilor, veți spune Francezilor că România merită cu adevărat toată dragostea pe care o soră mai mare o poate dărui surorii mai mici.

Dar vă veți mai întoarce și, nădăjduesc, chiar adesea, căci zicătoarea românească e prea adevărată: «*Dâmboviță, apă dulce, cine-o bea, nu se mai duce*».

5 Mai 1919.

Cuvântare

către Armata din Oradea-Mare

Mulțumesc pentru frumoasele cuvinte ce ați rostit în numele diviziilor din grupul de sud. Când am văzut astăzi ostașii Mei defilând cu acelaș aer de biruitori cum Ne-am cunoscut pe frontul care până atunci constituia granița țării, am simțit pe lângă o mare bucurie, dar și o mare mândrie că revedeam pe scumpii Mei ostași, cari prin bravura și avântul lor au șters această graniță strămutând-o la Tisa.

Au venit aci să-și desrobiască frații, să salveze populațiunea asuprită, înfingând tricolorul țării ca să fâlfâie pentru totdeauna aci.

Trupele diviziilor grupului de sud și-au făcut bine datoria si merită recunoștința Mea pe care Mi-o exprim ridicând paharul, urez: Să trăiască scumpii Mei soldați ai grupului de sud.

28 Mai 1919.

Cuvântare

către Armată în Sibiu

Dacă azi ne găsim aci împreună sărbătorind ceia ce sta scris în sufletul tuturor Românilor, o datorăm în cea mai mare parte soldaților noștri, cari după zile de grea încercare au stăruit pe frontul vechilor granițe să se împotrivască inamicului care a vrut să îi subjuge sub voința lui.

Vitejia arătată atunci a legat mai strâns pe frații ce erau despărțiți de stânci și de lanțurile puse pe mâinile lor. A venit însă ziua când trupele au putut intra în țara mult dorită, în frumosul Ardeal, unde au fost primite ca salvatoare, dându-li-se și sarcina de a restabili ordinea împotriva altui vrăjmaș, făcându-și deplina datorie prin intrarea regimentelor din România veche și prin formarea nouilor regimente din Ardeal.

Astfel se va strânge mai mult uniunea sufletească ce trebuie să fie între camarazi de aceeași credință.

Sunt convins că zilnic se vor întări legăturile de iubire, bazate pe autoritatea șefilor și disciplina fără de care armata nu poate exista. Am văzut tineri soldați ce în parte luptaseră sub alte steaguri uniți acum sub cutele aceluiaș tricolor și M'am bucurat de aspectul lor, căci ei vor fi una cu vechii camarazi.

Ridic paharul Meu în sănătatea trupelor din vechiul regat și a tinerelor trupe din frumosul Ardeal.

31 Mai 1919.

VI

Cuvântări către ostași și ofițeri

Inalt Ordin de zi

Ostași,

La începutul anului nou gândul Meu se îndreaptă cu mulțumire către armată.

Sunt aproape 25 de ani de când lucrez din tot sufletul pentru dezvoltarea și îmbunătățirea puterii armate. În acest pătrar de veac în care, prin contact aproape zilnic, strânse legături de încredere s'au format între mine și oștire, am putut urmări cu adâncă satisfacțiune progresele însemnate ale armatei, dovedind prin silințele depuse și prin rezultatele dobândite, că jertfele ce țara a făcut și dragostea cu care întâiul rege o îmbrățișa, nu au fost zadarnice.

În anul ce-a trecut, mulțumită concentrărilor mai lungi, instrucția mai cu seamă a regimentelor de rezervă a progresat în mod simțitor.

Țara, cu mine, vă privim cu încredere. Dar aceasta vă impune sfânta datorie de a păstra neatinș renumele câștigat și de a lucra mereu cu abnegație și fără preget, astfel că în orice împrejurare, țara să se poată sprijini pe voi, scutul ei cel tare.

Ofițeri, subofițeri și soldați, vă urez la toți ani mulți și fericiți.

București, 1 Ianuarie 1915.

Cuvântare

la jurământul recruților

Dragi recruți,

Am simțit o datorie sfântă de a mă găsi în mijlocul vostru, în ziua în care v'ați legat cu jurământ înaintea lui Dumnezeu, să păstrați credință către Rege și către Țară.

Am ales ziua de azi pentru sărbătoarea aceasta, căci data de 28 Noemvrie e înscrisă în cartea de onoare a Armatei Române, cu litere de aur, cu litere neperitoare.

Voi ați venit din toate colțurile Țării, cu inima voioasă ați părăsit casele voastre și rudele voastre, pentru a intra într'o nouă familie, Armata Română, care, cu brațele deschise și ca părinte al tuturor, v'a strâns la pieptul ei.

De azi înainte nu vă mai aparțineți vouă, aparțineți Regelui și Țării.

Prin jurământul ce-ați depus, ați încheiat o legătură strânsă între Mine și între voi.

Frumoasă este menirea la care este chemat ostașul; el trebuie să fie scutul Țării, să apere Țara, căminul său și pe ai săi, cu credință și chiar cu sângele lui.

Este dar o cinste de a purta haina soldățească; dar onoarea aceasta cere ca soldatul să cinstiască haina ce poartă, în orice moment, nu numai atunci când ochiul superiorului îl privește, ci mai ales când știe că nu este văzut.

Am nădejde că voi veți ști în orice moment să fiți adevărați ostași români, cari poartă în inima lor simțământul de onoare și iubire către Țară, către Rege și către Drapelul înaintea căruia ați jurat.

Multe din drapelele de față au condus pe părinții voștri la izbândă, la glorie și dacă, acum 38 de ani, au putut birui, este pentru că ostașul de atunci era bine pătruns de datoria lui.

Sunteți acum la începutul instrucției voastre. Multe lucruri, poate, vă vor părea grele, dar, cu inima sus și cu gândul spre Dumnezeu, veți trece deasupra greutăților cu înlesnire.

Noi, toți șefii voștri, vă privim cu dragoste și puteți fi asigurați că vă vom conduce și cu iubire și cu încredere.

Cu nădejde privesc la voi și dacă va veni o zi, când vi se vor cere jertfe mari și sfinte, sunt sigur, dragii Mei recruți, că fiecare din voi își va face datoria și că nu se va zice de nici unul din voi că nu a fost un erou.

Acum duceți-vă înapoi la cazarmă și cu inima voioasă să vă faceți datoria și atunci puteți fi siguri de mulțumirea șefilor și a Regelui vostru.

24 Noembrie 1915.

Inalt Ordin de zi

Ostași,

In pragul acestui an nou simt o adâncă bucurie de a vă arăta via Mea mulțumire pentru silințele ce vă dați întru îndeplinirea datoriilor ostășești.

Anul ce-a trecut a cerut dela voi o muncă cu deosebire încordată, în scopul de-a obține o pregătire de războiu desăvârșită. Ca totdeauna v'ați supus la cerințele ce vi s'au impus în interesul obștesc, cu devotamentul pe care vi-l cunosc; el a fost fala voastră în trecut, el va fi mândria noastră în viitor.

Țara și Eu suntem mândri de voi și vă privim cu încredere și iubire.

Vă urez dar la toți, din adâncul inimii, ani mulți și fericiți!

București, 1 Ianuarie 1916.

Ordin de zi

Pe pragul unui an nou, gândul Meu se îndreaptă cu adâncă dragoste și cu cea mai vie recunoștință către iubita Mea oaste. Țara nu va uita nici o clipă că vitejiei ostașului român se datorește în cea mai mare parte făurirea României de astăzi și de mâine.

Voi toți cari vă aflați în fruntariile vechiului Regat și cei cari ați dus drapelul român în ținuturile liberate, peste care se vor întinde hotarele noiei României întregite, aduceți-vă neconținut aminte că pe steagurile voastre sunt scrise cuvintele: onoare și patrie; ori unde vă aflați, voi sunteți purtătorii acestor două idei. Cu vie mulțumire M'am putut convinge că în toate împrejurările v'ați arătat pătrunși de misiunea voastră de a fi apărătorii Țării și ai Tronului și păzitorii ordinei.

După un lung timp de încordare și de privațiuni, dar și de lupte eroice, în care ați cules lauri neperitori și stima și dragostea Regelui vostru, a Patriei și a fraților voștri de arme, anul care începe ne promite tuturora pacea atât de dorită.

Vă urez și vouă, iubiților Mei ostași, un an pașnic și plin de fericire ca să puteți culege în liniște roadele muncii voastre.

Dar până la momentul acesta, aşteptat de toţi cu atâta dor, cer de la voi toţi, ofiţeri, subofiţeri şi soldaţi, să staţi fiecare la postul său, făcându-vă datoria cu sfinţenie, aşa cum vă impune jurământul vostru de ostaş.

Bucureşti, 1 Ianuarie 1919.

Cuvântare —
la depunerea jurământului elevilor
școalelor militare

Elevi,

Este o zi frumoasă, o zi mare din viața soldatului, ziua în care depune jurământul ostășesc, jurământ prin care se leagă strâns de Țara sa și de Regele său, făgăduind solemn că nimic nu-i va putea răpi credința jurată, nici chiar jertfa de viață.

Ziua de astăzi, ziua jurământului vostru, o serbăm cu deosebită bucurie; căci pentru prima oară, depe pragul acestei școli, pot saluta tinerii din toate părțile României celei noi.

De azi înainte vă numiți cu adevărat ostași, căci intrați într'o familie nouă, familia militară, și nu mai aparțineți vouă, ci scumpei noastre țări.

Voi sunteți meniți a deveni conducători ai oștirii, voi sunteți aceia cari cu mândrie veți purta numele de ofițer. Da! În adevăr frumos nume! Cu câte speranțe, cu câte iluzii se uită tânărul elev la acest nume de care se simte atras ca de-o stea strălucitoare! Dar dacă numele este așa de frumos, apoi și tânărul ce-l dorește trebuie să fie vrednic a-l purta.

Ați învățat în școală dovedind multă străduință și ați câpătat primul grad în ierarhia militară. Acum calea vă este deschisă și de voi depinde să ieșiți ofițeri. Pentru aceasta însă mai aveți multe, încă foarte multe de învățat.

Ați jurat credință către Dumnezeu, către Tron și către voi înșivă. Aceasta este credința adevărată și nestrămutată, care formează podoaba fiecărui ostaș, căci dacă una din ele lipsește, ea este ne-complectă.

Nu vorbesc de vitejie și nici de curaj, căci acela căruia îi lipsesc acestea nu se poate numi nici măcar bărbat.

Dela voi se cere supunere și disciplină, căci astăzi dacă disciplina lipsește, totul merge greu. Nu uitați că cel ce nu știe să fie supus nu știe nici să comande.

Voi, vrednici soldați de azi înainte, siliți-vă să căpătați toate însușirile ce le veți cere voi înșivă soldaților voștri, siliți-vă de a le căpăta așa fel ca să fiți pilda celor ce-i veți conduce, căci voi veți fi viitorii conducători. Frumoasă dar grea misiune; tot atât de grea în război ca și în timp de pace, căci știți voi că așa cum sunt conducătorii, așa este și turma.

Mare va trebui să fie sânguința voastră; dar mare este și încrederea Mea că veți fi pilda ostașilor voștri. Sunt încredințat că atunci când veți ieși din această școală, profesorii voștri vor avea satisfacțiunea să zică: «așa buni elevi n'am mai avut».

Acestea sunt urările ce vi le fac.

Să trăiască scumpa noastră armată care a știut să lupte, să sângereze și să biruiască.

Trăiască scumpa noastră Țară.

18 Aprilie 1919.

Cuvântare

la depunerea jurământului elevilor recruți

Scumpi elevi,

Am ținut să viu între voi pentru a fi de față la marele pas ce faceți azi în viața voastră militară, când legându-vă cu jurământ de Țară și Tron v'ați închinat pe viață Patriei și Regelui vostru.

Vouă, tinerilor elevi, cari sunteți meniți să fiți în viitor conducătorii ostașului român, jurământul ce-ați depus astăzi vă impune datorii deosebite. Vă impune pe lângă datoria care este patrimoniul sacru al fiecărui ostaș, adică credință, supunere față de legi și executare oarbă a poruncilor ce veți primi dela autoritățile superioare, vă impune zic, și îndatorirea de a vă pregăti cu toată râvna și cu tot sufletul la misiunea ce cu toții doriți a împlini, vă impune să vă formați caracterul de bun român și de bun creștin, căci numai cu aceste calități veți putea fi pilda subordonaților voștri.

Fiți în timpul șederii voastre în școală exemplu viu de ascultare

atât de important în vremurile de azi, când în lumea întreagă respectul autorității se slăbește și când materialismul caută să învingă toate legile creștine. Pregătiți-vă bine împotriva tuturor acelor ispite. Oțeliți-vă caracterul prin supunere și cultivați iubirea camaraderească între voi ca între niște adevărați frați de sânge, pentru a putea deveni sfătuitori ai ostașilor români. Siliți-vă să întregiți calitățile lor moștenite dela strămoși și pe cari le-au dovedit în mod atât de strălucit, încât a produs admirația tuturor acelor cari i-au văzut în luptă; luați pildă dela ei, urmați-i și dați-vă toată osteneala ca să le semănați și ca caracter și ca putere de muncă.

Atunci vom putea fi siguri că ne putem bizui pe brațul și caracterul vostru, iar după împlinirea celor doi ani de școală să ieșiți cu convingerea în sufletul vostru că veți intra în această familie glorioasă ce constituie corpul ofițeresc, cu toată pregătirea necesară pentru a putea împlini rolul vostru cu cinste și cu bine.

Acestea sunt urările ce vă fac astăzi, și acum să strigăm din tot sufletul: «Să trăiască iubita noastră armată».

3 Ianuarie 1920.

Cuvântare

la vizita regimentului Vânătorilor-de-munte

Din suflet mulțumesc pentru frumoasele cuvinte cu cari am fost întâmpinat sub tradiționalul Pom de Crăciun de către ofițerii regimentului Vânătorilor-de-Munte prin Comandantul lor.

Când v'am trimis să purtați drapelul regimentului peste Tisa, am dorit să arătați unui dușman rătăcit, care nu mai respecta nici legi, nici ordine, nici societate și nici familie, ce va să zică vitejia ostașului român, ce va să zică adevărata onoare ostășească. Am sperat că vânătorii de munte, în frunte cu comandantul lor, vor avea din nou prilejul să-și arate calitățile pe cari le cunoaștem din luptele dela Coșna și Cireșoaia. Nu i-a fost dat însă să aibă acest noroc. Totuș regimentul și-a făcut bine datoria. Aceasta o știu și o afirm cu convingere.

Încă dela formarea regimentului am avut o deosebită încredere în bravii vânători de munte și ca o dovadă a acestei mari încrederi Le-am dăruit ca comandant al lor pe fiul Meu.

Sunt sigur că pilda dată de El ca instructor și comandant va rămâne pentru totdeauna în regiment, și-Ți urez din toată inima să continui a sta în fruntea bravilor tăi ofițeri și soldați, pentru binele și propășirea regimentului.

Să trăiască scumpa noastră armată!

5 Ianuarie 1920.

Ordin de zi

Pe pragul unui nou an, gândul Meu se îndreaptă cu deosebită mulțumire spre iubita mea armată.

Anul ce apune a împodobit cu noi lauri drapelele noastre pe cari le-ați putut duce departe peste hotarele Țării înfigându-le peste zidurile Capitalei unui vecin rătăcit. Respingând un atac mișelesc ați făcut operă de ostași în luptă și operă civilizatoare ocrotind pe cei persecutați și ajutând pe cei nevoiași. Cu vie satisfacție puteți privi înapoi anul ce s'a scurs.

Un nou an se deschide înaintea voastră. El vă aduce ca o sfântă datorie să stați de pază la hotarele Țării noastre întregite, uniți sub cutele aceluias falnic steag cu frații din ținuturile câștigate prin vitejia voastră.

Vă cer astăzi tuturor ostașilor să puneți toată râvna și toată credința ce ați jurat în îndeplinirea datoriilor voastre ostășești.

Cu dragostea unui părinte care a împărtășit cu ostașii săi zilele rele ca și cele bune, vă urez din tot sufletul ani mulți și fericiți.

București, 1/14 Ianuarie 1920..

Cuvântare

la împărțirea «Semnului Invalizilor» de războiu

Dragi copii ai țării, cari ați sângerat pentru înfăptuirea acestui vis a cărei poveste o cunoașteți încă din frageda voastră copilărie, când nădejdea lui era îngrădită în inimile voastre și când cu toții prin școli cântați «Deșteaptă-te, Române». Cu drag vă salut astăzi și cu inima plină de dragoste și recunoștință vă zic: bine ați venit!

Am hotărît ca acei ce poartă pe trupurile lor semnul cel mai înălțător, cel mai frumos al vitejiei strămoșești, să aibă și un semn exterior de recunoștință pentru modul cum au știut să lupte, pentru modul cum au știut să facă din piepturile lor zid de nestrăbătut, pentru modul cum au știut să dea în lupte pildă de vitejie strămoșească.

Am hotărît să purtați un semn care pentru voi este o dovadă de recunoștință a Regelui vostru, și un semn de respect, atât pentru cei dela orașe cât și pentru cei dela țară, că voi ați fost aceia cari ați făurit România de astăzi. El va servi de pildă pentru copiii voștri, cari se vor uita la părinții lor cu mai mult drag.

Dar semnul acesta vă impune să păstrați toate virtuțile ostășești de cari ați dat dovadă pe câmpul de luptă și să fiți păzitorii marelui opere ce prin jertfa voastră ați înfăptuit, să fiți apărătorii scumpei noastre țări contra oricărui duș ce ar vrea să sape temeliile Statului.

Cu întreagă încredere vă privesc astăzi și nu mă îndoiesc că voi cari ați știut să sângerați pentru țară, veți ști în orice clipă să țineți sus frumosul nostru stindard.

Acum când vi se va da «Semnul Invalizilor» primiți-l cu drag ca un dar al Regelui vostru care cu inima caldă vi-l anină pe piept, vouă care ați fost o podoabă pentru iubita noastră armată, vouă care veți ști să vorbiți copiilor voștri de ce vrea să zică vitejia românească, de ce vrea să zică spiritul de sacrificiu.

Să strigăm dar cu toții, trăiască iubita noastră armată, trăiască acei cari și-au vărsat sângele pentru neam și cari au venit aci cu atâta dragoste.

7 Martie 1920.

Cuvântare

la primirea buzduganului

Cu o vie emoțiune primesc acest dar așa de frumos, buzduganul care odinioară era purtat de vitejii noștri Voevozi când au pus întâia temelie a Statului și au întrezărit visul pe care Dumnezeu Mi-a dat să-l realizez cu ajutorul iubitului Meu popor. Făurit din iubirea poporului îl primesc cu atât mai mare plăcere cu cât știu că iubirea poporului românesc este temelia cea mai sigură și cea mai frumoasă cheazășie pentru un viitor tot mai strălucit al Țării.

Il voiu purta ca un semn de amintire a timpurilor celor mai grele prin cari am trecut, dar și a zilelor celor mai glorioase.

În el văd stăruințele de multe veacuri ale unui neam iubit, văd vitejia strămoșească a ostașului român și suferințele unui popor întreg și lacrimile care s'au vărsat dar care au dat un rod așa de frumos. Pentru Mine va fi un imbold și mai mare la muncă și strig :

Trăiască iubita noastră Țară.

10 Mai 1920

Cuvântare

către absolvenții școalelor pregătitoare de ofițeri

Am ținut să asist astăzi la sărbătorirea ieșirii din școală a voastră, tinerilor ofițeri, și pot zice, ieșirii din casa părintească, care v'a găzduit cu inima caldă și în care ați găsit povețele cele mai frumoase pentru viața publică în care pășiți astăzi.

Ziua de astăzi este o zi de mare însemnătate pentru voi, căci de acum înainte vă luați sborul în frumoasa dar greua carieră ce v'ați ales. Fiți în viața voastră de ofițeri, adevărați bărbați, pășiți în ea cu toată dregostea și cu toată însuflețirea inimilor voastre tinere; păstrați frumoasele iluzii cu cari ați îmbrățișat cariera, pentru ca la nevoie când greutăți vi se vor pune în cale, tocmai aceste iluzii să vă dea puterea de a trece cu ușurință peste ele.

Din acest moment aveți dreptul la onoruri din partea subalternilor voștri. Nu uitați însă nici o clipă că aceste onoruri și drepturi ce vi le dă titlul de ofițeri ai armatei române, vă cer și îndatoriri mari. Aduce-ți-vă aminte de jurământul de credință ce l-ați depus

când ați pășit pragul acestei școli și arătați-o acum prin modul cum veți ști să vă faceți datoria.

Fiți pildă de exactitate, căci numai astfel o puteți pretinde dela subalternii voștri. Marea și greaua răspundere a pregătirii contingentelor armatei apasă pe umerii voștri instructori ai tineretului de astăzi. După cum veți ști să vă prezentați ca conducători, în aceiași măsură veți culege fructul muncii voastre.

Pentru a vă numi însă cu drept cuvânt buni conducători, este necesar mai întâi să dați singuri dovadă de disciplină; în voi să se oglindiască exemplul pentru cei pe cari sunteți chemați să-i conduceți și să păstrați adânc săpat în inimile voastre acest sentiment al disciplinei, nu numai la datorie, dar și în societate.

Calitatea de căpetenie a instructorului este de a câștiga încrederea subalternilor săi prin pilda și influența educativă și morală ce o exercită asupra soldatului.

Fiți, nu numai superiori, ci și prietenii și părinții soldaților ce-i veți comanda.

Ocupați-vă de păsurile lor și veți vedea cum le veți câștiga sufletele. Feriți-vă de a-i întâmpina cu vorbe grele și mai ales cu pedepse neregulamentare!

Vă mai sfătuiesc să rezistați cu îndârjire numeroaselor ispite ce veți întâmpina în lungul drum al carierei voastre. Opuneți-vă tentațiilor, cu toată bărbăția, căci un pas greșit vă poate surpa temelia, prăbușindu-vă.

Feriți-vă de viciul jocului de cărți care degradează uniforma ofițerului și din care naște lăcomia care nu trebuie să existe în armată.

Nu voesc a vă spulbera iluziile cu cari intrați în carieră; păstrați-le căci ele sunt expresiunea inimii entuziaste și entuziasmul nu trebuie să vă lipsiască.

Toate urările Mele vă însoțesc în drumul vostru și am ferma convingere că armata va putea fi mândră de noua promoțiune de ofițeri și excelenți instructori.

Acum strigați cu toții: Să trăiască scumpa noastră armată !

1 Iulie 1920.

Cuvântare

către recruții din Basarabia și Bucovina

Dragi ostași din ținuturile basarabene și bucovinene, iarăși alipite la Patria-Mumă!

Cu vie mulțumire către Dumnezeu Atot-Puternicul, care ne-a condus brațul ca să înfăptuim aceea ce de veacuri era dorul fiecărei inimi românești, oriunde bătea ea, și cu mare bucurie vă găesc azi, aci, în ziua de sărbătoare, în care, prin jurământ v'ați legat pentru apărarea Patriei și a Tronului în fața lui Dumnezeu și a acestor Drapele, cari au condus oștirile noastre, ca să vă scape pe voi de o stăpânire, care nu era românească și să vă aducă iarăși la sânul Mamei care este România-Mare.

Când v'ați legat prin jurământul acesta cu inima și trupul către Țară, ați intrat într'o nouă familie, care este brava oștire românească.

Zi mare și zi frumoasă este când prin depunerea jurământului soldatul intră în familia mare a fraților ostași români, căci de aci

înainte el este adevărat ostaș român, bucurându-se de toate drepturile și trebuind să facă față la toate datoriile.

Și care sunt aceste îndatoriri? Să fiți frați de inimă ca și de sânge; să fiți gata să apărați aceia ce este mai scump: Căminul vostru, Țara și Patria voastră, Regele și Dinastia voastră și toate acestea din toate puterile și cu tot sângele vostru.

Gândiți-vă întotdeauna că sus în Ceruri este un ochiu părintesc, care vă privește în orice clipă; gândiți-vă ca să nu pășiți greșit și să apucați drumul cinstei și al datoriei, ca orice bun ostaș român.

Atunci veți căpăta nu numai încrederea, dar și iubirea șefilor voștri, cari vă vor primi și vă vor îngriji ca pe copiii lor, căci oștirea românească este o familie mare, care are legături tari și sfinte între membrii ei, legături constatate în cursul războiului național și cari constau ca toți să se jertfiască pentru unul, unul pentru toți și toți la rândul lor pentru Patria lor iubită.

Venirea voastră în Capitala României întregite mai formează și cheagul cel mai puternic pentru unirea de veci a tuturor țărilor românești. Prin serviciul ce-l faceți aci în vechile și glorioasele regimente, înfăptuiți și mai trainic unirea sacră, care cuprinde pe toți fiii României-Mari în interiorul acelorași hotare și sub acelaș acoperământ.

Cu nădejde mă uit la voi și am convingerea că voi găsi în voi, astăzi și în viitor, ostași buni și vrednici, cari cu credință nestrămutată și cu jertfa vieții lor își vor servi Țara și Patria românească.

Și acum cu toții împreună să strigăm:

Trăiască scumpa noastră oștire românească!

2 Iulie 1920.

Cuvântare
la masa tradițională a cavalerilor ordinului
«Mihai Viteazul»

Anul acesta, ca și în anii trecuți ne-am întrunit în cercul restrâns dar plăcut al celor cari poartă pe piept Crucea Ordinului «Mihai Viteazul».

Cu o vie plăcere însă am constatat azi numărul mare al camarazilor cari s'au întrunit. Este un semn plăcut că obiceiul acesta de a ne întruni în ziua de 21/8 Noembrie, care trebuie să devie o tradiție, a căzut pe un teren priincios.

Ceeace ne întrunește este camaraderia — acea adevărată camaraderie — de oarece acei cari purtăm această decorație suntem camarazi egali; căci egali am fost în luptă și egali suntem toți în iubirea de Neam și Țară.

Cu acest gând, ca și în fiecare an, ridic cu plăcere paharul Meu în sănătatea Cavalerilor Ordinului «Mihai Viteazul».

Ura!

8 21 Noembrie 1920.

Inalt ordin de zi

Pe pragul unui nou an, gândurile Mele se întorc cu dragoste spre iubita Mea armată.

Cu mândrie Mă uit înapoi mulțumind pe credincioșii Mei ostași, cari au fost fala neamului și pavăza sigură a ordinei în timpuri grele; cu încredere privesc în viitor când văd cu legitimă bucurie, cu ce avânt au alergat sub drapel contingentele chemate în serviciul Patriei. Intâia dată s'au reunit anul acesta recruți din tot cuprinsul României întregite și au răspuns chemării Mele plini de simțământul datoriei.

Modul voios cum ați alergat sub drapel Imi este cea mai bună cheazăsie că și pe viitor Statul și Regele vostru se pot bizui pe credința și vitejia armatei.

La toți vă urez un an bun și fericit.

București, 1/14 Ianuarie 1921.

Cuvântare

la masa cu ofițerii Școalei de cavalerie din Sibiu

Din inimă mulțumesc, pentru cuvintele atât de bine simțite ce ați rostit.

Cu mare plăcere am venit azi, pentru a vizita aceste două școli de cavalerie, fiice vrednice a vechei școli dela Târgoviște.

După cum am spus și altă dată la Târgoviște, totdeauna simt o mare bucurie — întemeiată pe amintiri așa de plăcute pentru Mine—când Mă găsesc iar în cercul ofițerilor cavaleriei.

Mi-aduc aminte de frumosul timp când am comandat mai întâiu un regiment de cavalerie și pe urmă când am putut să lucrez și Eu ca inspector al cavaleriei, pentru a o îndruma pe calea pe care a apucat-o și pe care a cules lauri nemuritori în războiul din urmă. Numele de Coșna va fi strâns legat de cavaleria română.

Cu dinadinsul s'a ales ca centru pentru instruirea cavaleriei, orașul Sibiu, în noul ținut alipit de țara-mumă, pentru ca să fie și

un focar de unire sufletească între elementele vechi țări și nouile provincii.

Sunt sigur că în acest sens va fi înțeleasă de școlile de cavalerie frumoasa lor menire, nu numai de instruire dar și de naționalizare.

M-ați rugat să îngădui ca ziua de 23 Iunie să fie considerată ca o zi de sărbătoare a acestor frumoase arme.

Cu vie plăcere vă împlinesc dorința și sper că această zi va rămâne cum este și astăzi, o zi de întrunire a tuturor bunilor cavaleriști ai armatei române.

Când am fost mai tineri, mulți din cei de atunci, cari au dispărut, ori astăzi au grade mari, știu cât Mi-a bătut inima pentru cavalerie. Mărturisesc că și acum Imi bate inima tot așa pentru această frumoasă armă.

22 Iunie 1921.

Cuvântare
la masa anuală a cavalerilor ordinului
„Mihai Viteazul“

Sunt fericit că mă găsesc iarăși în mijlocul cavalerilor Ordinului «Mihai Viteazul», astăzi în ziua marelui sfânt Mihail, și mulțumesc tuturor cari au făcut drumul venind aici pentru a petrece câteva clipe de adevărată camaraderie. Astăzi ne mai gândim și la cei absenți, la aceia pe cari îi acoperă în veci pământul, precum și la acei cari trăiesc în străinătate. Pe toți ne strânge și ne leagă această panglică roșie, culoarea sângelui; pe toți cari purtăm această cruciuliță ne leagă gândul la evenimente prin care am trecut și la greutățile ce-am întâmpinat până ce am isbutit. Ne mai leagă și culoarea credinței; credință ce-am purtat întotdeauna în inimile noastre, și pe care trebuie s'o avem și de acum înainte pentru a înfrunta cu curaj greutățile vieții și a ieși victorioși în toate.

Mă bucur că ne-am strâns în așa de mare număr și ridic paharul în sănătatea cavalerilor Ordinului «Mihai Viteazul».

21 Noembrie 1931.

Cuvântare

la înaintarea elevilor școalelor militare de infanterie și administrație în gradul de sublocotenenți

Am venit astăzi în mijlocul vostru, tineri ofițeri ieșiți din sânul școlilor pregătitoare, pentru a mă bucura și Eu cu voi de cel dintâiu pas mare pe care l-ați făcut în noua voastră viață de ostaș. Cu acest mare pas ați intrat totdeodată și în viața publică.

Prin studiile ce-ați făcut stăpâniți acum cunoștințele ce se cer tânărului ostaș menit a fi instructorul și conducătorul acelor ce îi sunt încredințați; sunteți înzestrați cu o inimă plină de speranțe, cu tot avântul și cu toată plăcerea de a lucra și de a vă distinge, care este tocmai minunata podoabă a tinerețului.

Odată cu sarcina de instructor și educator, ați luat însă asupra voastră datorii grele dar frumoase.

Nu uniforma și nici galonul fac pe ofițer, ci inima lui, modul

de a se purta și felul în care el știe să fie în toate, pilda soldatului. Acestea fac pe adevăratul ofițer.

Purtați galonul pentru ca să primiți din partea subordonaților cinstea și onoarea ce se cuvine ofițerului; dar trebuie să-l purtați nu numai în exterior, ci să-l aveți și în minte și în inimă.

Vă despărțiți acum, plecând spre diferitele corpuri în cari sunteți înseriși. Luați cu voi spiritul frumos al camaraderiei care v'a strâns la un loc tot timpul cât ați fost elevi. Nu uitați că toată armata noastră este o mare familie în care trebuie să domniască între toți o camaraderie adevărată și frățească. Unul trebuie să ajute pe celălalt și să fie sfătuitorul lui; iar atunci când vede că un altul se abate dela datorie — ceeace cred că nu se va întâmpla cu nici unul dintre voi — fiți buni prieteni și-l sfătuiți să nu se îndepărteze dela calea cea dreaptă.

Cu plecarea la corpurile voastre, toate urările Mele vă însoțesc. Ele isvorăsc dintr'o inimă care bate cu căldură nu numai pentru soldat, ci și pentru cel care este conducătorul său.

Gândiți-vă totdeauna că ochiul superiorului și al Regelui vostru vă va privi la tot ce faceți.

Dați-Mi prilejul să fiu mulțumit de voi.

Acestea sunt urările ce vă adresez.

Și acum încheind, să strigăm împreună: Trăiască iubita noastră armată.

1 Iulie 1921.

VII

Cuvântări

și

Scrisori

despre unirea țărilor surori cu

Patria-Mumă

Scrisoare

către Președintele Sfatului Țării din Basarabia

Cu adâncă emoțiune și cu inima plină de bucurie am primit știrea despre importantul act ce s'a săvârșit la Chișinău. Sentimentul național ce se deșteptase atât de puternic în timpurile din urmă în inimile Moldovenilor de dincolo de Prut, a primit, prin votul înălțător al Sfatului Țării, o solemnă afirmare. Un vis frumos s'a înfăptuit. Din suflet mulțumesc bunului Dumnezeu că Mi-a dat, în zile de restriște, ca o dulce mângâiere, să văd după o sută de ani pe frații basarabeni revenind iarăși la Patria-Mumă. Aduc prinosul Meu de călduroase mulțumiri Domniilor-Voastre și Sfatului Țării ale cărui patriotice sforțări au fost încoronate de succes.

În aceste momente solemne și înălțătoare pentru Patrie, de aici înainte comună, vă trimit la toți cetățenii din noua Românie de peste Prut regescul Meu salut, înconjurându-vă cu aceeași inimoasă și caldă iubire părintească.

28 Martie 1918.

Cuvântare

în cinstea reprezentanților Basarabiei veniți la Iași

Vă salut azi pe voi frați de dincolo de Prut. Voi sunteți aceia cari ați înțeles sentimentul ce de mult domnia în inimile fraților noștri moldoveni ai Basarabiei; l'ați înțeles așa de bine că azi putem vorbi unii cu alții și ca frați și ca prieteni. Sărbătorim astăzi înfăptuirea unui vis care de mult zăcea în inimele tuturor Românilor de dincolo și de dincoace de apele Prutului. Din graniță ați făcut punte unindu-vă cu țara mamă și de aceea vă zic: bine ați venit între noi.

V'ați alipit în timpuri grele pentru țara-mamă, ca copil tânăr; însă cu inimă adevărat românească. Salutăm în voi o parte frumoasă a unui vis care nici odată nu se va șterge. De aceea azi ridic paharul Meu în sănătatea fraților noștri îmbrățișați de mine cu aceeași căldură a dragostei părintești.

Trăiască copilul cel mai nou dar poate cel mai voinic al României mame!

30 Martie 1918.

Scrisoare
către d-l Iancu Flondor
Președintele Congresului General al Bucovinei

Salut cu o nespusă bucurie actul măreț prin care Congresul general al Bucovinei, ca expresiune a voinței poporului întreg al acestui vechiu pământ românesc, a hotărât unirea completă a Bucovinei cu Regatul Român.

Din adâncul sufletului meu mulțumesc proriei cerești că mi-a îngăduit ca sub domnia Mea, fiica răpită acum 144 ani să se întoarcă la sînul țării mume, aducând noi forțe pentru propășirea neamului.

În această clipă înălțătoare gândul Meu se îndreaptă către oamenii patrioți, cari cu toate suferințele îndurate în cursul vremurilor au știut să țină vie în inimile poporului memoria lui Ștefan cel Mare și Sfânt și sentimentul național, pregătind astfel fără șovăire și însuflețiți de un cald patriotism, ziua binecuvântată de azi.

Cu adâncă recunoștință primesc dar în numele poporului meu
alipirea Bucovinei la Regatul Român, asigurând populațiunea Bucovinei
că în Mine va găsi mereu un sprijin tare și o dragoste părintească.

Noembrie 1918.

Scrisoare către D-l Iancu Flondor

Cu cea mai adâncă emoțiune și cu inima plină de bucurie patriotică primesc știrea că trupele Mele au intrat în capitala Bucovinei române, aducând ordine și liniște sufletească printre toți aceia cari în aceste momente istorice au simțit și au lucrat pentru îndeplinirea visului secular. Imi închipuiesc bine cum inima voastră caldă de Români a tresărit de bucurie patriotică la vederea tricolorului național purtat de ostașul român, frate de sânge și de suflet.

Din adâncul inimii îți sunt recunoscător pentru munca patriotică ce ai depus și pentru iubirea de neam ce ai arătat cu atâta bărbăție. Îți mulțumesc, cum și tuturor acelor cari te-au ajutat cu inima curată în aceste timpuri mărețe. Să dea Atotputernicul ca tot poporul din Bucovina să găsiască mereu ocrotire, dreptate și libertate sub cutele drapelului național.

12 Noembrie 1918.

Scrisoare

către D-l Prof. Dr. Iancu Nistor

Cuvintele călduroase și sentimentele de un înfocat patriotism pentru cauza noastră sfântă, ce-mi aduceți din partea fraților noștri refugiați din Bucovina, au găsit un viu și adânc răsunet în inima mea — și le primesc cu sufletească mulțumire.

În momentele acestea mărețe când toată suflarea românească se îndreaptă cu rugi fierbinți, cu voință nestrămutată spre apropiata înfăptuire a visului de veacuri al neamului românesc, nu pot decât să mă bucur când văd cât de tare este între voi credința în dreptate, credința în virtuțile strămoșești. Această credință m'a călăuzit când am luat armele și nu m'a părăsit cu toate suferințele, cu toate durerile prin care am trecut. Purtată de milioane de inimi din toate colțurile unde sună dulcele graiu românesc, ea va birui, căci ea netezește orice cale, umplând văile și sfărâmând munții.

Noembrie 1918.

Cuvântare
cu ocazia înmânării Suveranului a actului
de unire dela Alba-Iulia

In numele Românilor din vechiul Regat, din Basarabia și din Bucovina, astăzi uniți, cu profundă recunoștință primesc hotărîrea fraților noștri de peste Carpați de a săvârși Unitatea Națională a tuturor Românilor și declar pe veci unite în Regatul Român toate ținuturile locuite de Români dela Tisa până la Nistru.

Cu dragoste nețarmurită Mi-am închinat viața scumpului Meu popor, plin de credință în menirea lui istorică.

Prin lupte și prin jertfe Dumnezeu ne-a dat să înfăptuim azi aspirațiunile noastre cele mai sfinte. Mulțumindu-i din adâncul sufletelor, ne îndreptăm gândurile către cei cari cu sângele lor au clădit noul temelie al dezvoltării noastre naționale.

Prin devotament neclintit pentru opera lor le vom arăta recu-

noștința noastră, prin el vom asigura roadele binefăcătoare ale crudelor încercări.

Pe acest temelie al unei puternice democrații și al vieții frățești între popoare, vom răspunde totdeauna simțimentelor aliaților noștri alături de cari am luptat pentru marea cauză a dreptății și a libertății în lume.

Să trăiască România pe veci unită.

1 Decembrie 1918.

Cuvântare
la masa din ziua înmânării actului de unire
dela Alba-Iulia

In această zi plină de cea mai curată bucurie, când venind ca soli din frumosul Ardeal Mi-aduceți hotărîrea dela Alba-Iulia, luată de un popor întreg, de a fi unit deapaururea cu Regatul Român, vă zic din adâncul sufletului : bine ați venit în zidurile acestui Palat care a fost martor celor mai mari evenimente din istoria modernă română.

Ni-ați adus nu numai dorul împlinit a câtorva milioane de suflete, ne-ați adus și inimile lor, și în primirea plină de dragoste frățească ce a-ți găsit-o între noi, ați putut simți pulsul Țărei Mume ce bate în acelaș ritm cu al vostru.

In frumoasa sa cuvântare d. Goldiș a spus astăzi că unirea tuturor Românilor era o necesitate istorică. Această necesitate a fost înțeleasă de toți oamenii cu inimă patriotică de dincoace și de dincolo de Carpați, dela Nistru până la Tisa ; dar dacă așa fusese scris în

destinele neamului românesc, evoluția istorică avea nevoie de instrumente. Dumnezeu care a ocrotit necontenit în cursul veacurilor poporul românesc, i-a dat bărbați cari au ținut sus stindardul ideii naționale, și lor le-a dăruit suflet românesc, le-a întărit mintea și oțelit brațul, ca să ducă barca românismului prin toate vijeliile vremurilor până la limanul dorit, unde după atâtea trude, atâtea suferințe, culegem roadele bine meritate ale unei lupte seculare.

Azi când vedem înaintea minții și înaintea ochilor noștri săvârșită clădirea măreață ce Mihai Viteazul începuse și pe care generații întregi apoi au visat-o, aduc prinosul Meu de recunoștință tuturor acelor cari în toate colțurile unde sună dulcele graiu românesc au pus sufletul și puterile lor în serviciul idealului național.

După Basarabia, după Bucovina, mai lipsia o piatră din cele mai scumpe : Ardealul cu ținuturile din Ungaria locuite de Români. Azi ne-ați adus și această ultimă piatră a clădirii, care încoronează marea operă de unire.

Putem privi cu încredere în viitor, căci temeliile sunt puternice, bazate pe principii democratice ce sunt o cheazășie pentru dezvoltarea firească a unei vieți sănătoase, ele sunt cimentate prin credința neștrămutată a unui șir întreg de generații, de apostoli ai idealului național, ele sunt și sfințite prin sângele vitejilor Mei ostași cari au luptat și au murit pēntru unire.

Dacă gândul Meu s'a oprit cu emoție la acești bărbați Români, nu putem uita în aceste clipe de veselie pe aliații noștri cari prin sprijinul lor necontenit au fost și sunt colaboratorii noștri prețioși la realizarea visului nostru secular, și cari prin victoria lor au contribuit atât de mult ca să putem trăi momentele mărețe ale prezentului.

Privind opera istorică înfăptuită în zilele noastre, să ne închinăm toate forțele noastre, unind cele din vechiul regat cu cele proaspete

ce ne aduceți, ca să fim demni de prea frumoasa clădire ce am zidit-o; să o păstrăm cu sfințenie, să o întărim ca să o putem lăsa mai măreață, mai puternică generațiunilor viitoare, așa că moștenitorii vor putea spune despre fiecare din noi: *exigit monumentum aere perennius*.

Să consacram unirea gândurilor, unirea sufletelor, dar și unirea în muncă roditoare, prin strigătul: trăiască România mare, puternică și unită.

1 Decembrie 1918.

VIII

Cuvântări

în

călătoriile prin Ardeal, Bucovina
și Basarabia

Cuvântare

către Președintele Consiliului Dirigent

Primesc cu mulțumire sentimentele de fidelitate pe cari Mi le-ți arătat. Am cunoscut sufletul și voința poporului românesc din Ardeal, Banat și Ungaria, și în consecință am plecat și îndreptat oastea Mea pe calea desrobirii voastre. Sentimentele de fidelitate și dragoste față de Dinastie vor găsi totdeauna răsunet în inimile Noastre.

Democrația sănătoasă, iubirea față de popor și dreptatea pentru toți M'au condus în faptele Mele îndreptate spre mărirea țării și întregirea neamului și sunt convins că pe această cale mă vor urma și noii Mei supuși.

23 Mai 1919.

Cuvântare

la Oradea Mare

Mulțumesc pentru cuvintele așa de bine simțite rostite de P. S. Voastră și de D-l Prefect cari au pătruns adânc în inima Mea plină de recunoștință pentru primirea așa de caldă și frumoasă ce-am găsit în Oradea Mare.

Cortegiul țăranilor din satele acestui mare și bogat județ pare că Mi-au arătat tot trecutul lor plin de durere, dar am putut citi în inimile și privirile lor nădejdea unui viitor frumos.

Bine ați spus P. S. Voastră, când ați comparat vitalitatea neamului nostru cu aceia a tablei lui Traian; eram deja de mult convins de marea vitalitate a neamului românesc.

Doresc din toată inima ținutului Bihorului tot ceiace o inimă de om și Rege îi poate dori.

23 Maiu 1919.

Cuvântare

către Prefectul județului Bistrița-Năsăud

Cu adâncă mulțumire am ascultat cuvintele atât de bine simțite în numele acestei populații, care timp de secole și-a păstrat naționalitatea și datinile, iar astăzi Ne arată atâta credință și dragoste. Dar am găsit aci o comoară mai mare, mai frumoasă: inima. O primesc cu toată dragostea ce poate simți o inimă caldă de Suveran față de supușii Săi.

26 Maiu 1919.

Cuvântare

către Prefectul județului Cojocna

Mulțumesc din inimă, pentru cuvintele calde cu care Mă salutați.

Azi, când am pus piciorul în mijlocul acestui oraș și am văzut miile de oameni din acest județ trecând prin fața Mea, Mi-am adus aminte că acest județ este unul din acelea care a suferit mai mult de o soartă nemiloasă, căci știu bine că dela Cluj au pornit toate schingiuirile pe care a vrut să le reverse un dușman asupra unui popor credincios ursitei sale. Totul a fost însă în zadar, căci această credință sfântă nu a putut fi răpusă. De aceia, când am crezut că a venit ceasul hotărîtor și am tras sabia pentru întregirea Neamului, nu au fost multe glasuri, ci a fost un singur glas care a ajuns până la Dumnezeu. A fost glasul acestei credințe sfinte, care nu a putut fi răpusă de nici un dușman. Să fim și de aci înainte credincioși acestei credințe, să o sădim în inimile și faptele noastre și nimic nu ne va putea clinti în viitor; iar orașul acesta, locul prigonirilor și asupririlor asupra fraților noștri, va deveni de aci înainte, ca și județul a cărui capitală este, un cuib mare și frumos al culturii românești.

27 Maiu 1919.

Cuvântare

către Prefectul județului Turda-Arieș

Am venit între voi, aci la Turda și în mândrele plaiuri ale acestui district, și Mi-am spus că pentru Mine este o datorie patriotică de a le vedea, căci am călcat în ținuturile realipite la Patria-Mumă ca să vizitez locul unde marele Voevod, care a ținut sub stăpânirea lui odată o Românie Mare, a trecut din viața pământească în cea eternă, unde eroi ai românizmului, Horia și ceilalți și mai ales Avram Iancu, au gândit și murit ca eroi.

Pentru Mine era o datorie de a aduce sufletului lor prinosul Meu de recunoștință. Aceste mari figuri ale Istoriei Românizmului ne-au lăsat o moștenire sfântă, ne-au lăsat o iubire de Neam mai presus de orice altă iubire. Memoria lor ne-a susținut în toate timpurile de dureri, chinuri și restriște; ea ne-a dat și curajul de a lupta până la sfârșit și grație acestui curaj, și învățăturilor trase din viață și virtuților lor, am putut ajunge la încoronarea gândurilor lor.

Primirea ce Mi-ați făcut-o aci, M'a convins cât de adâncă este sădită în inima populațiunii credința în Neam și Patrie și de aceea am avut o mare bucurie.

21 Mai 1919,

Cuvântare

la Abrud

Pentru Mine și Regină a fost o mare bucurie de a străbate ținuturile acestea muntoase, locuite de neamul Moșilor care constituie un sâmbure deosebit în neamul nostru, prin tăria caracterului lui; căci, de aici au pornit toate mișcările pentru înfăptuirea visului de acum.

Primirea ce Ni s'a făcut M'a impresionat adânc și va rămâne multă vreme întipărită în mintea Noastră.

S'au spus odată aceste versuri triste:

«Munții noștri aur poartă,
«Noi cerșim din poartă'n poartă».

Timpurile acestea au trecut.

De-acum înainte nimeni nu va mai cerși, ci fiecare va trăi, după munca și puterea lui,

29 Mai 1919,

Cuvântare

la Alba-Iulia

Alba-Iulia, un nume care are un farmec pentru tot ce simte și cugetă românește. Aici a fost în timpuri vechi Cetatea Marelui Voevod care fusese stăpânitor peste o Românie Mare. Aici este coprinsă toată durerea, toate chinurile unui popor, care nu a vrut să aibă altceva sub soare decât să-și exprime în graiul său dorințele așa de modeste. Eroi, cari au precedat generației de azi au suferit aici, în Alba-Iulia, pentru credința lor, pentru neam și Dumnezeu. Martirul lor a dat roade binecuvântate, căci tot aici, la 1 Decembrie 1918, s'a votat alipirea acestor ținuturi la Patria Mamă. De aceia cu legitimă emoțiune am călcat aici, în lăuntru zidurilor acestora, sfinte pentru memoria Neamului Românesc. Primirea ce am avut-o aici, Mi-a arătat că în inima populației acestor ținuturi, tot acelaș suflet de mai înainte trăiește. Să trăiască și în viitor. Aceasta I-o doresc.

30 Maiu, 1919.

Cuvântarea

dela Blaj

Am pus cu mare bucurie piciorul pe pământul Blajului; pe un pământ care timp de veacuri a fost farul culturii române, bisericești mai ales. Sămânța, care s'a pus aici în inimile studioșilor și prin aceștia în inimile unei populațiuni întregi, a dat roade frumoase. Roadele acestea le putem culege astăzi, când visul acelora, cari au lucrat și aci și în frumoasa țară a Ardealului, s'a înfăptuit spre binele întregului Neam Românesc.

Giândind la acei cari au lucrat pentru cultura română, Mă închin înaintea lor cu recunoștință și azi pot ura din tot sufletul acelora cari vor urma învățămintele așezate în școalele de cultură națională, să lucreze și de aci înainte pururea cu acelaș giând și acelaș suflet.

Sunt sigur că Blajul va da și în viitor aceleași sfortări, după cum a dat și până acum.

30 Mai 1919.

Cuvântare

la Sibiu

A vrut soarta, care era rezervată Țării noastre, ca scopul pentru care legionarii romani au venit în țările Dunărene și cele coprinse în cercul Carpaților să fie în viitor o adevărată cetate a unei culturi latine și a unei forțe compacte în mijlocul popoarelor de alte neamuri.

Ca neamul românesc să ajungă acolo i-a fost dăruită de pronie o vitalitate care i-a mijlocit să reziste tuturor vijeliilor ce s'au deslănțuit asupra-i în cursul veacurilor și să păstreze însușirile proprii și credința nestrămutată că va ajunge acolo unde prin voia soartei drumul i-a fost indicat. Și ce era soarta? Soarta era ca toți cari erau urmașii legionarilor să-și dea într'o zi mâna de frați. În decursul istoriei neamului nostru a fost un moment de nădejde că această menire a neamului să se realizeze: a fost un moment sub Mihai Viteazul că am putut spera că o să se înlăptuiască o Românie Mare așa cum înțelegem azi.

N'a vrut Dumnezeu să fie de lungă durată, dar în inimile urmașilor celor ce atunci luptau cu el și pentru el a trăit ideia aceasta

sfântă. Vremurile au fost grele atât pentru Ardeal cât și pentru vechiul regat. Pare că epoca aceasta de luptă era trebuincioasă pentru a putea pregăti și oțeli brațul acestui popor pentru ca în clipa când va suna ora hotărîtoare să aibă putere să înfăptuiască în adevăr ceia ce era dorința păstrată în suflet și ce era menirea dată de soartă.

Sunt recunoscător proriei cerești că Mie Mi-a fost dat nu numai să văd, dar să înfăptuiesc cu ajutorul ostașului român acest ideal care este unic în istoria noastră.

În călătoria făcută în frumoasele ținuturi am văzut ceva care rar se vede : am văzut credința unui popor și cea mai frumoasă răsplată pentru Mine a fost dragostea cu care M'a înconjurat poporul acesta care atât de amar a suferit așa de multă vreme. Bucuria lui a fost bucuria Mea.

Din toate unghiurile au alergat ca să-și arate sentimentele de credință și din Ardeal și din Banat și pot să vă asigur că fac tot ce este în puterea Mea ca și dorința lor să fie realizată.

Am simțit mare emoție când am putut pipăi pulsul acestui popor și ceia ce Mi-a spus el a fost adevărat și frumos -- și Mi-a dovedit lealitatea care a existat în totdeauna în voi, ardelenii !

Unirea aceasta, făurită prin sânge vărsat pe câmpurile de luptă și prin credință, nu poate să nu fie atât de tare încât nici o forță să nu ne mai poată despărți.

Multă muncă stă în calea noastră, atâtea probleme ne stau înaintea, sociale și economice, încât va trebui ca toți să ne dăm mâna frățeste și toți uniți în suflet și în gând să muncim împreună.

În aceasta se va arăta cu adevărat unirea tuturor Românilor, și sunt convins că așa va fi.

31 Mai 1919.

Cuvântare

la Mănăstirea Putna

Călcând pentru întâia oară pe pământul frumoasei Bucovine, readuse la sânul patriei mume, am socotit ca o sfântă datorie ca întâiul Meu pas să se îndrepte spre acest locaş atât de scump oricărei inimi româneşti, pentru a aduce umbrei marelui erou al Moldovei şi al creştinătăţii, Ştefan-cel Mare şi Bun, prinosul de recunoştinţă naţională şi de adânc simţită slăvire din partea întâiului Rege al României întregite.

Veacuri de restrişte au înşirat an după an şi au împletit o cunună de dureri şi de suspine în timpul când ţările româneşti căzuseră sub îndelunga robie turcească, dar mai cu deosebire dela deslipirea acestei părţi, celei mai vechi şi mai frumoase a Moldovei, din trupul părintesc. Inimile româneşti rostiau numele marelui Voevod plângând, pentru că mormântul său se afla pe pământ robit. Şi atât de adâncă, şi reală era această durere, că în anul 1871, la serbarea din Putna marele nostru Eminescu cânta :

«Durere!... și-i profundă când România plânge,
Cu fruntea 'nfășurată de doliu la mormânt;
Durerea-i pretutindeni, durerea se resfrânge
În valea și Carpatul ce-i românesc pământ».

Dar sufletul românesc și-a făurit din icoana eroului său, simbolul de mângâiere și de nădejde a unor timpuri pe care povestea le închipuise ca testament al lui Ștefan-cel-Mare :

«Dumnezeul părinților voștri se va îndura de lacrimile fiilor săi și «va ridica dintre voi pe aceia cari vă vor așeza iarăși în voinicia și «puterea de mai înainte».

Acesta era cuvântul fermecător al nădejdi.

Răzeșii, cari fuseseră sădiți de mâna lui Ștefan la toate hotarele, l-au purtat cu sfințenie din tată în fiu, în sufletele și legendele lor.

Bisericele și mănăstirile semănate pe tot întinsul țării, ca prinos de recunoștință celui Atotputernic, pentru biruințele împotriva atâtor dușmani, i-au păstrat evlavia sufletului său sfânt și cărturarii i-au prea mărit numele din secol în secol.

Până și în veacul cel mai umilitor al Fanarioților, necunoscutul scriitor, în vestitul cuvânt de pomenire al Marelui Ștefan, îl prea mărește astfel:

«Ce minte așa de bogată în gânduri, ce limbă așa de îndestulată «în voroave, ce meșteșug așa de iscusit la împlinirea cuvântului, să poată împodobi atâtea risipe a vrăjmașilor, atâtea sfărâmări de cetăți, «atâtea zidiri de lăcașuri sfinte și atâtea înțelepciune a acestui bărbat, «care cu vitejie ne-au apărat, cu înțelepciune ne-au ocârmuit și în «cât au trăit voinicia noastră și fericirea au înflorit și carele pe toate lucrările lui cu credința în Isus Hristos le-au pecetluit; la război «biruitor smerit, la pace Domn drept și bun, în viața sa din parte «credincios adevărat».

Ștefan al Moldovei, ai trăit veacuri în sufletele românești și vei

trăi deapururea. Sămânța ce ai pus în inimile noastre a rodit și poruncile tale s'au îndeplinit.

Prin jertfa de sânge a sute de mii din fiii patriei, am împins hotarele până la marginile însemnate de graiul și de sângele românesc. Chilia și Cetatea-Albă, la pierderea cărora a sângerat inima ta, sunt ale noastre, și Ardealul pentru care tu și viteazul tău fiu Petre Rareș ai purtat armele victorioase peste munți, este al nostru. Al nostru-i malul Mării și bogata Dunăre de jos.

Și tot după a ta poruncă făcut-am răzeși, în tot întinsul pământului românesc, pe toți aceia cari au purtat arma în timp de război, lucrând cu plugul în timp de pace.

Steagul tău purtător de biruință l-am așezat în Mitropolia Capitalei noastre, spre a fi înfățișat mulțimilor la zile mari de sărbătoare, pentru întărirea și înălțarea sufletelor noastre.

Și totuș, când am plecat genunchii în fața scumpului tău mormânt, în sufletul Meu s'a născut încă o duioasă rugă, pe care o îndreptăm către tine ca unui părinte din veac adormit, dar necurmat alături de sufletele noastre. În numele tău și al marilor tale fapte am găsit izvorul nesecat al răbdării în timpul de umilință și al curajului în timp de restriște. Insuflă-ne duhul sfintei uniri în inimile noastre, pentru ca să putem duce înainte greaua sarcină a Statului nostru întregit.

Coboare-se raza geniului tău ocrotitor în sufletele noastre, pentru îndreptarea tuturor păturilor sociale pe calea concordiei, din care numai poate izvorî adevăratul bine obștesc.

Insuflețiți de acest gând al unirii cetățenești, chemasem aci pe fruntașii țării și ai neamului și mai ales pe acei cari împreună cu Mine au luptat, îndurând într'un fel sau altul marile greutăți prin care am trecut și care m'au ajutat să văd adus la îndeplinire visul nostru secular. Vroiam să ne împărtășim împreună de bucuria acestei zile

înălțătoare și tot odată să ne aruncăm privirile asupra viitorului ce ni se deschide și să ne gândim că opera unității noastre ca stat și națiune, așteaptă dela noi încă multe și îndelungate silințe, pentru ca tot ce am dobândit prin atâtea jertfe, să fim în stare a păstra și consolida prin necurmată și înțeleaptă muncă. Iar asemenea muncă nu se poate îndeplini cu sorți de izbândă decât numai prin unirea tuturor forțelor naționale din vechiul regat și din ținuturile unite la patria noastră, și prin conlucrarea tuturor bărbaților pricepuți la refacerea tuturor ramurilor de gospodărie a Statului, după marile zguduirii prin cari am trecut.

Să ne unim deci gândul nostru, al tuturor Românilor cu iubire de neam, și în fața mormântului acestui erou național să jurăm că în împrejurările grele vom fi strâns uniți, având numai un singur gând și o singură simțire: fericirea scumpei noastre patrii, pentru care suntem gata a face orice sacrificii.

16 Mai 1920.

Cuvântare
la masa ceremonială în Palatul Metropolitan
din Cernăuți

Cu adevărată nerăbdare am așteptat ziua de astăzi, când am putut îndeplini o veche dorință a Mea și a Reginei de a ne găsi în mijlocul noilor Mei supuși din frumoasa Bucovină, această veche parte a țării care a dat vechei Moldove un șir slăvit de Voevozi ale căror domnii sunt strâns și neperitor legate cu epoca cea mai strălucită a istoriei Moldovei și ale căror rămășițe pământești sunt acoperite de țărâna sacră de acum înainte în veci românească. Era dar firesc ca în drumul spre capitala Bucovinei întâiul Rege al României întregite să se închine la mormintele marilor Voevozi din timpurile trecute, dar mereu vii în inimile poporului, care prin vitejia oștilor sale i-a dat înapoi după o lungă epocă de robie, patriei lor pierdute nu din voia lor, ci din slăbiciunea veacurilor.

Primirea frumoasă și așa de caldă ce Mi s'a făcut Mie și Reginei, atât eri în tot ținutul ce am străbătut, cât și azi aci în Cernăuți, mult

Ne-au mișcat și cu drag și bucuros aduc mulțumirile Noastre adânc simțite.

Din toată inima salut pe fruntașii acestui vechiu și prea frumos ținut al vechei Moldove și mulțumesc tuturor acelor care în ziua fericită rezervată generației noastre au înțeles duhul timpului și poruncile momentului istoric, proclamând din însăși a lor voe unirea Bucovinei cu Regatul român, unul și nedespărțit în dreptele sale hotare firești.

Mulțumesc Înalt Prea Sfinției Tale și clerului român că în mijlocul îndelungatelor greutăți ne-ați păstrat cu sfințenie biserica și limba strămoșească, împreună cu bogatele danii și strălucitele odoare care ne vorbesc de puterea și de evlavie fericită a Voevozi din secolele trecute.

Mulțumesc fruntașilor vieții politice și culturale din Bucovina, cari au știut în vremuri de restriște să țină sus steagul, spre a fi gata atunci când ceasul desrobirii a sunat. Recunoștința neamului românesc este bine meritată lor răsplată.

Mulțumesc orașenilor și țăranimii bucovinene care Ne-a ieșit pretutindeni întru întâmpinare cu atâta dragoste și însuflețire, și care în frumosul său port național Ne-a evocat mândrele vremi de odinioară. Cunoaștem lupta sa răbdătoare pentru păstrarea caracterului național al Bucovinei în timpul trecut.

Mulțumesc în fine reprezentanților și poporului de naționalitate străină, cari alături cu elementul românesc Ne-au arătat cu atâta căldură sentimentele lor de credință către Mine și noua lor patrie română.

Știu cât de grele au fost suferințele războiului din urmă, cari cu mișcările neconținute ale frontului de luptă au apăsător cu atâta urgie asupra întregii Bucovine, dela șesul Cernăuților până în munții dela Vatra-Dornei. Le-am simțit cu aceeași părintească strângere de inimă ca și pe ale noastre din vechiul Regat.

Nu mă îndoiesc că prin întoarcerea Bucovinei la Patria-mamă și

prin o muncă încordată a tuturor păturilor sociale, se vor vindeca în curând cele mai grele răni ale războiului.

Azi când stăm în fața mărețului fapt al unirii Românilor din toate unghiurile în acelaș Stat, ne îndreptăm privirile noastre spre viitorul pe care noi singuri trebuie să-l croim, precum prin noi înșine ne-am clădit prezentul. Puterea de voință, patriotizmul cald de care trecutul nostru este martor netăgăduit, dorința sacră de a lucra toți împreună și cu concordie, mână în mână toți fiii acestei țări, oricărei legi sau neam ar aparține ei, numai și numai pentru binele Patriei comune, sunt cheazășia cea mai sigură pentru un viitor plin de cele mai frumoase nădejdi.

Imbrățișând pe toți locuitorii acestei vesele grădini, ce este Bucovina noastră, cu aceeaș dragoste părintească și drept răspuns la sentimentele ce am găsit aci, ridic paharul Meu în sănătatea Bucovinei și a Capitalei ei.

17 Mai 1920.

Cuvântare.
către Basarabeni
la Casa de Cultură din Chişinău

Am răspuns unei dorinţi de mult purtată în inima Mea punând piciorul meu pe pământul acesta care odinioară fusese una din părţile mai roditoare ale vechei Moldove.

Primirea călduroasă ce ne-a fost făcută în toate oraşele şi satele ei, pe unde drumul ne-a dus, a pătruns inima noastră de o bucurie, cu atât mai mare cu cât ne-a dat dovadă că iubirea de neam nu s'a stins în timpurile cât Basarabia a stat sub o stăpânire ce nu avea legături de suflet cu poporaţiunea moldovenească, care de veacuri alcătueşte talpa acestei ţări.

O potrivire mişcătoare pentru inima Mea a vrut ca astăzi, în ziua Sfintei Înălţări, când toată România se va ruga pentru sufletele sutelor de mii de ostaşi ai săi, cari cu viaţa lor au pecetluit hrisovul de întregire a neamului românesc, să ne aflăm, Regina împreună

cu Mine, în Capitala unuia din frumoasele ținuturi care s'au unit pe veci cu Regatul Meu.

Astăzi când iarăși stăpânim puternic toți munții și toate plaiurile ce în veacurile trecute se bucurau de dreapta și slăvita ocârmuire a Marilor Voevozi ai neamului românesc, putem arunca privirile noastre înapoi asupra timpurilor trecute, pe cari soarta le rezervase acestei frumoase și bogate țări, ce este ținutul dintre Prut și Nistru. Dumnezeu care toate le cunoaște în atotputernica sa voință și înțelepciune, n'a voit ca chiar marele erou al istoriei moldovenești, Ștefan-cel-Mare și Sfânt, să se bucure prea mult de a fi țiitor peste toată țara Moldovenească.

Sub domnia sa atât de bogată în victorii asupra păgânilor, s'a început știrbirea Moldovei, prin pierderea țărmului mării și a cetăților depe Nistru și Dunăre. A urmat apoi răpirea Bucovinei și în sfârșit a Basarabiei. Unitatea geografică a vechii Moldove era astfel sfărâmată, jumătate din trupul său era sfâșiat și din aceasta a urmat secătuirea ei economică și socială.

Și de aceea marii boeri ai Moldovei se plâneau Sultanului acum o sută de ani, în cuvinte ca acestea pline de durere înăbușită :

«Din poruncă ne vedem îndatoriți a vinde toate acele de peste Prut moșii și a ne desface de dânsule... Infățișem cu lacrimi din suflet stingerea și pierderea ce ni se pricinuește dintru aceasta la atâtea familii și suflete, la atâtea neamuri și la atâtea lăcașuri ale credinței noastre, cea mai desăvârșită cădere și sdruncinare socotind a ne lipsi de pământul strămoșesc».

Descurajarea s'a coborât adânc în suflete, an după an, și poetul din urmă al generației trecute basarabene, Cavalerul Costache Stamate, suspina la bătrânețe versuri ca acestea :

«Am fost și eu Român,
«Dar m'am făcut păgân ;

«Căci june eu fiind,
«Sărmanul meu pământ
«Fu de Tătari călcat
«Și ei sclav m'au luat.
«De-acuma numai moartea
«Să mă scape poate
«De păgânătate...
«Cu un dor nespus
«Mă uit spre-apus :
«Acolo mi-i vieața,
«Acolo-i speranța
«Să fim fericiți,
«De-am fi toți uniți».

Astăzi, mulțumită ostașului român și energiei ascunse în sufletul răbdător al Românului, avem fericirea să ne vedem uniți la sânul patriei deapururea întregite prin proclamarea de bună voie a sfintei uniri.

Tăria noastră a stat în dreptul nostru, puterea noastră se va arăta în munca ce vom desfășura pentru a da din nou ființă și vieață dreptului nostru ce ne-a fost mult timp tăgăduit.

Țărănimea română dintre Prut și Nistru, atât de blândă și răbdătoare, nu a așteptat alta decât dreptatea și lumina pentru suflet, după un veac de cufundare în întunerie prin nerespectarea limbii sale străbune în școală și biserică. Pe când toate celelalte limbi venite aici după răpirea Basarabiei s'au bucurat de carte, școală și biserică națională, numai Moldoveanul de baștină a fost lipsit de toate.

Așa dar fără nici o ură și fără vreo prigonire, vom răspândi dreptate și lumină pentru toate neamurile cari alătura cu Românul trăiesc pe solul bogat al Basarabiei. Și sunt încredințat că toate popoarele de altă limbă vor răspunde cu acelaș duh de dreptate față de concetățenii Români și că prin pașnica lor conviețuire se va pune temelie sănătoasă propășirii acestui pământ românesc.

Prin multe încercări a trecut scumpa noastră țară, adeseori a fost la marginea prăpăstiei, dar prin vitalitatea ei, prin credința ei într'un viitor strălucit, a isbutit totdeauna a-și relua sborul indicat de soarta sa.

Marele patriot și bărbat de Stat, Mihail Cogălniceanu, avea dreptate când a spus :

«Providența lua de mână pe națiunea română ca pe o fiică iubită între fiicele cele mai iubite, o scotea din toate pericolele și o înălța mai tânără și mai sdravănă decât fusese înaintea ceasului de pierire. N'avem dar drept noi Românii de a susține că la gurile Dunării-de-Jos nouă ni s'a dat o misiune de împlinit».

Să unim deci toate sufletele, toate energiile noastre, spre a ajunge muncind toți fiii acestei Țări la acelaș mare și sfânt scop. Sunt convins că toți Basarabienii vor pune mâna lor la această măreață operă și cu această nădejde neclintită ce o port în suflet, strig din toată inima : Să trăiască Basarabia și Capitala ei !

Joi 20 Mai 1920.

Cuvântare
către cler în Sala Eparhială
a Chişinăului

Cu o adâncă bucurie am păşit în Casa aceasta a Eparhiei şi din toată inima mulţumesc pentru sentimentele de credinţă şi dragoste cu cari ne-aţi întâmpinat.

Ştiu că în timpul veacului din urmă preoţii moldoveni din Basarabia au trebuit să închidă adesea în inima lor sentimentele cele mai duioase, cele mai sfinte, pe cari le aveau faţă de Patria pierdută pentru câţva timp. Ei erau însă încrezători în Atotputernicul, care adună pe cele despărţite, şi astfel au aşteptat cu răbdare ziua fericită, în care Eparhia dintre Nistru şi Prut să revină la sânul Maicei sale dela care fusese ruptă, în Biserica Autocefală Română.

Sunt sigur că voi găsi în preoţii moldoveni din Basarabia adevăraţi apostoli, nu numai ai cuvântului lui Dumnezeu, dar şi ai iubirii de neam şi ai dragostei faţă de toţi locuitorii acestor de Dumnezeu binecuvântate ţinuturi ale Basarabiei.

Biserica are un rol așa de mare. Ea este cârmuitoarea sufletului poporului și, precum stă scris sub stema României, tot astfel să fie scris în toate casele și în toate inimile noastre: «Nihil Sine Deo , Nimic fără Dumnezeu.

21 Mai 1920.

Cuvântare

la masa ceremonială din Chișinău

In urma înălțătoarei slujbe ce s'a săvârșit astăzi în măreața catedrală a Chișinăului pentru odihna sufletelor celor morți pentru Patrie în războiul din urmă, simt de a Mea sfântă datorie să le aduc și Eu aici prinosul sentimentelor mele de recunoștință. Impreună cu scumpa Mea armată, care își îndeplinește cu atâta simț patriotic rolul său binefăcător de strajă neadormită a liniștei și ordinei, pe care le-a adus și în ținutul acesta, să ne unim cu toții glasul nostru în cinstea ostașilor morți pentru țară și să strigăm: Sfântă să ne fie a lor amintire!

Chemat să iau moștenirea aceluia care prin vitejia ostașilor dela Plevna a făurit independența României de erii și Coroana de oțel a Regatului, în cursul anilor am avut fericirea să cunosc inima acestui popor și am reușit să fac din năzuințele lui crezul Meu. Și ce era crezul acesta? Era că nici o putere din lume nu ar fi în stare să împiedice ceea ce a fost scris în cartea neamului românesc, că va veni un timp când

toate ținuturile locuite de Români, peste cari se întindea domnia lui Mihai Viteazul, vor fi iarăși întrunite sub acelaș sceptru. Această necesitate istorică pregătită cu jertfa de sânge a eroilor dela Mărăști, Oituz și Mărășești, a fost înțeleasă de oamenii cu inima românească din Basarabia, când s'au întrunit spre a proclama în mod solemn că hotarele politice alcătuite de oameni nu mai au putere, atunci când legăturile de sânge și suflet cer în mod imperios ca ele să dispară înaintea cerințelor etnice, în virtutea principiului naționalităților a cărui îndreptățire a fost recunoscută de lumea întreagă.

Cei cari în 1918 au venit la Iași pentru a-Mi aduce vestea aceasta îmbucurătoare, că fica iubită care a fost dată ca jertfă unui stăpân de alt neam a revenit de bună voie la vatra strămoșească, s'au întors cu inima plină de veselie, căci au putut simți cât de adâncă, cât de caldă este dragostea unei mame către copila sa.

A venit apoi izbânda Marilor Puteri cu cari s'a aliat România și urmarea fericită a acestei izbânzi a fost consfințirea revenirii Basarabiei la căminul părintesc.

Venind astăzi să petrec în mijlocul basarabenilor, le aduc întărirea sentimentelor de dragoste și inima Mea saltă de bucurie când văd că toți, dar toți, Ne aduc, Mie și Reginei, prinosul lor de dragoste și încredere.

Aceste dovezi le primesc ca o legătură sfântă și ca o mărturisire prețioasă că toți locuitorii acestui ținut al Moldovei din timpurile străbune au recunoscut dreptatea hotărîrilor unei puteri mai mari decât combinațiunile oamenilor celor mai iscusiți, pentru că ceea ce Dumnezeu a legat, uneltirile omenești nu pot desface.

Aceeaș dragoste se revarsă din inima întâiului Rege al României întregite asupra tuturor fiilor săi, oricărei legi, oricărui neam ar aparține ei; de aceea El are nu numai nădejdea, dar și dreptul de a crede că

voi, toți fiii aceluiași ținut care intră în hotarele firești ale neamului român întregit pentru vecie, veți răspunde cu credință la datoriile voastre de cetățeni, lucrând mână în mână pentru binele obștesc, întru propășirea scumpei noastre Patrii, România Mare. Așa să fie !

21 Mai 1920.

Cuvântare

către corpul ofițeresc din Chișinău

Mulțumesc din toată inima pentru mărturisirea sentimentelor de credință ale armatei, care și-a îndeplinit aici cu prisosință greaua misiune ce i s'a încredințat. O parte dintre ofițerii prezenți ați avut fericirea să fiți printre cei dintâi cari la chemarea poporului moldovenesc, amenințat de vântul rău al răscoalei, ați intrat în acest ținut, fala vechei Moldove în veacurile trecute, atât prin bogăția sa, cât și prin vrednica sa populație română, care ținea strajă la această margine a țării. Ați venit ca frați și apărători, iar nu ca niște cuceritori, și v'ați îndeplinit chemarea, aducând aici ordinea și liniștea. Dar ați mai avut și altă grea însărcinare, anume aceea de a câștiga inimile populației locale pentru patria mună. Munca depusă de armata Mea pentru învățământul populației în școalele de adulți merită toată lauda. Pentru a duce și mai departe această operă de apropiere a sufletelor, vă mai dau un sfat asupra căruia stăruiesc din toată inima : Siliți-vă în tot felul ca oriunde se va arăta unul din voi să faceți cinste nu-

melui de ofițer român și printr'o atitudine corectă să se învedereze că sunteți purtătorii ordinei și ai cinstei; căci după cum veți ști să vă înfățișați noilor Mei supuși, în aceeaș măsură veți fi apreciați și voi, și împreună cu voi întreaga noastră armată și întreaga țară.

Vă mulțumesc din toată inima pentru tot ceea ce ați lucrat până acum, urându-vă și de aici înainte spor bun la muncă și sănătate. Să trăiască scumpa noastră armată.

22 Mai 1920.

Cuvântare

în Sighetul Maramureşului

Venind prin aceste ținuturi frumoase, unde m'am datat unui vechiu și nobil sport, am simțit datoria de a pune piciorul și în acest frumos județ, care prin legături istorice de multe secole trecute este legat de țara românească la al cărei sân a fost redat prin pronia cerească și cu ajutorul vitejiei fiilor săi.

Am vizitat cu mare plăcere ținuturile acestea frumoase și bogate, cari merită să fie locuite de un popor sănătos și la trup și la suflet. Noi suntem aci sentinela românismului pe frontierele Tisei și este de datoria tuturor de a ținea cu sufletul la Patria comună, care îmbrățișează pe toți cu aceleași drepturi.

Prin firea noastră și modul de a ne purta trebuie să fim un exemplu pentru cei ce se uită peste graniță și să le impunem arătându-le că la granițele României știm să trăim cu toții în pace ca frații și să ne dăm mâna pentru binele Țării.

Mulțumesc din suflet pentru căldura cu care am fost primit și pentru cuvintele calde cu care am fost întâmpinat.

30 Septembrie 1921.

IX

Cuvântări

și

Scrisori

privitoare la împrăștierea sătenilor

Cuvântare

către ostași pe frontul armatei a II-a ¹⁾

— Fragment —

Vouă, fiilor de țărani, cari ați apărat cu brațul vostru pământul unde v'ați născut, unde ați crescut, vă spun Eu Regele vostru, că pe lângă răsplata cea mare a izbânzii, care vă asigură fiecăruia recunoștința neamului nostru întreg, ați câștigat totdeodată dreptul a stăpâni într'o măsură mai largă pământul pe care v'ați luptat. — Vi se va da pământ. — Eu Regele vostru, voi fi întâiul a da pilda; vi se va da și o largă participare la treburile Statului.

22 Martie 1917.

¹⁾ Cuvântarea e publicată în întregime la cap. V. pag. 104.

Inalt ordin de zi

Ostași,

De Sf. Gheorghe sărbătorim Iuramul oștilor. Sub steagurile cu chipul Marelui Mucenic și apărător al credinței s'a luptat pentru apărarea Țării și răpunerea dușmanilor, în fruntea ostașilor vechei Moldove, Ștefan-cel-Mare și Sfânt, al cărui steag a fost găsit acum la Muntele Athos, ca și cum el însuși, viteazul de pe vremuri, ar vrea să ne cheme spre biruință.

Să prăznuim cu toții, cu inimă smierită, dar și cu hotărîre nestrămutată de-a învinge, ziua în care sute de ani s'au făcut de vredniciei noștri înaintași rugăciuni pentru ca «vitejia dreaptă să biruiască».

Eu, ca unul care mă găsesc în Scaunul de domnie al Aceluia voi fi cel d'întăiu care să fac rugăciuni pentru izbăvirea Țării.

În acelaș timp, urmând pilda lui Ștefan-Vodă, cel blând și milostiv, întăresc încă odată făgăduința Mea de Rege, ca, precum după biruințele Lui se întindea praznic pentru viteji și ei erau ridicați în rândul fruntașilor astfel, după izbânda pe care o așteptăm, se vor realiza pentru

voi legiuita stăpânire asupra ogoarelor câştigate cu sângele vostru, şi prin vot obştesc veţi lua o parte activă la alcătuirea unei Românie nouă şi mai mari, pe care o vom fi făcut-o împreună.

5 Mai 1917.

Scrisoare

către Administratorul Domeniilor Coroanei

Imprejurări vrăjmașe au împiedicat până acum Parlamentul să desăvârșiască opera reformelor constituționale.

Astăzi, când vitejii noștri ostași, cari cu atâtea jertfe și atâta sânge au apărut pământul strămoșesc, se întorc la căminele lor, voesc ca pe Domeniile Coroanei, ca și pe proprietățile Mele, ei să se bucure fără întârziere de foloasele pe cari le asigură principiile sancționate de Mine în Constituție.

În acest scop, până ce noi legi vor putea permite împrumutarea lor definitivă, doresc ca pe aceste Domenii ei să fie deja sub formă de obște și dearendă, puși de îndată în folosința pământurilor ce li se vor cuveni.

În aducerea la îndeplinire a acestei hotărâri a Mele se va ține seama în primul rând de luptătorii cari se întorc de sub drapel și de familiile acelor cari și-au istovit viața în serviciul Patriei,

Veți binevoi, potrivit cu aceasta, să alcătuiți un proiect de organizare a obștiilor, astfel ca funcționarea lor să poată începe imediat ce situația generală o va face cu putință.

Iași, 17° Martie 1918,

Proclamație

Români,

Imprejurările ne dau din nou putința să împlinim ceia ce V'am făgăduit și ceea ce în sufletul Meu n'am încetat să voiesc.

Reformele constituționale care asigură tuturor cetățenilor votul obștesc și țăranilor proprietatea a 2 milioane de hectare din proprietatea mare particulară, precum și moșiile Domeniului Coroanei, Statului și așezămintelor de binefacere, guvernul Meu le va înlăptui.

Pe temeiul lor vom asigura viața socială și economică cu mai multă dreptate și mai mult spor pentru toți cei cari muncesc.

Guvernul Meu va lua fără întârziere măsurile cuvenite pentru ca aceste reforme să dobândiască ființă.

În vechiul regat ca și în Basarabia vom ca cuvântul dat să se îndepliniască.

Români,

Mai mult de cât ori când Țara are nevoie de unirea tuturor. Ori ce ațâțare la ură și la dezbinare e vătămătoare și vinovată.

Numai prin concordie și prin ordine vom putea îndeplini înaltele datorii obștești.

Mă îndreptez către voi cu dragoste și cu credință, sigur că la voi găsesc aceleași sentimente de iubire și de încredere pentru Regele vostru, care prin unirea noastră, va da scumpei noastre Români putere și propășire.

Iași, 24 Octombrie 1918.

Cuvântare

la congresul agronomilor

Mulțumesc din inimă pentru calda primire ce am găsit în mijlocul domniilor-voastre și mărturisesc că am urmat cu mare plăcere invitațiunii de a lua parte la ședința de deschidere a congresului agronomilor.

Voi agronomii aveți o frumoasă menire, care din zi în zi devine mai frumoasă în legătură fiind cu roditoarea noastră țară. Sunteți chemați a fi călăuzitorii acelor cari în cea mai mare parte stăpânesc pământul, care din mâna marilor proprietari a intrat azi în mâna micii proprietăți țărănești, care prin știința domniilor-voastre din școală sau experiență din trecut trebuie să dea roade multe și frumoase. Aceste roade însă nu vor fi cele așteptate și la înălțime, dacă această știință și experiență nu vor fi împerecheate cu o muncă cinstită.

Cu noua împărțire a pământului va fi nevoie ca să arătați micului proprietar și să-l călăuziți de modul cum trebuie să lucreze acest pământ bogat și binecuvântat de Dumnezeu, dornic de a primi sămânța, și cum

din el să tragă roade multe și frumoase, așa ca Statul întreg să se folosească de munca cinstită și onestă a tuturor fiilor săi iubiți.

Prin întregirea neamului și alipirea noilor ținuturi veți putea vedea și studia alte metode pentru agricultura din ținuturi cari au lucrat sub altă cultură. În parte poate vă veți folosi de experiența făcută în vechiul regat și din toate acestea să scoateți aceea ce este mai bun și mai practic pentru ca pământul nostru să dea roadele cele mai frumoase, astfel ca prin ele și munca noastră cinstită, să avem puțința a ne asigura un loc de frunte în areopagul țărilor civilizate.

Pentru a ajunge acolo, voi, agronomii, sunteți chemați a fi conducătorii acelor cari lucrează pământul, arătându-le mijloacele cele mai bune. Frumoasă vă este menirea și încredințat fiind că veți fi la înălțimea acestei meniri, vă zic : Bine ați venit.

5 Decembrie 1920.

X

Cuvântări
către Cameră și Senat

Scrisoare
către Președintele Senatului la înștiințarea
despre înscrierea ca membru al acestui
Inalt Corp Legiuitor

Domnule Președinte,

Am primit cu o vie satisfacțiune scrisoarea D-voastră prin care m'ați încunoștiințat că Senatul Român, în ședința de la 14 Martie curent m'a înscris, conform art. 76 al Constituției, ca Moștenitor presumpativ al Coroanei, în lista membrilor acestui Inalt Corp.

Imi fac o plăcută datorie a răspunde la comunicarea D-voastră că iau act cu vie mulțumire de hotărîrea luată de această Adunare, la ale căreia lucrări voi fi fericit de a lua parte.

În curând mă voi întoarce în România și ast-fel voi avea ocaziunea de a vă exprima personal, atât D-voastre, D-le Președinte, cât

și tutulor D-lor senatori, colegii mei, recunoștința și bucuria de care sunt coprins pentru acest act a cărui amintire va fi pururea scumpă inimii mele, și care totodată îmi impune obligațiuni atât de mari către Țară, către Regele, scumpul Meu Unchiu, și către Regina care mi-a dat totdeauna dovezi de adevărată afecțiune, și pe care nu voi înceta de a o privi și a o iubi ca pe o mamă.

În așteptarea zilei fericite de a mă găsi în mijlocul D-voastre, fiți bine convins, D-le Președinte, că toate actele mele vor fi însuflețite de cea mai adâncă iubire către Țară pe care mă voiu sili a o servi din toate puterile mele, luând călăuză pilda marilor săi Domni din trecut, inspirându-mă de frumoasele amintiri ce au lăsat, și având neîncetat sub ochi nobilele exemple ale Regelui Carol I și ale Reginei Elisaveta; astfel sper a corespunde încrederii și așteptărilor poporului Român.

Hotărîrea Senatului mi-a fost cu atât mai plăcută că a fost luată în ziua aniversară a proclamării Regatului, care a încoronat independența Țării, datorită sângelui generos al acestei viteze armate, în rândurile căreia sunt mândru de a mă prenumăra.

Vă rog, D-le Președinte, să primiți pentru D-voastră și pentru toți D-nii membri ai Senatului, odată cu călduroasele mele mulțumiri, și expresiunea sentimentelor mele de înaltă stimă.

Cannes. 27 Martie 1889.

Cuvântare

la primirea în Senatul României

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori și Colegi,

Adânc mișcat de cuvintele măgulitoare ale onor. nostru președinte și a călduroasei Dv. primiri, sunt fericit a veni astăzi spre a lua loc în această înaltă Adunare, cum prevede art. 76 din Constituție.

Înțeleg pe deplin însemnătatea acestei dispozițiuni a legii noastre fundamentale.

Regimul monarhic reprezentativ,—negreșit cea mai bună formă de guvern, căci ea dă poporului toate garanțiile—cere totuși de la Suveranul care voește să-l aplice cu sinceritate o mare încercare și o cunoștință desăvârșită a întocmirilor și oamenilor Țării.

Acesta este cuvântul pentru care Constituția noastră proclamând pe moștenitorul Coroanei senator de drept la vârsta de 18 ani, a voit ca viitorul Suveran să se deprindă din vreme cu mânuirea

treburilor Statului și a nu lucra și grăi de cât după interesele naționale și simțimintele românești.

Voi urmări dar cu cea mai vie luare aminte lucrările D-voastre, și voiu căuta să studiez în toate amănuntele sale mecanismul politic al scumpei noastre Țări, unindu-Mă din suflet cu frumoasa menire dată Senatului de 23 ani încoace.

Primirea pe care Capitala și poporul român Mi-au făcut-o la sosirea Mea, Imi este o dovadă că Națiunea, mulțumită de rezultatele pe cari monarhia constituțională ereditară le-a dat României până acum, voește menținerea și întărirea acestui regim pe viitor.

Prin urmare este datoria Mea de a lucra fără preget spre acest sfârșit, și făgăduesc că îmbrățișând cu căldură așezămintele pe care Țara și le-a dat în deplină libertate, voiu încuviința și voiu sprijini numai ce este potrivit pe deplin cu simțimintele poporului.

Voiu contopi astfel existența Țării cu a Mea; în mine veți găsi un coleg mândru de a conlucra la tot ce va da tărie și strălucire Patriei Noastre neatârnată.

Aceasta a fost pururea și dorința Regelui Nostru, iubitului Meu Unchiu, pe ale cărui glorioase urme mă voiu sili să pășesc.

Încă odată, D-le președinte, D-lor senatori și colegi, vă mulțumesc pentru iubirea pe care Mi-ați arătat o din ziua înscrierii Mele printre D-voastre ca Moștenitor prezumptiv al Coroanei și rog Pronia Cerească, care a ocrotit România în toate împrejurările, să mă asculte și să Mă susție, așa în cât să pot răspunde pe deplin așteptărilor Regelui și ale iubitului său popor.

Să trăiască România.

9 Mai 1899.

Cuvântare

către Camera Deputaților

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Ascultând cu o vie mulțumire Adresa Camerei deputaților, sunt adânc mișcat de sentimentele de dragoste și devotament ce-Mi arătați în numele reprezentanților națiunii.

Marea și impunătoarea parte ce poporul întreg a luat la cruda jale ce Ne-a cuprins la încetarea din viață a prea iubitului Meu Unchiu, a fost pentru Regina Elisabeta și pentru Familia Mea, cea mai dulce și alinătoare mângâiere.

Manifestările calduroase de iubire ce am primit din toate unghiurile Țării, cu prilejul suirii Mele pe Tron, sunt o nouă dovadă, scumpă inimii Mele, cât de strânse sunt legăturile ce unesc Națiunea cu Dinastia.

Statornicia acestor legături sfinte a găsit cea mai temeinică consacrare prin faptul suirii Mele pe Tron, prin drept de moștenire,

împlinindu-se astfel dorința generațiunilor de acum 48 ani, care în principial eredității în Casa Domnitoare au văzut o condiție de căpetenie pentru trăinicia Statului.

În toate împrejurările, astfel în jurul Tronului se poate face unirea în folosul intereselor obștești. Manifestarea acestor simțiminte din partea domniilor-voastre, în grelele împrejurări de astăzi, Imi impune, mai sacră ca ori când, datoria de a-Mi încorda toate puterile pentru binele acestui popor.

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Cu deosebită satisfacție primesc asigurarea că veți da guvernului un concurs sincer.

În unirea simțimintelor d-voastre, isvorite dintr'un patriotism cald și luminat, găsesc cel mai puternic sprijin în aceste momente de mare răspundere prin care trecem. Știind reprezentanții Națiunii strânși împrejurul Tronului, am neclintita credință că, cu ajutorul atotputernicului, munca noastră va fi rodnică și va asigura legitima propăsire a iubitei noastre Patrii.

Încă odată vă mulțumesc din tot sufletul pentru călduroasele urări ce aduceți Reginei, Mie și Familiei Mele.

5 Decembrie 1914.

Cuvântare căt-re Senat

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Sentimentele de iubire cu care Senatul înconjoară Tronul, găsesc în inima Mea un adânc răsunet. Ele s'au manifestat într'un mod atât de călduros cu prilejul suirii Mele pe Tron și în dureroasele momente când Țara își pierduse pe întâiul Rege, care ca un părinte a călăuzit în lunga Sa domnie dezvoltarea României. Pentru inimile noastre întristate, semnele de dragoste ale unui întreg popor, Ne-au fost cea mai mângâetoare alinare, și atât Regina Elisabeta, cât și Noi nu le vom putea uita niciodată.

Bucuria de a mă găsi astăzi în fața Domniilor-Voastre, Imi este cu atât mai mare cu cât Imi aduc aminte călduroasa primire ce Senatul a făcut-o fiului Meu, Principelui Moștenitor, când și-a luat locul

Său în mijlocul acestui mare corp, locul ce Eu ocupasem timp de 25 ani, cari Mi-au lăsat neșterse amintiri.

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Pătruns de însemnătatea vremurilor grele prin care trecem, Senatul, prin graiul Domniei-Voastre, Imi dă făgăduința că veți da guvernului tot luminatul Vostru concurs și că, strânși împrejurul Tronului, toate forțele Națiunii, se vor uni într'un patriotism cald, spre a conlucra cu o inimă și un gând la îndeplinirea ursitei noastre. Mărturisirea aceasta o primesc cu cea mai adâncă satisfacțiune, căci, ca și Domniile-Voastre sunt convins că neclintita legătură între Națiune și Dinastie este pentru iubita noastră patrie cea mai puternică cheazășie în grava situație actuală.

Din inimă vă mulțumesc pentru bunele urări ce le aduceți Reginei, Mie și Familiei Mele.

14 Decembrie 1914.

Cuvântare către Senat

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Cu vie mulțumire primesc expresiunea sentimentelor ce Senatul Imi aduce, arătându-Mi din nou spiritul de înalt patriotism ce îl însuflețește în împrejurările actuale. În timpurile de grele încercări prin care trecem, unirea tuturor inimilor și a tuturor puterilor de muncă este cea mai sigură cheazășie că marile interese ale României vor fi apărate cu înțelepciune și cu tărie. Unit într'un gând cu poporul Meu, salut cu bucurie și încredere hotărârea Senatului de a da guvernului tot sprijinul, spre a duce la bun sfârșit marea noastră sarcină.

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Cu deosebire mă bucur de asigurarea ce-Mi dați că veți îngriji

cu toată dragostea de armata Noastră, spre a-i îndestula toate nevoile. Pe ea ne putem rezema cu încredere ca pe o puternică temelie, care va fi totdeauna la înălțimea chemării sale.

Împreună cu Regina vă mulțumesc din tot sufletul pentru bunele urări ce Ne aduceți Nouă și Familiei Noastre.

12 Decembrie 1915.

Cuvântare
de răspuns la Adresa Camerei

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Cu vie mulțumire primesc expresiunea sentimentelor de dragoste ce Adunarea Deputaților Imi aduce astăzi într'un chip atât de călduros.

Cu cât sunt mai grele timpurile prin care trece Patria, cu atât mai tare se strâng legăturile între Mine și Poporul Meu în munca comună pentru apărarea marilor interese ale Țării.

Spiritul de înalt patriotism cu care sunteți hotărâți să lucrați împreună cu guvernul Meu, Imi este o cheazășie prețioasă cât de adânc sunteți pătrunși de îndatoririle sfinte ce vă impune situația actuală și de răspunderea ce avem față de trecutul și viitorul scumpei noastre Români.

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Asigurarea ce-Mi dați că nu veți refuza nimic din ce vi se va cere pentru întărirea Oștirii este în deosebi plăcut inimii Mele, în momentele în care mai mult de cât ori când ea este sprijinul puternic, la care toți cetățenii privesc cu mândrie și încredere.

Din tot sufletul vă mulțumesc în numele Meu și al Reginei, pentru urările ce-Mi aduceți Mie și Familiei Mele.

19 Decembrie 1915.

Cuvântare
către Senat.

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Cu inima plină de recunoștință primesc expresiunea sentimentelor de adâncă și curată iubire de neam ce Senatul Mi-aduce în timpuri de grele încercări ce impun iubitei noastre țări jertfe dureroase. Sângele vărsat de vitejii noștri ostași este legătura cea mai sfântă și cea mai tare care poate uni pe Suveran de poporul său iubit cu care nu are decât un singur gând și un țel.

Această nedestructibilă legătură Ni-este cheazășia cea mai sigură că cu ajutorul Celui Puternic isbânda finală va fi de partea noastră, căci ne luptăm pentru o cauză dreaptă, pentru înfăptuirea unui dor secular, ce prin tăria brațului nostru nu se poate să nu se îndepliniască.

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Ca șef suprem al iubitei Noastre oștiri primesc cu mândrie prinosul de recunoștință ce Senatul închină fiilor țării, cari, cu o bărbăție demnă de strămoșii noștri, au ținut piept unor dușmani superiori ca număr și ca mijloace tehnice.

Dacă soarta pentru un moment ne-a fost vrăjmașe, am ferma convingere că mână în mână cu ostașii aliaților noștri, vom duce lupta uriașă la isbândă, făurind, prin spadă, și sânge, întregirea neamului românesc.

Solicitudinea ce însuflețește Senatul față de trebuințele armatei, Mă întărește și mai mult în această credință.

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Cuvintele de piasă amintire ce închinați memoriei prea iubitului nostru copil, Ne-au mișcat, atât pe Regina, cât și pe Mine, până în adâncul inimii, și Ne sunt o prețioasă dovadă de dragostea reciprocă ce unește dinastia cu poporul Meu.

Din această dragoste isvorăște viul interes ce port țărânimei, care așteaptă de mult să ieie în viața Statului locul ce i se cuvine și pe care l-a meritat mai mult ca ori când prin jertfele mari ce evenimentele actuale i-au impus.

De aceia primesc cu vie satisfacțiune asigurarea ce Domniile

Voastre îmi aduceți că-Mi veți da atât Mie cât și Guvernului Meu concursul vostru patriotic pentru înfăptuirea unor reforme dela care aștept un nou avânt în dezvoltarea noastră economică și politică.

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Mulțumindu-vă din suflet pentru sentimentele ce arătați Reginei, Mie și Familiei Mele, pun cu întreaga țară nădejdea Mea în patriotismul Domniilor-Voastre și în vitejia ostașilor noștri.

Cu încredere în acești doi factori puternici, vă spun: înainte cu Dumnezeu.

18 Decembrie 1916.

Cuvântare către Cameră

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

In zilele de fericire ca și în cele de restriște, reprezentanții națiunii au înconjurat în totdeauna Tronul cu sentimente de credință și cu un patriotism luminat.

Din cuvintele călduroase cu care Adunarea deputaților salută hotărârea Mea de a ridica armele pentru înfăptuirea unității noastre naționale, văd cu vie mulțumire că apelul ce am făcut către țară a găsit un răspuns patriotic în inima poporului Meu.

Această unitate de gând între Rege și națiune strânge și mai mult legăturile ce există între ea și Dinastie, și întărește și în Mine credința exprimată cu atâta căldură de Domnia Voastră că lupta grea întreprinsă pentru o cauză sfântă va fi încununată de izbândă.

Cu neclintită încredere în victoria finală, când trupele noastre se luptă cu bărbăție alături de vitejii lor frați de arme, și strâns uniți cu aliații noștri, sunt ferm hotărât a duce lupta la un bun sfârșit pentru care înalț cu Țara întreagă rugăciuni fierbinți către Dumnezeu.

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Impreună cu Domniile-Voastre mă închin vitejilor cari au căzut pe câmpul de onoare; recunoștința Mea și a Țării slăvește amintirea lor și pilda lor va fi pentru noi toți un îndemn de a pune iubirea de Țară și de neam mai presus de orice.

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Asigurarea ce-Mi dă Adunarea deputaților că, conștientă de menirea pentru care a fost aleasă, ea îmbrățișează cu dragoste cauza acelor cari în timpurile grele prin cari trecem au făcut jertfele cele mai mari, au umplut inima Mea de mulțumire. Realizarea reformelor proiectate ce vor aduce populațiunii țărănești o îmbunătățire prețioasă în bunul ei trai, va împlini în acelaș timp una din dorințele Mele cele mai scumpe.

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Duioasa amintire ce reprezentanții Țării aduc iubitului Nostru

copil pe care o crudă soartă Ni l-a răpit prea de vreme, găsește în inimile Noastre părintești un ecou de recunoștință pentru dragostea ce ei Ne dovedesc. Atât din partea Mea cât și din a Reginei și a Familiei Mele vă mulțumesc din suflet.

Cu încredere în patriotismul națiunii și în vitejia fiilor ei, strig:

Trăiască România!

Trăiască viteaza noastră oștire!

16 Decembrie 1916.

Cuvântare

de răspuns la adresa Camerei

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Ca totdeauna primesc cu o vie mulțumire expresiunea sentimentelor de dragoste ce Adunarea Deputaților manifestează cu cuvinte atât de călduroase față de Tron și Dinastie.

Sentimentele de recunoștință ce aduceți vitezei și mult încercatei noastre oștiri Mă mișcă adânc; ele stăpânesc inima Mea ca orice inimă românească, azi mai mult ca oricând.

Aceiași unanimitate de simțire ne leagă pe toți față de fericitul eveniment al unirii Basarabiei cu patria mamă, unire pe care poporul român de dincolo și de dincoace de Prut a înfăptuit-o ca o puternică chezășie a propășirii lui.

Reforme constituționale, înfăptuite în spirit larg, vor răspunde la legitimele așteptări ale celor cari în vremuri de primejdie s'au arătat

demni de toată dragostea și de toată încrederea noastră. Improprietărea țăranilor și noul temei al drepturilor politice sunt dorite și îndreptățite de ambele maluri ale Prutului.

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Starea de neutralitate care ne va îngădui relațiuni de pace și de prietenie cu toate Statele, va permite ca, cu hotărîre și cu o muncă încordată, supunându-ne la neînlăturabilele jertfe financiare, să încercăm a vindeca grelele dureri și răni ale prezentului și să asigurăm astfel o nouă dezvoltare a scumpului nostru popor, care este expus să fie încă greu încercat prin starea rea a câmpului.

Încrezător în însușirile strămoșești și puterea de viață a poporului Meu și față de nestrămutata voință ce-Mi arătați, strângând împrejurul Tronului toate energiile spre binele obștesc, am ferma speranță că cu ajutorul lui Dumnezeu vom izbuti în marea dar greaua operă de refacere.

Încă odată vă mulțumesc din inimă pentru sentimentele de dragoste ce-Mi aduceți Mie, Reginei și Familiei Mele; ne unim din tot sufletul Nostru la urările ce faceți pentru scumpa noastră Țară.

16 Iunie 1918.

Cuvântare
de răspuns la Adresa Senatului

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Vă mulțumesc din inimă pentru mărturiile de respect și devotament ce-Mi aduceți din partea Senatului.

Cu adâncă fericire salut împreună cu Domniile-Voastre realipirea la trupul României a străvechiului pământ moldovenesc dintre Prut și Nistru și văd cu încredere în această unire un puternic izvor de propășire națională.

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Starea de pace pe care sunteți chemați a o stabili, legăturile de

prietenie între România și toate Statele, ne vor îngădui să pășim la muncă pentru vindecarea dureroaselor răni ale Țării și prin reformele constituționale la realizarea unei noi și temeinice organizări sociale și economice, din care să răsară puteri sporite pentru sănătoasa dezvoltare a iubitului nostru popor. Cu o grabnică nevoie este resimțită înfăptuirea acestor reforme de către viteaza și vrednica noastră țără-nime, care le așteaptă largi și cu încredere în noi.

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Mă unesc din tot sufletul la mărturisirea simțimentelor de dragoste și recunoștință față de scumpa noastră armată, precum și la omagiul mișcat adus acelor cari și-au dat viața pentru Patrie. Sângele vărsat pe câmpurile de luptă are roadele lui binecuvântate, numele celor căzuți pentru Țară vor fi pururea pomenite cu sfințenie de urmașii noștri.

Încăodată vă mulțumesc în numele Meu și al Reginei pentru călduroasele urări ce faceți întregii Mele Familii și rog pe Atotputernicul să ocrotiască și să ajute scumpa noastră Românie.

17 Iunie 1918.

Scrisoare

către Președintele Consiliului de Miniștri cu privire
la libertatea alegerilor

Când, după zadarnice încercări pentru realizarea unei colaborări a diferitelor partide, v'am însărcinat cu formarea unui Minister, dorința Mea de căpetenie era de a da Țării un guvern, care să garanteze libertatea alegerilor.

Doresc acum să revin asupra condițiunii fundamentale a ființei actualului Minister și să exprim încă odată cu putere și fără șovăire voința Mea, bizuindu-Mă pe faptul că acest cuvânt al Meu nu va rămâne o vorbă deșartă și că prin acțiunea sa, guvernul Meu va face totul pentru a confirma cuvântul dat.

În ceea ce privește chestiunile politice, am credința în obiectivitatea și imparțialitatea, prin care până acuma armata noastră și conducătorii ei s'au distins și îndreptez către D-voastră, scumpul Meu Preșe-

dinte de Consiliu, rugămintea urgentă ca orice ingerințe în cursul unor alegeri libere să fie înlăturate prin toate mijloacele disponibile, procedându-se cu toată rigoarea în contra vinovaților, orăruî partid sau grup politic ar aparține ei.

Pe deplin încrezător în spiritul sănătos politic și în adevăratul patriotism al tuturor partidelor, sunt adânc convins că ele vor aprecia greutatea cuvântului ce am dat, exprimând dorința ca cenzura și legea de asediu să nu fie aplicate decât ca ultimul mijloc în cazuri extreme.

Castel Peleş, 28 Octombrie 1919.

Cuvântare
de răspuns la Adresa Senatului

*Înalt Prea Sfinte,
Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,*

Gândul Nostru cel dintâiu se îndreaptă către Atotputernicul care Ne-a învrednicit să realizăm idealul Nostru național în urma războiului celui mai uriaș și mai hotărât pentru soarta neamului nostru și Ne-a ajutat să înfăptuim astfel întregirea Noastră națională.

Dragostea și devotamentul ce manifestați pentru Tron și Dinastie sunt cea mai frumoasă răsplată pentru jertfele și eforturile ce am făcut pentru mărirea Patriei noastre. Regina și cu Mine Vă mulțumim din adâncul inimii pentru cuvintele așa de călduroase cu care tâlmăciți aceste sentimente de iubire.

Când acum 5 ani am făgăduit față de reprezentanții națiunii că

Voiu fi «bun român», am înțeles prin acest cuvânt că orice s'ar întâmpla Regele și poporul formează un trup indivizibil. Știam cari erau năzuințele națiunii și știam că era numai o cale pe care puteam ajunge la înfăptuirea ursitei neamului românesc. Prin jertfe nenumărate din partea tuturor s'a făcut unirea tuturor Românilor. Multe au fost suferințele, grele au fost încercările, iar credința poporului și vitejia ostașului român le-a biruit pe toate.

Cuvintele duioase cu cari întâiul Senat al României-Unite amintește luptele eroice unde a reînviat vitejia strămoșească, sunt o cheazășie sigură a grijei ce o poartă pentru iubita Mea armată, care nu are numai menirea de a fi scutul tare în vremuri de primejdie, ci și aceea de a fi o adevărată școală de iubire de Neam, de credință către Tron și a virtuților morale. Interesul viu ce purtați celor morți pe câmpul de luptă și urmașilor lor, ca și celor mulți cari și-au jertfit sănătatea și viitorul lor pe altarul Patriei, nu este numai o faptă umanitară, dar și o datorie sfântă către copiii acestei Țări.

Suntem adânc recunoscători și marilor noștri aliați și camarazi de arme, cari ne-au dat sprijinul lor întru realizarea aspirațiunilor noastre naționale.

Cu toate sacrificiile dureroase ce ne-a impus areopagul dela Paris nutrim via dorință de a menține legăturile de strânsă prietenie cu marii noștri aliați și suntem siguri că ei vor recunoaște mai târziu și vor prețui cum se cuvine rolul important ce-l joacă România ca factor al civilizației Occidentale în aceste părți ale Europei.

Simțământul de iubire de Neam, ce însufletește pe maturul Corp este cea mai bună garanție că el va pune toată grija ca frații noștri cari au rămas sub stăpânire străină să nu fie știrbiți în dezvoltarea lor etnică și națională.

Sunt fericit constatând că atențiunea Domniilor-Voastre este

îndreptată spre deslegarea problemelor constituționale, agrare, administrative și economice, menite de a da Țării așezământul trainic, care sub aripele lui ocrotitoare să adune la o laltă pe toți cetățenii României întregite, fără deosebire de clasă și origină, contribuind astfel într'o măsură largă la unirea lor sufletească.

Cu deplină încredere în patriotismul primului Senat al României Mari, sunt convins că pe temeiul marilor idei religioase, morale, culturale și monarhice, și pe baza națională și larg democratică, de care este hotărât să se călăuziască, propășirea Neamului Românesc este în viitor asigurată.

Vă mulțumesc iarăși pentru simțimintele Domniilor-Voastre de dragoste și credință pentru Regina, pentru Mine și Familia Mea.

30 Decembrie 1919.

Cuvântare

de răspuns la adresa Camerei Deputaților

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Cu adâncă recunoștință către Atotputernicul și Eu mulțumesc tuturilor aceloră cari cu gândul, cu cuvântul sau cu fapta, și-au dat sufletul și chiar viața lor pentru înfăptuirea Unirii Naționale. De asemenea mulțumesc pentru sentimentele de credință ce Ne exprimă azi reprezentanții vechiului Regat și ai ținuturilor odinioară despărțite, iar acum întrunite pe vecie în Statul Românesc.

Prin foc și prin ploaie de gloanțe a trebuit să trecem în cursul crâncenului război, pornit din sentimentele cele mai curate ale unui Ideal Național, purtat de conștiința și voința poporului; mult sânge al eroilor, multe lacrimi ale văduvelor și copiilor au trebuit să curgă ca să ajungem la înfăptuirea visului nostru secular, dar răsplata jert-

felor și roadele eforturilor noastre azi le putem culege cu conștiința curată că Ne-am făcut datoria până la sfârșit.

Prieteni și Aliați puternici și mari Ne-au dat un sprijin neprețuit și au fost alături de noi în marea operă ce eram chemați să o împlinim, ajutându-Ne cu caldă lor iubire, cu sfatul și înțelepciunea lor. Nu vom putea uita legăturile strânse cu ei chiar dacă toate aspirațiunile noastre nu au fost realizate. Consiliul suprem dela Paris, preocupat de necesitatea unei păci de mult dorită de lumea întreagă, a impus și Țării noastre să facă pentru pacea lumii sacrificii dure-roase. Nu există român, dela Rege până la ultimul cetățean, care să nu deplângă hotărârile marelui areopag mondial. Dacă pentru momentul de față am cedat forței majore, nu este acuma vremea să îngenuchem energia Noastră înaintea restriștei, ci îndoind-o să arătăm printr'o atitudine demnă și lucrând cu o continuă stăruință de a vindeca ră-nile Patriei, să arătăm lumii întregi că România merită mai multă considerație din partea marilor ei aliați.

Sunt fericit de a vedea că din partea reprezentanților națiunii, multiplele și grelele probleme ce ni se înfățișează întâmpină o deosebită atențiune. Alături de reforma agrară care cere grabnica ei soluție, readucerea finanțelor Statului la o stare satisfăcătoare, refacerea și consolidarea stării economice, vă impun, afară de o muncă încordată multă chibzuință și înțelepciune. Apoi sunteți chemați de a pune bazele unei reforme administrative menite de a da Țării o epocă de liniște, și tutulor cetățenilor acestei Țări, oricărei clase, lege sau naționalitate ar aparține ei, cheazășia de dreptate și de siguranță, fără care oricare încercare de dezvoltare pașnică rămâne iluzorie.

Luând drept bază spiritul unui democratism larg și bine înțeles, care stă pe tărâmul respectului ce fiecare cetățean datorește autorității și legilor, salut cu vie mulțumire și cu adevărată satisfacție grija ce

purtați populației muncitorești. Regularea acestei chestii importante, în mod cât mai echitabil și în raport cu realitatea vremurilor, o consider ca una din cele mai frumoase însărcinări ce aveți de îndeplinit.

Am toată încrederea în patriotismul acestei întâi Adunări a Deputaților din România întregită, că Domniile-Voastre veți pune toată energia, tot sufletul de buni români și toată înțelepciunea Domniilor-Voastre în cauza sfântă a refăcerii Patriei noastre și pun toată speranța Mea în spiritul de abnegație al tuturor ca să uniască puterile lor în aceste momente atât de serioase, în care nici o energie n'ar trebui să rămână neutilizată. Binele Țării cere ca toți să pună mâna la marea operă de reclădire și consolidare a României nouă pe baze sănătoase și temeinice.

Încă odată vă mulțumesc pentru sentimentele de dragoste ce Ne arătați Reginei, Mie și Familiei Mele.

30 Decembrie 1919

Cuvântare

de răspuns la Adresa Senatului

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Mulțumesc cu recunoștință Senatului României întregite pentru mărturisirea atât de călduroasă a sentimentelor sale de credință, iubire și devotament pe care Mi le aduce Mie, Reginei și Familiei Mele.

Aceste sentimente pe care le știu unanime și adânc săpate în inima poporului Meu și împărtășite de membrii Senatului, fără deosebire de culoare politică, constituiesc pentru Mine cel mai puternic imbold să pășesc înainte pe calea ce Mi-am croit-o de a pune toată dragostea și toate puterile Mele neconținut în serviciul Țării noastre.

Primesc cu adâncă bucurie asigurarea ce-Mi aduceți că veți păși cu râvnă la îndeplinirea grabnică a marilor reforme, pe care Țara dorește de statornicirea liniștei și ordinei din lăuntru, le așteaptă de la

reprezentanții ei pentru chezașuirea muncii spornice în toate direcțiile și din partea tuturor păturilor sociale.

Domnule Președinte,

Domnilor Senatori,

Evocând faptele glorioase de arme prin care oștirea română, expresia cea mai puternică a voinței naționale, a putut cu ajutorul Atotputernicului și sprijinul moral al bărbaților patrioți din toate colțurile României, să realizeze idealul nostru național, Senatul ne amintește datoria noastră a tuturor de a clădi înainte prin muncă pacinică și încordată pentru a păstra, desvolta și întări ceea ce cu sabia am câștigat, așezând Statul nostru mărit pe temelii puternice bazate pe instituțiuni corespunzătoare cu nevoile noii stări de lucruri.

Cu plăcere constat că Senatul este pătruns de necesitatea alcătuirii vieții noastre de Stat pe baze sănătoase dictate de spiritul timpului.

Cu deosebire Mă bucur de hotărîrea Domniilor-Voastre de a purcede, fără întârziere la lucrările de împrăștiere a țărânilor de pe tot întinsul României întregite, pentru ca iubiții și credincioșii noștri săteni să-și cunoască mai curând bucata de pământ pe care-și vor întemeia cu dragoste gospodăria lor. Desăvârșirea acestei opere alături cu regularea dreaptă și economică folositoare a chestiunii muncii, vor fi pentru Mine cea mai ducioasă împlinire a unei dorințe adânc sădite în inima Mea.

Echilibrarea între veniturile și cheltuielile Statului și stabilirea unei politici financiare bazate pe realitate este întâia condiție pentru ca programul atât de vast al dezvoltării noastre în diferitele direcții să se poată efectua în mod temeinic.

Încă odată vă mulțumesc pentru bunele Domniilor-Voastre urări, rugând pe Atotputernicul să vă însuflețiască pe toți fără deosebire cu simțul unirii patriotice, la înălțimea marilor și grelelor timpuri pe cari le trăim.

7 Iulie 1920.

Cuvântare

de răspuns la Adresa Camerei

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Urările călduroase și cuvintele de dragoste și devotament ce Ne aduc astăzi reprezentanții Națiunii Meie, Reginei și Familiei Mele, le primesc cu atât mai mare mulțumire cu cât ele tâlmăcesc un sentiment unanim de credință adânc săpat în inimile credincioșilor fii ai scumpei noastre Români întregite.

Cu vie bucurie constat că aleșii poporului sunt conștienți de importanța misiunii la care sunt chemați și de datoria ce le incumbă, ca și de răspunderea ce au față de popor de a pune toată râvna, toată inteligența și toată abnegația lor în serviciul binelui obștesc, pentru a așeza marea operă de reclădire pe baze sănătoase, solide și întemeiate pe cerințele vremurilor noi.

Înfăptuirea reală a reformei agrare, pe care țara o așteaptă cât mai neîntârziat, cât și a legilor muncitorești, vor da un imbold puternic pentru refacerea economică și socială a României întregite.

Alcătuirea unui buget echilibrat, precum și unificarea bine chibzuită a valutei noastre, vor contribui deasemenea la consolidarea situației noastre economice și financiare.

Domnule Președinte,

Domnilor Deputați,

Părinteasca grijă ce împreună cu Mine purtați scumpei noastre armate, scutul de apărare al liniștei și ordinii prin care ne putem îndruma spre o sănătoasă propășire, vă va îndemna, sunt sigur, să luați grabnice măsuri pentru înlesnirea traiului invalizilor și orfanilor de război.

Cu aceeași grijă trebuie să ne gândim cu toții la stabilirea unui echilibru statornic între diferitele clase sociale, prin care numai se poate asigura adevărata ordine și o sănătoasă viață publică într'un Stat, precum și la îmbunătățirea tuturor ramurilor de administrație printr'o reformă bine chibzuită și întemeiată pe principiul dreptății, cinstei și meritului individual. Această reformă va trebui să se întindă pe tot cuprinsul Statului Român întregit, ținându-se seamă cu înțelepciune de îndreptățile nevoi locale în ținuturile ce s'au unit la sânul Patriei Mame.

Conștiința greutăților ce ne stau în cale și răspunderea ce avem față de marile jertfe ale poporului pentru pregătirea unui viitor vrednic de unitatea întregului neam românesc nădăjduesc că ne vor îndrepta în cele din urmă la o patriotică și dezinteresată conlucrare a tuturor con-

ducătorilor acestei țări, și în acest fel, prin bună înțelegere și jertfele pentru interesul obștesc ale fruntașilor țării, vom da pilda cea mai bună și mai luminoasă întregului popor, dela care așteptăm aceiaș dragoste și râvnă pentru sănătoasa clădire a României celei Mari.

Mulțumindu-vă încă odată pentru sentimentele ce Ne-ați arătat, vă urez din toată inima spor bun la lucru.

31 Iulie 1920.

Cuvântare

de răspuns la Adresa Senatului

Domnule Vice-Președinte,

Domnilor Senatori,

Din adâncul sufletului Vă mulțumesc pentru sentimentele de credință și devotament ce-Mi aduceți din partea Senatului. Cu deosebire sunt recunoscător pentru modul călduros cu care Ne-ați exprimat partea ce Senatul Român a luat la bucuria Familiei Mele cu prilejul logodirei celor două vlăstare ale Dinastiei Mele, născute și crescute pe binecuvântatul pământ al României. Căsătoria apropiată a prea iubitului Meu fiu, Moștenitorul Tronului, asigură pentru viitor continuitatea Dinastiei, care legându-și soarta și aspirațiunile sale cu soarta și năzuințele Țării constituie în viața Statului ideea statorniciei și stâlpul împrejurul căruia bărbați patrioți se adună în vremuri de încercare.

Adânc îndurerat aduc omagiul Meu memoriei victimelor a căror pierdere o plâng împreună cu domniile-voastre, în urma odiosului

atentat săvârșit de niște minți rătăcite. Sunt sigur că reprezentanții poporului român, popor de ordine, care a fost totdeauna însuflețit de dragoste față de Patrie și Tron, vor ști să facă zid de apărare împotriva turburătorilor cari ținesc la sdruncinarea temeliilor de ordine fără care un Stat nu poate exista.

Domnule Vice-Președinte,

Domnilor Senatori,

Cu vie satisfacție constat că Senatul este adânc pătruns de greutatea sarcinilor ce timpurile actuale cer dela reprezentanții națiunii și că sunteți însuflețiți de voința nestrămutată de a conlucra din toate puterile la marea operă de refacere, a cărei împlinire, numai, poate asigura României locul la care are drept după jertfele îndurate și rolul ce a jucat în marea luptă pentru dreptate și întregire.

Astăzi prin confirmarea de către Marile Puteri a drepturilor noastre istorice asupra Basarabiei, unită cu noi prin voința poporului basarabean, hotarele noastre sunt pentru veci stabilite; ne putem deci consacra toată munca noastră operelor pacifice.

Multe și grele probleme stau înaintea domniilor-voastre și cer o deslegare chibzuită și trainică.

Nu mă îndoiesc că pentru rezolvirea definitivă a reformei agrare, așteptată cu nerăbdare de populațiunea țărănească în tot cuprinsul României întregite, veți pune toată inima și toată experiența Voastră în serviciul Țării, spre a-i da o soluție bazată pe principiile de dreptate și echitate.

Cu nu mai puțină sollicitudine veți examina și discuta chestiunile

tot așa de importante a organizării muncii, stabilind baze trainice cari, asigurând progresul social, vor forma condiția de căpetenie pentru viitorul nostru, ca un Stat mare și așezat pe temeiuri sociale sănătoase.

Strâns legate cu aceste probleme ca și cu reforma electorală trebuie să pășiască dezvoltarea învățământului, pentru ca pe de o parte numărul neștiutorilor de carte să se împuțineze cât mai mult, iar pe de altă parte prin înmulțirea școalelor speciale timerimea să se poată pregăti pentru noua viață economică a României, pe calea unei agriculturi perfecționate și a îmbrățișării meseriilor și industriei naționale. Numai așa reforma agrară, împreună cu organizarea muncii, își vor îndeplini întreaga lor menire pentru bogăția Țării și întărirea Statului.

Dar mai presus de toate, măsuri pentru înlesnirea și intensificarea transporturilor, pentru regularea finanțelor și stabilirea unui buget echilibrat, trebuie să fie obiectul preocupărilor domniilor-voastre împreună cu Guvernul Meu. Căci orice întârziere în îmbunătățirea transporturilor și a finanțelor Țării poate aduce cele mai grave zdruncinări în viața economică a Statului și a tuturor cetățenilor.

Domnule Vice-Președinte,

Domnilor Senatori,

Marea operă de refacere și de consolidare nu se va putea realiza în folosul Țării, dacă străduințele noastre nu vor fi animate de un spirit nou și de dragostea de muncă care împinge pe toți fiii acestei Țări să pună toate silințele, toată experiența, toată știința și mai presus de toate întreaga lor iubire de neam și de Țară, în serviciul binelui obștesc. A trecut timpul vorbelor și a sunat ceasul să se traducă vorbele în fapte;

poporul care nădăjduiește dela reprezentanții săi o operă de însănătoșire și consolidare socială, pe baza ideii dreptății pentru toți, are dreptul să ceară dela toate clasele și dela toate forțele ca să munciască numai pentru scopul unic de a reface, de a înălța la o stare cât de înfloritoare iubită noastră Patrie și în această muncă nici o energie nu este de prisos.

Cu mare mulțumire văz că Senatul este pătruns de aceste idei.

Sunt 5 ani de când am spus într'un ceas solemn că voi fi bun Român și voi fi până la sfârșitul Meu; căci în inima Mea nu este un alt sentiment mai tare decât iubirea de Țară, de aceea am dreptul să vă spun azi și D-voastre și tuturor fiilor acestei țări: puneți la o parte certele, sfârșiți cu desbinările, fiți buni Români!

Încă odată Vă mulțumesc pentru bunele urări ce Ne aduceți Reginei, Mie și Familiei Mele, și vă doresc tuturor spor bun la muncă pentru îndreptarea și înălțarea scumpei noastre Români.

23 Decembrie 1920.

Cuvântare
de răspuns la adresa Camerei

Domnule Vice-Președinte,

Domnilor Deputați,

Primesc cu deosebită bucurie mărturiile de neclintită credință pe care Mi le aduceți din partea Adunării Deputaților și împreună cu Regina vă mulțumesc pentru urările așa de fierbinți ce faceți cu prilejul logodnelor Principelui Moștenitor și a Principesei Elisabeta și pentru modul călduros cu care Reprezentanții Națiunii, Ne arată că totdeauna și în această împrejurare cât de puternice sunt legăturile ce există între Țară și Dinastie.

Domnule Vice-Președinte,

Domnilor Deputați,

Iau act cu vie satisfacție că sunteți pătrunși de marea răspun-

dere ce avem cu toții față de misiunea istorică a generației noastre de a realiza marile reforme anunțate dela chemarea primei Constituante și reînnoite atât pe frontul de luptă pentru unitatea neamului cât și după încheierea păcii.

În deosebi reforma agrară, pentru care guvernul Meu face toate eforturile, se cuvine a fi înfăptuită cât mai curând pentru ca noua viață economică a Țării să nu fie prea îndelung stânjinită prin starea de incertitudine a regimului proprietății rurale. Țara așteaptă apoi de la sătenii împroprietăriți o muncă spornică pe ogoărele lor din care să isvorască pe lângă înflorirea gospodăriilor țărănești și buna stare a întregii economii naționale. Nădăjduesc că dragostea de pământ așa de vie, a săteanului român va înlătura priveriștea atât de tristă și dăunătoare a păraginei, în care a rămas mare parte din pământul de hrană al Țării, fie din cauza neîngrijirii, fie din împrejurări climatice neprielnice. Am ferma convingere că Aleșii Țării vor pune toată priceperea lor în rezolvirea acestei chestii atât de arzătoare pentru a da o soluție, care, pe lângă satisfacerea dorințelor populației țărănești, să păziască și interesele superioare economice ale Țării.

Domnule Vice-Președinte,

Domnilor Deputați,

Una din grijile noastre de căpetenie este curmarea crizei transporturilor, care împiedicând intensificarea producției, are o înrăurire nenorocită asupra întregii vieți economice a Țării. Pentru însănătoșirea acestei stări bolnăvicioase vom avea trebuință de încordarea tuturor forțelor noastre proprii, fără însă a îndepărta cu totul ajutorul de

afară, de care avem nevoie, întrucât nu este în contradicere cu interesele vitale și superioare naționale. Faptul că Domniile Voastre considerați înlăturarea acestei crize ca primă datorie, Imi este o cheazășie că veți reuși în sforțările de care sunteți însuflețiți.

Reforma finanțelor noastre publice ca și alcătuirea unui buget echilibrat, de asemeni nu mai pot suferi întârziere fără a ne expune la urmările cele mai grave. Pentru a putea face față marilor sarcini ce ne apasă ni se impune tuturor de a ne sili la cele mai simțitoare economii în cheltuelile publice și private, și de a ne supune la toate sacrificiile cerute de timpurile grele în care ne zbatem. Precum în toiul luptei floarea acestei Țări nu a cruțat nici sănătatea, nici viața, spre înfăptuirea unirii naționale, tot așa are Țara dreptul de a cere dela cei cu dare de mână să-și jertfiască din averea lor pe altarul patriei, ajutând fiecare după mijloacele sale la refacerea și întărirea României întregite.

Domnule Vice-Președinte,

Domnilor Deputați,

Una din problemele cele mai grele de ordin social se studiază în toate țările și rezolvirea ei într'un mod larg, drept și trainic, este o chestie vitală pentru fiecare Stat cu industrie. România care prin înbogățirea naturală a solului său este chemată a da o dezvoltare mult mai intensă industriei sale, nu poate rămâne îndărăt în ceea ce privește organizarea muncii.

Cu plăcere văd că Reprezentanții Națiunii sunt hotărâți a da grabnică rezolvire acestei probleme. Evoluția industrială a făcut ca

muncitorul să fie conștient de valoarea sa ca un factor esențial în viața economică a Statului.

În soluțiunea problemei muncii, care cuprinde o mulțime de chestiuni sociale și economice va trebui să ținem socoteala de acest fapt și nu Mă îndoiesc că veți fi călăuziți de principiul că starea înfloritoare a industriei este în raport direct cu starea cât mai mulțumitoare a lucrătorului. Aceasta este cheia pentru rezolvirea problemei muncii.

Unirea teritorială a tuturor ținuturilor românești vă impune datoria de a lua măsuri pentru unificarea legislativă și administrativă în tot cuprinsul Statului român. Este o operă grea și care, pentru a fi trainică nu îngăduie pripeală, ci, dimpotrivă, cere multă cumpătare și muncă încordată pentru un studiu cât mai amănunțit al vieții ce diferitele părți alipite au dus-o până acum. Sunteți chemați dar a face o operă statornică și sănătoasă, care să garanteze, sub scutul legilor, fiecărui cetățean deplină libertate.

Cu deosebită plăcere primesc asigurarea că nu veți înceta a purta dragoste și grije scumpei noastre armate. Aceasta răspunde unui sentiment obștesc de încredere în această puternică pavăză de apărare și garanție statornică a ordinii, de care întreaga Națiune are nevoie în silințele ei pentru dezvoltarea pașnică și productivă și pentru buna stare generală, pe care o dorim cu toții.

Domnule Vice-Președinte,

Domnilor Deputați,

Fiind acum stăpâni pe veci asupra tuturor hotarelor noastre, ne

putem concentra toate energiile noastre asupra covârșitoarei opere de refacere și consolidare, de a cărei necesitate sunteți convinși Domniile-Voastre, împreună cu toți Românii însuflețiți de iubirea țării.

Soarta a rezervat generației noastre nu numai de a vedea pe toți Românii întruniți în acelaș Stat, ci și de a așeza România întregită pe temelii solide și statornice.

Răspunderea ce apasă pe umerii Domniilor-Voastre este grea, dar țelul la care tindem este așa de frumos, așa de înalt, încât nu se poate ca inimile tuturor patrioților să nu bată în aceeaș măsură, însuflețiți, cu toții la o laltă, de acelaș dor de a pune mâna la clădirea edificiului trainic ce suntem chemați și datori a înălța.

Generațiile viitoare ne vor judeca după faptele noastre. Dea Domnul să ne poată bine cuvânta pe noi toți fiii generației de azi, uniți în suflete, uniți în voinți, uniți în munca pacinică, așa cum au fost uniți în vitejie pe câmpul de luptă.

Mulțumindu-vă încă odată pentru bunele urări ce ne aduceți, rog pe Atotputernicul să binecuvinteze și să sporiască lucrările Domniilor Voastre pentru binele și întărirea scumpei noastre Țări.

31 Decembrie 1920.

XI

Scrisori de danii

Scrisoare

către Președintele Consiliului de Miniștri

Poporul român a făcut Regelui Carol I o înmormântare vrednică de marele și mult iubitul său Suveran.

Mișcat până în adâncul sufletului Meu de această impunătoare mărturisire a sentimentelor Țării, vă rog ca în numele îndurerății Regine Elisabeta și al Meu să arătați tuturor cât de viu suntem mișcați și recunoscători pentru această dragoste, care singură a putut într-o câtva, alina mâhnirea Noastră.

Urmând pilda ce Mi-a lăsat Fericitul într-o vecinică amintire, și dorind și Eu să aduc un prinos de venerațiune memoriei Sale, dăruiesc un fond de un milion lei pentru înființarea la Iași a unui orfelinat de fete, care va purta numele neuitatului Meu Unchiu. De asemenea mai dăruiesc două sute mii de lei în folosul fondului invalizilor armatei.

8 Octombrie 1914.

Scrisoare

către Președintele Consiliului de Miniștri

In aceste vremuri deosebit de grele, gândul Meu se îndreaptă și către acei cari sufăr de marea scumpire a traiului, fără a putea fi îndestulător înlesniți de budgetul Statului, astăzi prea împovărat.

În dorința de a contribui la alinarea acestor suferințe, la care sunt sigur că nimeni dintre cei avuți nu va rămânea nepăsător, am hotărât a dăruî suma de lei 1.250.000, spre a se împărți celor mai crud loviți și mai ales populațiunei orașelor Țării cea mai greu atinsă prin scumpetea mereu crescândă a chiriilor și a celor mai neapărate lucruri trebuincioase traiului și care cred că merită ajutorarea noastră pe o scară mai întinsă.

V'aș fi foarte recunoscător, scumpul Meu Președinte al Consiliului, să-Mi dați părerea Domniei-Voastre asupra modului ce vi se pare mai nimerit pentru ca acest ajutor să ușureze într'adevăr soarta celor obidiți și mai vrednici de compătimirea noastră.

Regina și Copiii Noștri vor simți o mare mulțumire sufletească de a se asocia și Ei la această faptă de ajutorare reciprocă, luând parte la împărțirea ajutoarelor.

7 Aprilie 1916.

Scrisoare

către Președintele Consiliului de Miniștri

Numeroasele felicitări ce am primit cu prilejul căsătoriei scumpei Noastre fiice Elisabeta cu Principele George, Moștenitorul Tronului Greciei și a iubitului Nostru fiu Principele Carol, Moștenitorul Tronului României, cu Principesa Elena a Greciei, Ne-au umplut sufletul de adâncă bucurie.

Aceste mărturisiri de dragoste și devotament sunt cea mai scumpă și vădită dovadă cât de puternice au devenit legăturile între iubitul Meu popor și vlăstarele Familiei Regale născute pe pământul românesc și crescute cu dragoste vie de țară și de popor.

Regina, împreună cu Mine, însuflețiți de cea mai caldă recunoștință pentru partea ce ia întreaga țară la bucuria Noastră, vă rugăm să fiți interpretul viilor Noastre mulțumiri față de toți cetățenii dela mic până la mare.

Iar ca semn al dragostei și gratitudinii Noastre, am hotărât să dăruim suma de 300 mii lei, spre a se împărți prin mijlocirea comi-

tetului «Fondul Reginei» în 100 zestre de câte 3000 lei fetelor celor morți sub arme în războiul nostru național, sau fetelor invalizilor de război, din întreaga țară, cari s'au căsătorit în cursul anului 1921, cu preferință în luna Februarie, și cari vor dovedi că sunt lipsite de mijloace și au bune purtări.

Primește, te rog, cu această fericită împrejurare, încredințarea stimei și afecțiunii ce-ți păstrez.

26 Februarie 1921.

Scrisoare
către Președintele Academiei Române

Domnule Președinte,

Intreaga țară sărbătorește anul acesta împlinirea a o sută ani dela moartea lui Tudor Vladimirescu, care s'a ridicat în fruntea pandurilor Olteni pentru apărarea poporului greu apăsător de o vitregă ocârmuire seculară.

Mișcarea lui Tudor a fost o izbucnire a setei de dreptate a poporului român. Această trezire a puterii de viață ascunsă în sufletul obidit al Românului s'a îndeplinit în chip elementar și fără înrâuriri străine. Paharul suferinții se umpluse și Tudor a fost omul, care a scos strigătul de alarmă, pornind la fapta mântuitoare. Cu Tudor începe o epocă nouă a redeșteptării naționale, epoca «Românismului».

În era cea nouă, însuflețită de năzuințele lui Tudor și ale poporului românesc, s'a îndeplinit renașterea culturii românești și a economiei naționale, unirea celor două Principate, întemeierea Dinastiei,

războiul de independență și, în sfârșit, războiul pentru unirea întregului neam românesc. Dreptatea sătenilor, cari și-au făcut dovada vredniciei, atât prin muncă răbdătoare, cât și prin vitejie neînfrântă, s'a consfințit în legile de împroprietărire și votul obștesc.

Putem dar privi cu încredere în viitor, fiind siguri că munca și cultura românească vor lua un nou și puternic avânt și că sămânța pusă de Tudor a prins bine și va da roade și mai îmbelșugate.

Ca un semn de cinstire și din parte-Mi a acestui erou național, care și-a dat viața pentru neamul său, dăruiesc Academiei Române suma de zece mii lei spre a servi ca premiu pentru cea mai bună lucrare asupra vieții și faptelor lui Tudor, precum și asupra stării culturale și sociale din timpul său.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte, încredințarea dragostei Mele.

București, 10 Mai 1921

CUPRINSUL

I. Cuvântare la Jurământul ca Rege :

Pag.

Cuvântare la Jurământul ca Rege	5
---	---

II. Cuvântări la Academie, Universități și Institutul Geografic al României :

Cuvântare la Academia Română	9
Cuvântare la Academia Română	12
Cuvântare la Academia Română	17
Cuvântare către Delegațiunea Academiei Române	21
Cuvântare la Academia Română	23
Cuvântare la punerea pietrii de temelie a palatului Universității din Iași . . .	25
Cuvântare la inaugurarea Universității românești din Cluj	27
Cuvântare la masa ceremonială dată cu prilejul inaugurării Universității din Cluj .	32
Cuvântare la Cercul studențesc Petru Maior din Cluj	34
Cuvântare la inaugurarea Universității din Cernăuți	36
Cuvântare la masa ceremonială dela Palatul Metropolitan din Cernăuți	39
Cuvântare la solemnitatea desvelirii portretului M. S. Regelui în palatul Universității din Cernăuți	41
Cuvântare la ședința Comersului studențesc în Cernăuți	43
Cuvântare la Societatea Geografică Română	45

III. Cuvântări la investituri bisericești și Hrisovul pentru „Biserica Mântuirii”:

	<u>Pag.</u>
Cuvântare la investitura Episcopilor Antim de Râmnic și Teofil de Argeș . . .	49
Cuvântare la investitura Mitropolitului Primat Dr. Miron Cristea și întărirea Mitropolitului Vladimir de Repta al Bucovinei și Ignațiu Papp Episcop al Aradului	53
Hrisovul pentru «Biserica Mântuirii»	57
Cuvântare la investitura Mitropolitului Nicolae al Ardealului	60
Cuvântare la investitura Arhiepiscopului Gurie al Basarabiei și a Episcopilor Iosif al Caransebeșului și Roman al Oradiei Mari	62
Cuvântare la investitura Episcopilor Vartolomeiu al Râmnicului și Noului Se- verin și Visarion al Argeșului	66
Cuvântare la investitura Episcopului Nicolae al Clujului	69

IV. Cuvântări și Serisori comemorative și ocazionale:

Cuvântare la deschiderea expoziției cooperativelor din București	75
Cuvântare către M. S. Regele Carol la înaintarea în gradul de Sublocotenent a A. S. R. Principelui Carol	77
Cuvântare la desvelirea statuii lui Barbu Știrbei-Voevod	79
Cuvântare către Principele Moștenitor	82
Scrisoare către Președintele Consiliului de Miniștri la un veac dela nașterea lui C. A. Rosetti	85
Cuvântare la primirea medaliei militare franceze din mâna Mareșalului Joffre .	86
Cuvântare la solemnitatea aducerii capului lui Mihai-Viteazul la Mănăstirea Dealului	87
Cuvântare la masa dată în onoarea Generalului Badoglio	90

V. — Cuvântări, Proclamații și ordine de zi în cursul războiului pentru întregirea neamului:

Proclamație la declararea războiului pentru întregirea Neamului.	95
Înalt ordin de zi către armată	98
Înalt ordin de zi către armată	100
Cuvântare către armata II-a	102
Cuvântare către absolvenții școalelor de artilerie	104
Cuvântare către absolvenții școalelor militare	106

	Pag.
Cuvântare către trupe pe frontul armatei II-a	108
Cuvântare la depunerea jurământului primului contingent al soldaților ardeleni și bucovineni	109
Cuvântare către ardeleni și bucovineni la masa din ziua depunerii jurământului lor ca soldați	111
Ordin de zi către ostași de pe frontul român	112
Proclamație către poporul românesc	114
Proclamație către Armată la mobilizarea din 27 Octombrie 1918	117
Proclamație la mobilizarea Armatei Române	119
Cuvântare la intrarea triumfală în Capitala României Mari	121
Cuvântare la masa solemnă din ziua intrării triumfale în București	123
Cuvântare la masa oferită de Ministrul plenipotențiar frances de Saint-Aulaire	127
Cuvântare pentru Generalul Berthelot	129
Cuvântare către Armata din Oradea-Mare	131
Cuvântare către Armată în Sibiu	132

VI. — Cuvântări către ostași și ofițeri:

Inalt Ordin de zi	137
Cuvântare la jurământul recruților	138
Inalt Ordin de zi	140
Ordin de zi	141
Cuvântare la depunerea jurământului elevilor școalelor militare	143
Cuvântare la depunerea jurământului elevilor recruți	146
Cuvântare la vizita regimentului Vânătorilor-de-munte	148
Ordin de zi	150
Cuvântare la împărțirea «Semnului Invalizilor» de războiu	151
Cuvântare la primirea buzduganului	153
Cuvântare către absolvenții școalelor pregătitoare de ofițeri	154
Cuvântare către recruții din Basarabia și Bucovina	157
Cuvântare la masa tradițională a cavalerilor ordinului «Mihai Viteazul»	159
Inalt ordin de zi	160
Cuvântare la masa cu ofițerii Școalei de cavalerie din Sibiu	161
Cuvântare la masa anuală a cavalerilor ordinului «Mihai Viteazul»	163
Cuvântare la înaintarea elevilor școalelor militare de infanterie și administrație în gradul de sublocotenenti	164

VII. — Cuvântări și Serisori despre unirea țărilor surori cu Patria-Mumă:

	Pag.
Scrisoare către Președintele Sfatului Țării din Basarabia	169
Cuvântare în cinstea reprezentanților Basarabiei veniți la Iași	170
Scrisoare către d. Iancu Flondor Președintele Congresului General al Bucovinei .	171
Scrisoare către d-l Iancu Flondor	173
Scrisoare către d-l Prof. Dr. Iancu Nistor	174
Cuvântare cu ocazia înmânării Suveranului a actului de unire dela Alba-Iulia .	175
Cuvântare la masa din ziua înmânării actului de unire dela Alba-Iulia	177

VIII. — Cuvântări în călătoriile prin Ardeal, Bucovina și Basarabia:

Cuvântare către Președintele Consiliului Dirigent	183
Cuvântare la Oradea Mare	184
Cuvântare către Prefectul județului Bistrița-Năsăud	185
Cuvântare către Prefectul județului Cojocna	186
Cuvântare către Prefectul județului Turda-Arieș	187
Cuvântare la Abrud	188
Cuvântare la Alba-Iulia	189
Cuvântarea dela Blaj	190
Cuvântare la Sibiu	191
Cuvântare la Mănăstirea Putna	193
Cuvântare la masa ceremonială în Palatul Metropolitan din Cernăuți	197
Cuvântare către Basarabeni la Casa de Cultură din Chișinău	200
Cuvântare către cler în Sala Eparhială a Chișinăului	204
Cuvântare la masa ceremonială din Chișinău	206
Cuvântare către corpul ofițeresc din Chișinău	209
Cuvântare în Sighetul Maramureșului	211

IX. — Cuvântări și Serisori privitoare la împrăștierea sătenilor:

Cuvântare către ostași pe frontul armatei II	215
Înalt ordin de zi	216
Scrisoare către Administratorul Domeniilor Coroanei	218
Proclamație	220
Cuvântare la congresul agronomilor	222

X. — Cuvântări către Cameră și Senat :

Pag.

Serisoare către Președintele Senatului la înștiințarea despre înscrierea ca membru al acestui Inalt Corp Legiuitor	227
Cuvântare la primirea în Senatul României	229
Cuvântare către Camera Deputaților	231
Cuvântare către Senat	233
Cuvântare către Senat	235
Cuvântare de răspuns la Adresa Camerei	237
Cuvântare către Senat	239
Cuvântare către Cameră	242
Cuvântare de răspuns la adresa Camerei	245
Cuvântare de răspuns la Adresa Senatului	247
Serisoare către Președintele Consiliului de Miniștri cu privire la libertatea alegerilor .	249
Cuvântare de răspuns la Adresa Senatului	251
Cuvântare de răspuns la Adresa Camerei Deputaților	254
Cuvântare de răspuns la Adresa Senatului	257
Cuvântare de răspuns la Adresa Camerei	260
Cuvântare de răspuns la Adresa Senatului	263
Cuvântare de răspuns la Adresa Camerei	267

XI. — Scrisori de danii :

Serisoare către Președintele Consiliului de Miniștri	275
Serisoare către Președintele Consiliului de Miniștri	276
Serisoare către Președintele Consiliului de Miniștri	278
Serisoare către Președintele Academiei Române	280

S'a tipărit această carte — a doua publicație a «Fundației Culturale Principele Carol» — în atelierele tipografiei ION C. VĂCĂRESCU — Str. Umbrei No. 4, București, — în luna Ianuarie, anul una mie nouă sute două zeci și doi.

PREȚUL 35 LEI
